

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
74. (1394.) szám

BNR-valutaárfolyamok

1 euró	4,1021 ▼
1 amerikai dollár	2,8447 ▼
100 magyar forint	1,5375 ▲

Aktuális

2

Budapest kiáll Zágráb EU-tagsága mellett

Sürgősen zárja le a horvát csatlakozási tárgyalásokat az EU – szorgalmazta Orbán Viktor tegnap Brüsszelben, az Európai Parlament Nyugat-Balkán integrációjáról rendezett tanácskozáson. Orbán abszurditásnak nevezte a Macedónia elnevezése körüli vitát.

Háttér

4

„Meggyógyított” kórházak

„Hisszük, hogy jobban tudjuk adminisztrálni a területünkön működő intézményeket, mint Bukarest. Persze ez sok teherrel jár, ám sok előnyt és lehetőséget is jelent” – nyilatkozta a lapunknak adott interjúban Csiki Árpád, a Szatmár Megyei Tanács elnöke.

Kultúra

6

Múmiák „vallomása”

Új kiállítás nyílt a Csiki Székely Múzeumban, *Rejtélyek, sorsok, múmiák* címmel: a látogatók ezúttal nem műtárgyakat szemlélhetnek, hanem természetes úton mumifikálódott emberi testeket, amelyek saját sorsukról és a 18. század világáról „mesélnek”, a képzőművészettől elkanyarodva tudományok határmezsgyéjére vezetnek.

Vezércikk

3

Jó hatalom, rossz nép

Az államfő és tábora nem a tehetetlen vezetőket, hanem a népet váltaná le, hol azzal vádolva, hogy csak mímeli a munkát (mint egyébként a vádoló is a kormányzást), hol a „pimasz bérű közalkalmazottakra”, hasonszórú nyugdíjasokra, nyaklók nélkül követelőző szakszervezetekre mutogatva. A demokrata-liberálisok címkezésben szinte utolérhetetlenek. ▶

Bogdán Tibor

Bárány – csemegeáron

Huszonöt lejt is elkérnek a forgalmazók a húsvéti ünnepi menü alapanyagáért**Az országos piacfelügyelet 19,9 lejes árat ajánl, ennek ellenére Erdélyben 22-25 lejt is elkérnek a bárányhús kilójáért**

Fotó: Tofán Levente

Helyenként öt lejjel is emelkedett a húsvéti bárány értéke a tavalyi árakhoz képest: Erdélyben nem tartják be idén az ajánlott országos fogyasztói árat. Bár az Országos Vásári és Piaci Felügyelet ajánlása szerint a bárányhús ára nem lehet több 19,9 lejnél, Hargita megyében akár 25 lejt is elkérhetnek az ünnepi menü alapanyagáért. Családi fogyasztásra otthon is lehet bárányt vágni, de forgalomba csak a kijelölt helyen, szakszerűen feldolgozott állatok kerülhetnek. A fogyasztóvédelem fokozottan ellenőriz és fokozott óvatosságra inti a vásárlókat is. **7. oldal ▶**

Kovács: prioritás marad a tanügy

ÜMSZ

„Az RMDSZ az elmúlt években, évtizedekben prioritásként kezelte a magyar nyelvű oktatás kérdését, nincs ez másként jelen pillanatban, és ugyanúgy nem fog változni a jövőben sem” – nyilatkozta tegnap Kovács Péter főtitkár, aki emlékeztetett: a tanügyi törvény kihirdetése után az ügyvezető elnökség cselekvési ütemtervet dolgozott ki a jogszabály alkalmazásáról. Kovács kijelentése néhány nappal azután hangzott el, hogy lapunk megírta: az új oktatási törvény „kisebbségbarát” előírásainak egy része a következő tanévtől még nem alkalmazható.

Folytatása a 7. oldalon ▶

Benzinárstop Romániában?

▶ Ha az Európai Unió versenyhivatala is rábólint az intézkedésre, háromtól hat hónapig befagyaszthatják az üzem-

anyagárakat Romániában. Ezt a kormány levélben kéri Brüsszeltől, rendkívüli helyzetre hivatkozva. **3. oldal ▶**

A romániai kutaknál közel 6 lejt kérnek a benzinért

Fotó: Tofán Levente

Erdélyiekkel konzultálnak

▶ Május 4-én indul Erdélyi konzultáció névvel az a nagyszabású felmérés, amelyben arra keresi a választ az RMDSZ, hogy mit vár el a lakosság az érdekvédelmi szervezettől. A felmérés során kérdőíveket juttatnak el az erdélyi magyar emberekhez. Az Erdélyi konzultáció sepiességgyörgyi része május 4-e előtt, már hétfőn elkezdődik. Antal Árpád polgármester tegnap közölte: a Városi konzultáció nevű felmérés keretében az RMDSZ-szel kapcsolatos elvárásokra is rákérdeznek.

3. oldal ▶

Mai mellékletünk:
úmsz **színekép**

Röviden

Kevesebb kolozsvári Wizz-légijárat

Csökkenti a Wizz Air diszkont légi társaság a kolozsvári reptőlteréről induló és oda érkező járatainak számát, és egy részüket Marosvásárhely mellé helyezi át. A cég elnöke szerint a kolozsvári reptőlter újabb illeteket akartak kiróni.

Népszavazás Bukarestben

Hét kérdésre kell válaszolniuk a bukarestieknek azon a június 19-i népszavazáson, amelyben azzal kapcsolatban kéri ki véleményüket, hogy mit tartalmazzon a most készülő Fővárosi Törvény. Eredetileg Sorin Oprescu független főpolgármester csak arra kért volna felhatalmazást, hogy az általa vezetett fővárosi tanács különböző hatásköröket átvehessen a kerületektől. Ezt a tervét a demokrata-liberálisok köré tömörülő ellenzéke húzta át, hat további kérdéssel „hígítva fel” a referendumot.

Részrehajló tárcavezetők?

Az RMDSZ kormányzati részvétele hozzájárul a Székelyföld etnikai békéjéhez, ám a szövetség miniszterének a közérdeket kell szolgálniuk – jelentette ki Theodor Paleologu volt művelődésügyi miniszter. A Demokrata-Liberális Párt (PD-L) elnökjelöltje azért látogatott tegnap Sepsiszentgyörgyre, hogy megszerezze az alakulat megyei szervezetének támogatását, és egyúttal reflektált a román–magyar viszonyra is. Elmondta, nem támogatja a fejlesztési régiók etnikai alapon történő kialakítását, azt azonban hozzátette, hogy Kovászna és Hargita megye ugyanazon régióba sorolása „végső soron jóérvényű kérdés”.

Fellépés az emlékhelyek védelmére

Emberi jogi szervezetek fellépését sürgeti az Emberi Méltóság Tanácsának (EMT) elnöke a határon túli magyarság emlékhelyeinek megőrzésére.

Ilyenek megrongálása és a hátrányos megkülönböztetések miatt. A civil szervezetek kiállása sok esetben hatékonyabb lehet, mint a politikai, kormányzati fellépés – mondta Az EMT elnöke, Lomnici Zoltán (képfő) azzal kapcsolatban, hogy szerdán Marosvécsen megrongálták Wass Albert író síremlékét.

Marad a regisztrációs adó

Semmiképp nem törlik el a gépkocsik regisztrációs adóját, két héten belül pedig döntenek arról, hogy szükséges-e módosítani az ezt szabályozó tavalyi kormányrendeletet – jelentette ki tegnap Borbély László környezetvédelmi miniszter. Hozzátette: továbbra is fenntartják az „aki szennyez, fizet” elvét. Állítása szerint az Európai Bíróság döntése a 2008/50. számú kormányrendeletre vonatkozik, amelyet azonban tavaly módosítottak. A kormány szakértői bizottságot állít fel, amely azt elemzi ki, hogy az európai bíróság döntését követően szükséges-e módosítani a környezetszennyezési adót.

Csoportos eskütétel New Yorkban

Tizenötön tették le szerdán a magyar állampolgársági esküt New Yorkban. Az egyesült államokbeli első csoportos honosítás legifjabb alanya 11, a legidősebb pedig 104 éves volt. A kettős állampolgárságról szóló törvény elfogadása után az amerikai kontinensen az első ilyen eskütételt április 10-én Torontóban tartották.

Zágráb dicséri Orbánt

A magyar miniszterelnök kiállt Horvátország EU-tagsága mellett

Gy. Z.

Sürgősen zárja le a horvát csatlakozási tárgyalásokat az Európai Unió – szorgalmazta Orbán Viktor tegnap Brüsszelben az Európai Parlamentben, a Nyugat-Balkán európai integrációjáról rendezett tanácskozáson. Az unió soros elnökségét adó Magyarország miniszterelnöke szerint Horvátország lehet az élő bizonyíték arra, hogy az európai perspektíva a térség számára kézzelfogható és valóságos, hogy a térséget éppen ezzel a perspektívával lehet stabilizálni.

A zágrábi *Vjesnik* című napilap Orbán szavaival kapcsolatban megjegyezte, hogy a magyar kormányfő az első uniós politikus, aki nyilvánosan kimondta, hogy létezik egyfajta spekuláció, amely a horvát tárgyalások lezárását időben össze akarja csúsztatni Szerbia tagjelölt státuszának a megadásával. Szerinte ez „rendkívül veszélyes kombináció”, méghozzá nem csak Horvátországra és Szerbiára, hanem az egész EU-ra nézve, ezért határozottan visszautasítja az ilyen spekulációkat. „A magyar miniszterelnök azt mondta, hogy Horvátország is modellként szolgálhat más, a szomszédságában levő országok számára, és egyúttal bizonyíték arra, hogy kézzelfogható európai perspektívát jelent. Ő az, aki a leghatározottabban szorgalmazza az összes nyugat-balkáni ország felvételét az Európa Unióba, amennyiben

Tanácskoztak az EU és az Egyesült Államok adatvédelméről

Az Európai Unió és Amerika belügyminiszterei Gödöllőn. A személyes adatok védelme mindkét fél számára fontos

Az EU és az Egyesült Államok egyetért abban, hogy előrelépésre van szükség a bel- és igazságügyi együttműködésükben, különösen a személyes adatok védelmével kapcsolatban – mondta Viviane Reding, az Európai Bizottság alelnöke, uniós biztos tegnap Gödöllőn. A jogérvényesítésért, alapvető jogokért és uniós polgárságért felelős biztos az amerikai–uniós bel- és igazságügyi miniszteri talál-

azok megfelelnek a szükséges követelményeknek” – írta tegnap a horvát újság.

Macedóniát illetően Orbán abszurditásnak nevezte Brüsszelben, hogy az ország elnevezése körüli vita miatt nem lehet elkezdni a tárgyalásokat. A volt jugoszláv tagköztársaságot Görögor-

kozó után hangsúlyozta: az Atlanti-óceán mindkét oldalán „hiteles, kitartó és megfelelő sebességű” munka kezdődik, amely remélhetőleg kézzelfogható eredményt hoz majd. A találkozón az észak-afrikai események is szóba kerültek. A biztos ezzel kapcsolatban üdvözölte a helyiek erőfeszítéseit a függetlenségért és a szabadságért, és úgy vélte, segíteni kell az embereket a társadalomépítésben.

szág – amelynek szintén van egy Macedónia (Makedónia) nevű tartománya – történelemértelmezési okokból nem hajlandó elfogadni Macedónia néven. A magyar kormányfő azt javasolta, hogy az Európai Unió minél hamarabb lépjen túl ezen a helyzeten. Szerinte nem szerencsés már

a tárgyalások megkezdése előtt ilyen politikai feltételt támasztani. Közép-Európa ma az EU egyik fontos növekedési motorja – emelte ki a magyar kormányfő, aki szerint ez is amellyel szól, hogy a nyugat-balkáni térség ne maradjon „fehér folt vagy fekete lyuk” Európa térképén. ◀

Nemzeti kultúrák és sokszínűség

MTI

A nemzeti kisebbségek nyelvének, kultúrájának védelmét hangsúlyozta a nemzetpolitikáért felelős magyar miniszterelnök-helyettes tegnap Budapesten. Semjén Zsolt *A kulturális sokszínűség esélyei az Európai Unióban* című konferencián kiemelte: el kell ismerni minden nemzet létezéséhez való jogát, hogy védeni kell minden nemzetiiséget az azt a jogát, hogy saját kultúráját, nyelvét, hagyományait megőrizhesse és ápolhassa. „A kisebbségi nyelvek, kultúrák értéket képviselnek” – mondta. Kitért arra is, hogy szerinte ma két nagy tévedés van jelen Európában: az egyik szélsőség, „egyfajta kozmopolita ideológia nevében” azt állítja, hogy nem érték, ha egy közösség kötődik saját tradícióihoz, hagyományaihoz. A másik szélsőség pedig

az a nacionalista és sovíniszta fel fogás, amely egy nemzet vélt érdekei mentén tagadja más nemzetek létezéséhez való jogát.

Tőkés László, az Európai Parlament alelnöke arról beszélt, hogy a multikulturalizmus liberális modellje Európában végleg megbukott, működéséptelen. „Olyan belső európai párbeszédre van szükség, amely képes jól meghatározható tartalommal megtölteni az európai közös értékeket, képes áthidalni, lebontani a »mentális vasfüggőnyt« Nyugat-Európa és a volt kommunista országok között, és amelynek eredményeképpen a valóban erős Európa integrálni volna képes a bevándorlókat” – fogalmazott.

Németh Zsolt magyar külügyi államtitkár köszöntőjében szintén a multikulturalizmus liberális modelljének válságára mutatott rá. Ez idézte elő azt, hogy Európá-

ban megerősödtek a radikális, szélsőséges politikai nézetek, és az etnikai türelmetlenség fellángolt nemcsak Közép-Európában, hanem Európa nyugati felén is.

A kulturális sokszínűség politikai vetületei témakörben tartott előadásában Kelemen Hunor bukkaresti kulturális miniszter a multikulturalizmus jövőjét a transzilvánizmus szemszögéből közelítette meg. „Vissza kell hoznunk a köztudatba azt a fajta transzilván politikát, amely leginkább Kós Károly nevéhez fűződik. Ennek az identitás-tudatnak egyetlen lehetséges kerete a demokrácia, ezért mindig saját közösségünk akaratát képviselve, a többségi nemzet demokratikus erőivel partnerséget keresve haladhatunk saját utunkon. Ehhez szükségünk van még a mindenkor magyar kormány támogatására is” – jelentette ki a tárcavezető. ◀

Oldott hangulatban. Németh Zsolt államtitkár és Kelemen Hunor miniszter a tanácskozás szünetében

Fotó: MTI

Széleskörű összefogás Kadhafi ellen

ÚMSZ

A NATO mindaddig katonai nyomást gyakorol a Kadhafi-rezsimre, amíg az folytatja a polgári lakosság elleni brutális támadásokat – hangsúlyozta a NATO külügyminiszterei berlini értekezletének líbiai vitáját lezáró, tegnap délutáni sajtóértekezletén Anders Fogh Rasmussen főtitkár. A líbiai konfliktus rendezéséről folytatott vitában a tagállamok külügyminiszterei mellett részt vettek a rendezést célzó erőfeszítésekben partneri szerepet vállaló nem NATO-tag Marokkó, Egyesült Arab Emírségek, Katar, Jordánia, Svédország és Ukrajna külügyi vezetői is. A miniszterek nyilatkozatot fogadtak el, felszólítva a Kadhafi-erőket arra, hogy haladéktalanul szüntessék be a polgári lakosság elleni támadásokat – hangsúlyozta Hillary Clinton. Az amerikai külügyminiszter beszédében kijelentette, hogy országa kezdettől fogva elkötelezte magát az ENSZ líbiai határozata és ennek keretében a szövetség katonai szerepvállalása mellett. A Líbiai felkelők közben azt közölték, hogy 23 civil vesztette életét a kormányerők Miszráta egyik lakónegyede ellen intézett tegnap hajnali rakétatámadásában. A felkelők arra figyelmeztettek, hogy mérsárlás fenyegeti a várost, ha a NATO nem fokozza a kormányerők elleni csapásait. ◀

Antal: tévesek a prognózisok

Kovács Zsolt

► „Nem teljesen helytállóak az Országos Előrejelző Bizottság adatai, amelyekkel összehasonlítva a megyéket az alapján, hogy ki nek mekkora esélye van a gazdasági válságból való kilábalásra” – mondta el tegnap Antal Árpád. A szociológusi végzettséggel rendelkező sepsiszentgyörgyi polgármester kifejtette: ahhoz, hogy össze lehessen hasonlítani két megyét, több mutatót is figyelembe kell venni. Amint arról lapunkban beszámoltunk, az Országos Előrejelző Bizottság elemzése szerint a legjobban prosperáló megyék között van Brassó, és legszerényebb gazdasági fellendülésre a szomszédos Kovászna számíthat. Antal Árpád szerint ez az összehasonlítás nem tükrözi a valóságot, hiszen míg Háromszéken csak a lakosság 50 százaléka él városban, addig Brassó megyében ez a lakosság 80 százaléka mondható el. Hozzátette: falun alacsonyabb ugyan a jövedelem, viszont élelemre szinte alig költenek, mert megtermelik azt. „Ugyanakkor Kolozsváron magasabbak a bevételek, mint Sepsiszentgyörgyön, de sokkal többbe kerül az élet is” – mondta Antal Árpád. A polgármester szerint ezeket a tényezőket is figyelembe kell venni ahhoz, hogy az adatok helytállóak legyenek. Szerinte az ország hazai össztermékének (GDP) 40 százaléka az energetikai ágazatból, bankszektorból és kommunikációs ágazatból származik, ugyanakkor ezek a vállalatok az adójuk 0,1 százalékánál kevesebbet hagyják helyben, a többit Bukarestben fizetik be. „Ha én lennék az autonóm Székelyföld pénzügyminisztere, első dolgom az lenne, hogy rendezzem ezt a rendellenességet” – fejtette ki Antal Árpád. ◀

Benzinárstop?

Cs. P. T.

► Levélben kér engedélyt a román kormány az Európai Unió versenyhivatalától arra, hogy befagyaszthassa az üzemanyagárakat. Erről született döntés a Boc-kabinet szerdai ülésén, melyen részt vettek a hazai Versenytanács képviselői is. Az utóbi testület tagjától, Neményi Józseftől megtudtuk: az üzemanyagár befagyasztása háromtól hat hónapig tartana. Tájékoztatója szerint Brüsszel engedélyére azért van szükség, mert a piaci verseny korlátozása az egyik legfontosabb uniós alapelvvel ütközik. „Rendkívüli esetben azonban az EU tagállamai derogációt kérhetnek a versenyhivataltól” – magyarázta lapunknak Neményi.

Mint mondta, Románia többek között azért hivatkozhat rendkívüli helyzetre, mert az országban nagy az infláció.

Neményi emlékeztetett: Bulgáriában nemrégiben 30 napra fagyasztották be az üzemanyagárakat. „Igaz, a bolgár kormányknak könnyebb dolga volt, mert ott egyetlen nagy olajtársaság uralja a piacot, s ez elfogadta ezt az intézkedést” – nyilatkozta az ÚMSZ-nek a Versenytanács tagja.

A hazai olajtársaságok közül a Petrom már jelezte, egyetért az ár-befagyasztással, de csak akkor, ha ebbe a konkurens cégek is beleegyeznek.

Mint ismert, a benzin ára Romániában néhány típus esetében átlépte a hatlejes „pszichológiai” küszöböt, miután az olaj világpiaci

ci ára már hetek óta meredek emelkedést mutat. A romániai olajtársaságok élen járnak az árak felfelé srófolásában – az elmúlt négy hónapban sokkal nagyobb méretű árnövekedést produkáltak, mint az olyan, nyersanyagokban sokkal szegényebb országokban, mint Ausztria, Olaszország vagy Bulgária. Romániában az év eleje óta a benzin literenkénti ára – lejjebb kifejezve – 5,4 százalékkal ugrott, míg a gázolaj litere 8,7 százalékkal kerül többre.

A hazai gépkocsi-tulajdonosok korábban tiltakozó akciókat szerveztek a benzináremelések ellen. Egyik módszerük az volt, hogy néhány lejre tankoltak, aprópénzzel fizettek a kutaknál, amelyeknél így hatalmas sorok alakultak ki. ◀

Lázadó autósok. Az áremelés elleni tiltakozásul aprópénzzel fizettek a kutaknál

Fotó: Farkas István/archív

Kultúra után infrastruktúra?

ÚMSZ

► Kulturális és oktatási területre szóló kínai–román együttműködési szerződést írt alá tegnap Markó Béla miniszterelnök-helyettes és Li Csang Csun, a Kínai Kommunista Párt Központi Politikai Bizottságának állandó tanácsi tagja. Az együttműködés többek között kiterjed a két ország kulturális örökségének kölcsönös megismertetésére különböző

könyvek, kiadványok révén. Korábban Emil Boc kormányfő nyilvános felhívással fordult a kínai befektetőkhez, hogy vegyék ki részüket az országban tervezett infrastruktúrális fejlesztésekből. A miniszterelnök konkrétan megemlítette a forráshiány miatt elakadt autópálya-építési projekteket, tudva, hogy a kínai befektetők a régióban számos hasonló infrastruktúrális tervhez biztosítottak anyagi fedezetet. ◀

Markó Béla kormányfőhelyettes fogadta a kínai vendéget

Fotó: Tofán Levente

Erdélyiekkel konzultálnak

K. Zs.

► Május 4-én indítja az RMDSZ az Erdélyi konzultáció elnevezésű nagyszabású felmérést, amelyben arra keresi a választ, hogy mit vár el a lakosság az érdekvédelmi szervezettől – tudtuk meg Kovács Péter főtitkártól. Tájékoztatója szerint a felmérés nagy mintán végzett közvélemény-kutatásnak is tekinthető, melynek során úrlapokat juttatnak el az erdélyi magyar emberekhez. A minta nagyságáról és az úrlapba foglalt kérdésekről Kovács egyelőre nem kívánt részleteket elárulni. Korábban az Erdélyi FM-nek azt nyilatkozta: az úrlapban arra is rákérdeznek, kik azok a politikusok, akikben az emberek megbíznak, ki az, akit le kellene cserélni.

Az Erdélyi konzultáció sepsiszentgyörgyi része május 4-e előtt, már hétfőn elkezdődik. Antal Árpád polgármester tegnap közölte: ezen a napon indítják a Városi konzultáció nevű akciót, amelynek során a következő fél évben 15-17 ezer lakót kérdeznék meg az igényeiről és gondjairól, a város fejlesztéséről és az RMDSZ-szel szembeni elvárásairól. Tájékoztatója szerint az Erdélyi konzultációban alkalmazott úrlap kérdései szerepelni fognak a Városi konzultáció során használt kérdőívben is. A sepsiszentgyörgyi

RMDSZ elnöke emlékeztetett, hogy 2008-ban a helyhatósági választásokat megelőzően már készítette egy ilyen felmérést, és a lakosság által felsoroltakat próbálták megoldani. Antal Árpád kijelentette: „az MPP korábban nyilvánosságra hozott felméréseiből tudják, hogy a sepsiszentgyörgyi többnyire elégedettek a városfejlesztéssel, csak nem mindig kötik össze a polgármester munkáját az RMDSZ-szel”. Ezért tudatosítani szeretnék: az a tény, hogy a város jó irányba halad, nem csak az új városvezetésnek tulajdonítható, hanem annak is, hogy mögötte van sok más RMDSZ-struktúra a parlamentben és a kormányzatban.

Sepsiszentgyörgyön a következőkben nyitnak a fiatalok és idősebb generáció felé is. Létrehozzák a „bölcsek tanácsát”, amely 25-30 tagú testület, és olyan emberekből áll, akik jól ismerik a várost, tettek is érte, és akik véleményét rendszeresen kikérik. Ugyanakkor minden sepsiszentgyörgyi utcában és tömbházban szeretnének kapcsolattartó személyeket kijelölni, akik rendszeresen tájékoztatják az RMDSZ-t és a városvezetést a kis közösség gondjairól. Mint ismert, az Erdélyi konzultációt megválasztása után Kelemen Hunor szövetségi elnök hirdette meg a nagyváradi kongresszuson. ◀

Jó hatalom, rossz nép

Bogdán Tibor

Az utóbbi időben készült közvélemény-kutatások egyértelművé tették, hogy a lakosság túlnyomó – olykor még 90 százalékot is meghaladó – része alkalmatlannak tartja a demok-

rata-liberálisokat az ország vezetésére, különösképpen olyan időszakokban, amikor a folyamatosan mélyülő és mind szélesebb köröket érintő gazdasági-pénzügyi válság súlyos problémáival kellene mindenekelőtt megküzdeniük. A megkérdezettek egyre nagyobb számban és határozottabban állítják, hogy az ország rossz irányba halad, amiért a jelenlegi narancsvörös hatalom a felelős, ezért mielőbb távoznia kellene. Csakhogy a demokrata-liberálisok röpke néhány év alatt kiválóan megtanulták a kommunista leckét, miszerint amiről nem vesznek tudomást, az nincs is. A módszer, az ő szempontjukból nézve rendkívül eredményes. A bizalmatlansági indítványról zajló szavazásoktól már rendszeresen távol tartják magukat – gyakorlatilag tehát „átnéznek” a voksoláson –, és mivel nem járulnak az urnához, kizárhatják az átszavazás, a „belső árulás” lehetőségét, vagyis eleve elkerülhetik a kormány bukását is. Így mesterségesen életben tarthatják hatalmukat, akár egyetlen támogatott voks nélkül is.

A tehetetlenségüket, hozzá nem értésüket és ezért népszerűtlenségüket tanúsító közvélemény-kutatások eredményeiből sem azt a következtetés vonják le, hogy ideje lenne távoznuk. Ellenkezőleg: a fejetlenségért, zűrzavarért, nyomorért, a bel- és külpolitikai kudarcokért a választót okolják (amiben még igazuk is van, miért nem gondolkodtak jobban az urnáknál). A béreikkel és munkakörülményeikkel elégedetlen orvosokat – akárcsak az élhető életre vágyó fiatalokat –, Traian Băsescu államfő külföldre küldené, a már amúgy is ott boldoguló kétmillió „ep-rész”, szobalány, pincér, dadus után, talán nem is teljesen megalapozatlanul, hiszen ott valóra válhatnak az államfői jelmondatot: éljetez jól! De eltanácsolná a béremelésükről a parlamentben megszavazott, az államfő által kihirdetett, és bíróságok által megerősített törvény érvényesítését követelő pedagógusokat is.

Az államfő és tábora nem a tehetetlen vezetőket, hanem a népet váltaná le, hol azzal való, hogy csak mímeli a munkát (mint egyébként a vádolók is a kormányzást), hol a „pimasz bérű közalkalmazottakra”, hasonló nyugdíjasokra, nyaklód nélkül követelő szakaszervezetekre mutogatva. A demokrata-liberálisok cinkézésben szinte utólréteget lenek. Így hallhattunk már az országot romba döntő feketézőről (copyright: a múlt század ötvenes éveit), adócsalókról, kiskirályokról, mogulokról és mogultámogató sajtózenegépekről – csak arról nem szólt a fáma soha, hogy miért nem tesz az ily módon „azonosított” léhűtők, lebzselők, korruptak ország-sorsrontó siserehada ellen semmit a narancsvörös hatalom (sem). Persze e nélkül is pontosan tudhatjuk: azért nem, mert java részük éppen sorából kerül ki.

Román lapszemle

Konstancán 18 pár lépett házasságra 1989. december 24-én. Az élelmesebbek forradalmárgazolványt is kiváltottak, és havonta 1700-2800 lej közötti havi támogatásban részesülnek. (Adevărul) ► A könyvelők érdekképviselete nehezményezi, hogy a szakterületüket szabályozó új törvény bizonyos szintű áruforgalom alatt nem kötelezi „hivatásos” könyvelésre a cégeket. (Capital) ► Csődbe ment George Pădure, a főváros I. kerületének volt polgármestere, a 90-es évek egyik legsikeresebb ingatlanfejlesztője. (Puterea) ► 2,8 milliárd dollárért kelt egy New York-i árverésen a Voszok 3KA-2 jelzésű úrkapszula, amelyet 1961-ben közvetlenül Jurij Gagarin űrrepülése előtt juttattak fel a világűrbe. (Gândul)

„Meggyógyított” kórházak

Beszélgetés Csehi Árpáddal, Szatmár Megye Tanácsának elnökével az egészségügyi reformról

Sike Lajos

► A napokban Szatmárnémetiben, egy orvosi konferencián felszólalt az egészségügyi miniszter. Cseke Attila szerint Szatmár megyében példaadón halad az egészségügyi reform, s reményét fejezte ki, hogy ide mielőbb visszatérnek az element orvosok, de legalábbis azok egy része. Megalapozott mindez?

– Csakugyan jól állunk a reformmal. Mi tényleg hiszszük, hogy jobban tudjuk adminisztrálni a területünkön működő intézményeket, mint Bukarest. Persze ez sok munkával, ha úgy tetszik tengerrel jár, amit a lakosság érdekében mindenképpen vállalunk, de mindez sok előnyt és lehetőséget is jelent. A miniszter már régebben tisztában van azzal, hogy a jobb egészségügyi ellátás érdekében mi olyasmit is vállalunk, amire sokan talán nem is gondolnak, mert mindent az államtól várnak. Javasoltuk neki, hogy Szatmár megyét is vegye fel arra a listára, amelyen a kiemelt, vagyis a reformért az átlagnál többet

tenni kívánó önkormányzatok szerepelnek. Ennek sarkalatos pontja az a csomag, amely plusz jövedelmet, illetve különböző juttatásokat, például lakást biztosít az orvosoknak. Elsősorban a kiváló és jó orvosoknak!

► Honnan lesz erre fedezet? – Kigazdálkodjuk. Már látjuk ennek a lehetőségét. Szerintünk máshol is találni ilyet. Így szeretnénk visszacsalogtatni azokat a jó orvosokat, akik főként anyagi okok miatt távoztak külföldre.

► Kedden este több, mint meglepő jelenetnek lehetünk tanúi az egyik bukaresti tanán tévéadó csatornáján. Nagy kampányt szerveztek a miniszter ellen, mert a reformmal foglalkozó szakbizottság döntése alapján bezártak néhány olyan kisvárosi kórházat, amely a gyenge ellátottság és az orvoshiány miatt rosszul, nagy ráfizetéssel működött. A nagyobb hatás kedvéért spontán tüntetést szerveztek Buftéán, az utcára citáltak több száz embert, jóllehet a helyi ön-

kormányzat nem képes fenntartani, a közeli, bukaresti nagy kórházak árnyékában a kiskórházak! Szatmárnémetiben nem vonult senki az utcára?

– Mi kulturáltabban oldottuk meg a dolgokat. Egy kicsit elébe mentünk a reformnak és miniszteri utasítás nélkül is megnéztük, mit kell és lehet változtatni. A meglévő öt kórházból a tasnádit a Szatmári Megyei Kórházhoz rendeltük. Tasnádon külön szülészeti működött, ahol kellő ellátottság hiányában csak a természetes születeket tudták levezetni, ha valami gond adódott, a kismamát a közeli Nagykárolyba vagy éppen Szatmárnémetibe kellett szállítani. Arról nem is beszélve, hogy csak minden harmadik napra jutott egy szülés. Ezt az osztályt felszámoltuk, de megmaradt a belgyógyászat, a gyermekgyógyászat és a röntgenosztály. Minderről az érintettek bevonásával, megkérdezésével határoztunk, az orvosok hét-egy arányban a változás mellett döntöttek.

► Lapunk is megírta, hogy

a Szatmár megyei önkormányzat országosan az első között vette át az egészségügyi intézmények működtetését. Az átvételkor tapasztaltak nem sok elégedettségre adtak okot!

– Nem bizony. El lehet képzelni milyen állapotok uralkodtak abban a kórházban – a szatmári megyei kórházról van szó – amely hat év alatt hét igazgatót cserélt! Egyikük mindössze két hónapig töltötte be posztját. Mikor átvettük az intézményeket, a külön ezzel a feladattal megbí-

zott személyek mindent részletesen megvizsgáltak, átnézték, és a hiányosságok mellett jelentős pazarlásra is fényt derítettek. Csak a csöpögő vízcsapok miatt több ezer lejnyi kár érte az intézményeket. A legkirívóbb esetet a járványkórháznál tapasztalták, ahol az alagsorban állandóan folyt a víz. A nemtörődömség miatt olyan hatalmas vízmennyiség került a talajba, hogy az már az épület stabilitását veszélyeztette. Lám, többek között az ilyen hanyagságokért nem jutott elég pénz gyógyszerre vagy kötszerekre! Mi most olyan rendet és felügyeletet vezettünk be, ami csaknem teljesen kizárja az ilyen és ehhez hasonló eseteket.

► Már is észlelni a pozitív változást, így például több helyen építkeznek, tataroznak, szerelnek, vagyis most teremtik meg a változás feltételeit!

– Valóban nagy munka folyik! Különböző forrásokból, az idén összesen 12-15 millió lejt költünk, ruházunk be az egészségügy korszerűsítésére. Ebből a minisztérium öt-

millió lejt ad műszerellátásra, modern diagnosztikai, sebészeti és más eszközök beszerzésére, ami önmagában is sokat javít a jelenlegi állapotban. Folyamatban a megyei kórház sürgősségi osztályának bővítése és korszerűsítése, a Lükő Béla Városi Kórház onkológiai osztályának felújítása, a járványkórház rehabilitációja, rövidesen megkezdődik a megyei kórház intenzív osztályának illetve a régi szatmári poliklinika épületesének a korszerűsítése is. Nem túlzás: egy-két éven belül mindenki tapasztalhatja majd a minőségi változást, nem utolsósorban Cseke Attila miniszternek köszönhetően, akinek volt kellő bátorsága a gyakorlatba is átvinni a decentralizációt. Még csak annyit: mi az uniós pályázatokra is nagyon figyelünk és igyekszünk felhasználni azokat az egészségügyi ellátás javítására. A határmenti együttműködés keretében nemrég Nyíregyházával olyan uniós pályázatot nyertünk meg, amely 900 ezer eurót biztosít számunkra a sebészeti műtőtömb korszerűsítésére.

Megosztja az EU-t Róma vízumpolitikája

A Lampedusán kialakult drámai menekülthelyzet drámai következményekkel is járhat a kérdésben megosztott Európai Unió számára: Berlin és Párizs kilátásba helyezte a schengeni vívmányok fokozatos megszüntetését.

Gy. Z.

► Róma dacol az Európai Unióval: Cecilia Malström belügyi biztos ugyan arra figyelmeztette Olaszországot, hogy a tunéziai menekültekkel szemben alkalmazott politikája ütközik az EU előírásaival, Alfredo Mantovani olasz belügyminiszter-helyettes azonban a napokban bejelentette: az országban tartózkodó tízezer tunéziai menekültnek egy héten belül határozott időre szóló vízumot adnak, amellyel a schengeni övezetben utazhatnak. „Ezen kívül olyan terven is dolgozunk, amellyel a menekülteket nem hagyjuk sorsukra, mindaddig, ameddig el nem dől, hogy hol akarnak letelepedni” – mondta Mantovani.

Băsescu telefonja

A letelepedés ugyan gondot okozhat, mert egyelőre csak egyetlen olyan tagország jelentkezett, amelyik hajlandó bizonyos számban tunéziai menekülteket befogadni. A Mediafax az olasz kormány honapjára hivatkozva jelentette, hogy Traian Băsescu elnök szerdán telefo-

non arról tájékoztatta Silvio Berlusconi olasz miniszterelnököt, hogy Románia hajlandó befogadni kétszáz menekültet. Ez a bejelentés rendkívül veszélyes húzás, mivel az ország minden erejével azon igyekszik, hogy minél előbb a schengeni övezet része legyen, de a kedvezmény megadását éppen a Berlin és Párizs ellenzi a leghevesebben, amely most az olaszok lépését is a legerőteljesebben bírálja.

Róma kétségkívül kelepcebé került, mivel valamilyen formában kezelnie kell a Lampedusán kialakult helyzetet. A sziget, amely Itália partjaitól a Földközi-tengerben, Málta és Tunézia között, Szicíliától 205, a tunéziai partoktól 113, Máltától 140 kilométernyire fekszik, tulajdonképpen az Európai Uniónak a Tunéziához legközelebb eső pontja, így az észak-afrikai országban bekövetkezett drámai események hatására tömegek vágta neki a tengernek, hogy életüket kockáztatva, apró kis lélekvesztőkön átkelve keressenek menedéket. Mára tízezer fölé duzzadt a számuk azoknak, akik partot is értek vagy az olasz hatóság-

Pillanatkép a lampedusai menekülttáborból: előzönlötték Európát az észak-afrikaiak

gok kimentették őket: a híreszázakról szólnak, akik a tengerbe veszttek, „a Földközi-tenger temető Lampedusa partjainál”, „holttestek száza úsznak a vízben” – jelentik a hírügynökségek.

Berlusconi erőfeszítései

Érthető, hogy Rómának lépnie kellett valamit. Silvio Berlusconi az elmúlt héten Tunisban járt, hogy a kialakult helyzetről tárgyaljon a tunéziai illetékesekkel, akik kis lélekvesztőkön átkelve keresnek menedéket. Mára tízezer fölé duzzadt a számuk azoknak, akik partot is értek vagy az olasz hatóság-

szág és Franciaország erőteljes támadásba lendült Róma viselkedése miatt. Németországban egyenesen széleskörű vita pattant ki, a közvéleményben és a politikai életben egyaránt.

A Deutschlandfunk rádióátlomása hét eleji értesülése szerint miközben a berlini belügyminisztérium – a konzervatív CSU-s Hans-Peter Friedrich miniszterrel az élen – élesen bírálta a több tízezer menekültnek vízumot adó olasz politikát, és Rómát a schengeni megállapodás szellemének megsértésével vádolta, a liberális FDP vezetése alatt álló külügyminisztérium nagyobb szolidaritást sürget Olaszországgal.

A pillanatnyi helyzet szerint az előbbi álláspontja látszik diadalmaskodni. Erre utal, hogy a belügyminiszter egy interjúban ismét a határellenőrzések szigorítását helyezte kilátásba. A minisztérium már az elmúlt hét végén utalt arra, hogy a repülőtereken, valamint a német-osztrák határon szigorúbb ellenőrzéseket tervez, megakadályozandó a vízummal rendelkező és a schengeni előírások szerint ennek alapján szabadon mozgó menekültek beáramlását az országba. A német belügyminiszter szerint az olasz kormány nyilvánvalóan nem azért döntött a vízum megadásáról az elsősorban tuné-

ziai menekülteknek, hogy az országban maradjanak, hanem azért, hogy elhagyják azt, ez pedig súlyosan sérti Schengen szellemét. Ebből kiindulva a német hatóságok fokozzák az ellenőrzést.

Schengen felszámolása?

A Merkel-kormány szóvivője a Die Welt című lapban azt hangoztatta, hogy Berlin természetesen megvárja a menekültekkel kapcsolatos drámai képek. Amennyiben azonban Németország tartós befogadásukról döntene, még inkább megnövekedne azoknak a száma, akik Észak-Afrikából az életveszélyes tengeri útra szállnak el magukat. A schengeni egyezmény a korábbi rendszeres határellenőrzés visszaállítását nem teszi lehetővé. A megállapodás 23. cikkelye szerint a közrend, illetve a belső biztonsági rendkívüli veszélyeztetettség esetén viszont mód van ennek ideiglenes felfüggesztésére. Ugyancsak a Die Welt értesült arról, hogy Berlin és Párizs együttesen kíván fellépni a schengeni szigorítások érdekében. Eszerint Angela Merkel német kancellár és Nicolas Sarkozy francia elnök a júniusra tervezett uniós csúcstalálkozón erre irányuló közös javaslatot kíván előterjeszteni. Brüsszeli megfigyelők azonban azt feltételezik, hogy ez csak az első lépés volna a schengeni vívmányok felszámolására. ◀

Lap-top

A nap címe. Hogyan fújták fel Ciorant 36 ezer euróról 405 ezer euróra?, *Adevărul*.

Magyarzat. Ahogyan azt sejtettük és jeleztük, a Cioran-ügy korántsem zárult le, a filozófus – román nyelvű – dokumentum-hagyaték körüli kérdőjelek nem tűntek el. Arra fény látszik derülni, hogyan jutottak ki a levelek, iratok Párizsba, de titok, hogyan nőtt meg annyira az árak az árverés során. A lap szerint a Művelődési Minisztérium 2009-ben olcsón megvásárolhatta volna a dokumentumokat. Ez egyfelől egyáltalán nem biztos, másfelől a néhány tízezer euró nagy összegnek számít a tárca költségvetésében, nyilvánvalóan megvolt már a helye. Visszamenőleg számon kérni tehát olcsó populizmus, különösen ha a mostani okok szembe tudnának nézni azzal a ténynyel, hogy egy korabeli útlelvel, még ha érdekes és fontos is muzeális szempontból, még kegyeleti értékével sem, „művészeti” értékével pedig egyáltalán nem indokolja, hogy a minisztériumban porosodjék. Erős a gyanú, hogy ha a minisztérium megvásárolta volna, akkor most az lenne a baj.

Kommentár nélkül. A kormány fontolórra vette, hogy egy-két évvel elhalasztja (a 2015-ös január elsejéi határidőhöz képest) az euróvezetethez való csatlakozást, vagyis az euró bevezetését a lej helyett „itt-honi használatra”. Persze a következő kormányok – ha lesznek – tovább halaszthatják. (Na tessék, mégsem álltuk meg kommentár nélkül.)

Indokolt esetben. Véleményünk szerint a sajtómanipuláció csúcsa és egyben a román televíziózás mélypontja volt egy nő megrendezett elájulásának képernyőre vitele egy kórházösszevonás-ellenes tüntetésről szóló tudósítás közben. (Részünkről a riportert kirúgnánk.) Ami nem azt jelenti, hogy a kérdés nem valós, és hogy tükrözésének ne lennének más, tisztességesebb módjai is. Az *Academia Cațavencu*-ban például, Mardale karikatúráján, két orvos így beszélget: „Ha a kórházainkban a lustaságot kezelnék, a románok a saját szájukkal kérnék a felszámolásukat.”

Minden napra egy mondás

„A néző lelkét nem az teszi gazdaggá, amit lát, hanem az, amit gondol és érez arról, ami szemébe ötlük.”

Eötvös Károly

Ábrahám és Izsák

Horváth István

Kegyetlen szatíra

SZELLEMLIDÉZÉS

Minden szál hozzá vezetett, és minden szál tőle vezet, a magyar szellemi életnek ő a sugárzasi központja. Vörösmarty, Petőfi és Ady költészetében van valami csodaszerű – Arany Jánost matematikailag le lehetne vezetni az előzményekből és a magyar adottságokból. (...) Átéli és költészeté teszi a XIX. század kétféle nemzetfelfogását: az optimistáét és a pesszimistáét. Legmagyarabb költő lévén, oly nyitva áll a magyarsággal összeegyeztethető európai szellemáramlatok számára, oly sokat tanul a Nyugat legnagyobb mestereitől, mint senki más. Ily módon a teljes magyarság hordozója és képviselője. (...) Arany János tág magyarsága lassú, szerves fejlődés eredménye, szűk és lokális kezdetekből szélesül lassanként kozmosszá. Arany János ugyanabból a debreceni rokokó és diákos költőiskolából indul el, mint elődje a nagyszabású hagyományfejlesztésben, Csokonai Vitéz Mihály, ugyanazok a népi ízű „mesterkedők” az első mintái, akik Csokonainak, azzal a különbséggel, hogy számára már Csokonai is mester. (...)

Amint már Beöthy Zsolt is rámutatott, a debreceni kollégiumból nő ki Arany első műve, a hexameteres, komikus eposz, Az elveszett alkotmány. A 40-es évek reformlelkesedése inspirálja ezt a különös elsőszülöttet. Az elveszett alkotmány a megyei élet kegyetlen szatírájú rajza, egyformán kigúnyolja a maradiakat és az elhamarkodott szlajas újítókat. Az első mű egyúttal az utolsó is, melyben Arany leplezés nélkül hallatja véleményét a napi realitásról, bátran és élesen beszél az aktuális kérdésekbe. (...)

Szerb Antal: Arany János

Vicc

Amikor megszaporodnak a politikai viccek, általában baj van az ország vezetőivel, az életszínvonalal, a demokráciával, az emberek közérzetével, vagy ezek valamilyen kombinációjával. Mostanában szapor a politikai tárgyú tréfa, pedig nem vagyunk jó kedvűnkben. Lejtmenetben a vicc a biztonsági szelplep, amin a másutt szabadulni képtelen felgyülemlett gőz távozni tud. Egy ideig.

Aki átélte már néhány választást, változást ebben a régióban, s fogékony a humorra, azt is észreveszi, hogy a viccek nagyobb része rendszerfüggetlen, kis átalakítással ugyanúgy elűtötték őket Gyurcsányra, mint most Orbánra. Ezek a humorban oldott igazságok elsősorban azt szemléltetik, hogy a nép és a vezetők két különböző partján vannak ugyanannak a szakadéknak, s most már át sem lehet kiabálni a távolságot. Kommunikáció zajlik, amelyben a kormány szövívői nyomják a rizsát, amiben már ők sem hisznek, a nép pedig keserű humorral ironizál a szegénységen, a kiszolgáltatottságon, a hatalmon lévők érzéketlenségén. A fent és lent uram-bátyám feudál-kapitalista rendszerében egyre kevesebb a megértés a másik oldal nyomorára, illetve fényűzésére.

Rendkívül árulkodó jellemző, hogy az ötvenes évekből vagy a Ceaușescu-rezsim idejéből összegyűjtött viccek apró átalakításokkal, névcserékkel ugyanúgy működnek, mint a születésük idején. A hatalom természetesen semmit nem változott az idők folyamán, lehet, hogy Szent István óta ugyanazokat a poénokat gyúrjuk a lét elviselhetetlenségéről, csak régebben drága volt a papír, nem jegyezték fel a néprajzosok. A szájhagyomány behelyettesítette Zsigmondot István helyébe, majd a Habsburgokat, Kun Bélát, Horthy, Kádárt, amíg eljutottunk napjainkig. És – ahogy mondani szokás – egy újszülöttnak minden megszorító csomag új.

A legtanulságosabbak azok a viccek, amelyeknek nincs ősfomája, a jelen sosemvolt helyzet abszurditása szülte őket, s belevilágítanak abba a homályba, amelyben el kellene igazodnunk éppen. A kisember nagy múltú, tétova túlélő tájékozatlansága itt Közép-Kelet-Európában: a vicctől nem lesz jobb a helyzet, csak otthonosabb, megszokottabb a szituáció, bensőségesebbé válik a viszonyunk az ezer éve ingathatatlant környüllálásokhoz. Felismertük a változatlant.

Az új vicc a következő: két elszánt férfi megközelít egy jó nőt, s közlik vele faragatlanul, hogy elképzelésük szerint pajzán játékokat tudnának játszani hármában mindenki legnagyobb meglepedésére. A hölgy kerek-perc elküldi őket melegebb éghajlatra.

Mire a férfiak: a kétharmad, az kétharmad.

Krebsz János

Fél évszázad

Még mondja azt valaki, hogy a politika unalmas, a politikusok pedig szürke figurák! Ez a legutóbbi hét is valójában két eseményfűzér jegyében telt el: a történelmi megemlékezésről Gagarin ötven esztendővel ezelőtti űrrepüléséről (ő volt az első, aki megjárta a kozmoszt, és élve vissza is tért a Földre), valamint a Jeruzsálemben ezzel napra pontosan ugyanakkor elkezdődött Eichmann-perről.

Fél évszázad! Időzzünk is el kicsit ennél. Mennyi minden történt ez alatt az öt évtized alatt? Ahogy még pontosan emlékszem arra az április 12-re (Gagarinra és Eichmannra is), tudom, hogy éppen hol voltam és mit csináltam, amikor megjelent az újságok különkiadása: *Ember a világűrben!* Azóta országok tűntek el a térképről, helyükön pedig új országok, új formációk jöttek létre.

Amit senki sem hitt – de még csak nem is remélt –, bekövetkezett: felbomlott, megszűnt a Szovjetunió. S ami végképp mindent pontosan leképez: Lenin grád visszakapta

Gyulay Zoltán

eredeti nevét, ismét Szentpétervár szerepel az atlaszokban. Az egykori „béketábor”, a szocialista országok mesterségesen testvéri és baráti közössége másfajta szövetségre lépett: az immár polgári demokráciák az európai és az euroatlanti integráció részei. Európában nem ötven, hanem hatvanhat esztendeje gyakorlatilag béke van (soha ilyen hosszú ideig tartó nyugalom nem élvezett), Koszovó kiválásával Szerbiából hovatovább az utolsó fegyverek is elhallgattak. Távolinak tetszenek – pedig hát különösen manapság semmi sem távoli, sem földrajzi, sem technikai értelemben – a feszültségokok: az afrikai törzsi villongások, az arab világ forrongása, a demokrácia amerikai exportjának kísérlete Közép-Ázsiában. És közben az ember vívja harcát a természettel is: gondolkunk csak a Mexikói-öböl elsüllyedt fűrotornyára (ezen a héten újabb platform gyulladt ki), és akárcsak negyed évszázaddal korábban Csernobilban, szarkofágba fogja temetni a földrengés következtében felrobbant fukusimai atomerőmű roncsát.

Emberi gyarlóságról vagy csupán lazaságról van szó? ... Amikor a Kárpátok Gényusza egy díszvacsorán az abroszba törölte a száját...

S közben mind azon gondolkodom, hogy ez a sok minden eltörpül 1897-ben született édesapám egyéni történelme mögött: átélte két világháborút (az elsőt végig is harcolta, méghozzá Doberdónál és Isonzónál), néhány forradalmat és ellenforradalmat, Ferenc Józseftől kezdve – legyünk

méltányosak – tíz rendszerváltozást. Születésekor még omnibusz közlekedett, meg volt telefonhírmondó – aztán együtt néztük televízió kereszttűl a Holdra-szállást. Őt még mindenki hősnak tartotta, mert 1917-ben önként jemi

lentkezett repülőgépes földterítőnek (1922-ben a második királypucss idején az ő pilótája, Fekete Örs vezette IV. Károly Svájcban bérelt gépet) – jómagam pedig Japántól és Honolulutól Teheránon és a Bajkál-tón át Ausztráliáig és Dél-Afrikáig néhányszor körberepedtem a világban, használok a világhálót. (Miközben a nyomtatott újságról, könyvről nem tudok, már nem is fogok leszokni.)

A másik eseményfűzér nem ennyire mélyenszántó, de megragadta a figyelmemet.

Emberi gyarlóságról vagy éppen lazaságról szólnak? Nehéz megítélni. A minap Avigdor Lieberman izraeli külügyminiszter telefonon adott élő interjút egy rádióknak, miközben jól hallhatóan leöblítette a toalettet. Hasonlóképp budibotrányba keveredett Mecklenburg-Előpomeránia német tartomány egyik baloldali politikusa, a 24 éves Frank-Michael John, aki kétszáz tekercs WC-papírt tulajdonított el (folyamatosan, nem egyszerre) a Városháza mosdójából. Ennél azért elegánsabb volt Václav Klaus cseh államfő: ő a repitollat vágta zsebre egy nemzetközi sajtóértekezleten. A YouTube legfrissebb slágeréhez hasonló filmkockákat legutoljára akkor láttunk, amikor a Kárpátok Gényusza egy díszvacsorán az abroszba törölte a száját. Ehhez képest már eltörpül a leköszönt német védelmi miniszter, Karl-Theodor zu Guttenberg plágiumügye, ami azért járványosnak mutatkozik, mert a héten Silvana Koch-Mehrinről, a liberálisok egyik vezető politikusról derült ki, hogy doktori disszertációját ugyancsak copy-paste az internetről merítette.

Hát ez volt az én első fél évszázadom. (Plusz még kilenc év...)

Röviden

Megrongálták
Wass Albert síremlékét

Nyomozást indított a román rendőrség Wass Albert író marosvécsi síremlékének megrongálása ügyében – közölte tegnap az MTI-vel Livia Popa, a Maros Megyei Rendőrpáncsnokság szóvivője. Elmondta: a síremlékről eltűnt az író portréját ábrázoló, Hunyadi László szobrász által készített bronz emléklap, és ismeretlen tettes ellen nyomozást indítottak. A szóvivő szerint a nyomozás fő iránya az, hogy a tíz kilogramm súlyú emléklapát fémtolvajok lopták el értékesítés céljából. Livia Popa hozzátette: a feltételezést arra alapozták, hogy az utóbbi időben több ilyen esetük volt már.

Woyzeck bemutató
Gyergyószentmiklóson

Georg Büchner *Woyzeck* című drámáját mutatja be ma este a gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színház Dézsi Szilárd rendezésében. Az előadás fő szerepeit Szabó Eduárd, Máthé Annamária és Moşu Norbert-László játsszák. Dézsi értelmezése szerint *Woyzeck* kiszolgáltatott ember, aki befele menekülve saját mitológiát hoz létre. Nem örültebb, mint a többiek, csak egy sajátos belső logika szerint létezik.

Múmiák „vallomása”

ÚMSZ

► Újabb nagyméretű kiállítást nyitottak meg tegnap a Csíki Székely Múzeumban *Rejtélyek, sorsok, múmiák* címmel: a látogatók ezúttal nem műtárgyakat szemlélhetnek, hanem természetes úton mumifikálódott emberi testeket, amelyek saját sorsukról és a 18. század világáról „mesélnek”, a képzőművészettől elkanyarodva tudományok határmegyéjére vezetnek.

A leletegyüttes felfedezése egy szerencsés véletlennek köszönhető, hangzott el a kiállítás megnyitóján: a magyarországi Vácon 1994-ben, a domonkos rendi Fehérek templomának felújítása során egy 1729–1731 között épített kriptára bukkantak, amely közel másfél évszázadon keresztül szolgált temetkezési helyként. A lejáratot 1838-ban befalazták és hamarosan a kriptá létezése is feledésbe merült, majd annak kibontása után 265, gazdagon díszített és teljesen ép koporsóra bukkantak, amelyekben a holttestek – korabeli egyházi- és világi személyek földi maradványai – természetes úton mumifikálódtak. A leletegyüttes a Magyar Természettudományi Múzeum Embertani Tárába

A csíki muzeológusok először a sajtó képviselőit avatták be a múmiák titkaiba

került, ahol antropológusok, néprajzosok, patológusok, radiológusok, mikrobiológusok, igazságügyi orvosok közreműködésével, a legkorszerűbb eljárásokkal (DNS, CT stb), nemzetközi együttműködésben végezték el a vizsgálatokat, amelyek egész sor, a korabeli népeiségre és a kor emberére vonatkozó adatot eredményeztek.

A megnyitón dr. Matskási István, a lelet- és vizsgálati anyagból készült kiállítást ingyenesen a Csíki Székely Múzeum rendelkezésére bocsátó Magyar Természettudományi Múzeum igazgatója a történelmi adatok mellett mindenekelőtt a termé-

szettudományos vonatkozásokra hívta fel a figyelmet, hiszen, mint hangsúlyozta, párját ritkító tudományos értékekkel találkozhatnak ezúton az idelátogatók. A szakembertől azt is megtudtuk: a leletegyüttest egyik érdekessége, hogy a rendelkezésre álló halotti anyakönyvekből és a koporsók felirataiból ismert az egyének neve, neme, életkora, esetenként a halál oka, és adatokat tártak fel a családi kapcsolatokra vonatkozóan is. A betemetettek közül 71 férfi és 77 nő életkora ismert, a legfiatalabbak újszülöttek, a legidősebb egyén pedig 95 esztendőskorában hunyt el.

A világszenzációnak számító, a legkorszerűbb bemutató eszközöket felsorakoztató interdiszciplináris múmia-, tárgy-, dokumentum- és adatgyűjtemény részleteiben Európa és Amerika több országába eljutott, de ez az első, kimondottan vándorkiállításra szakosított útja.

„A Csíki Székely Múzeum új kiállítása végső soron egy olyan felejthetetlen időutazásra hívja a látogatót, amelyben nem a halál, hanem az élet győzelme, annak korabeli és jelenkori sokszínűsége az uralkodó” – fejtette ki Gyarmaty Zsolt, a csíkszeredai intézmény igazgatója. ◀

Vándorló
könyvvásár

Hírösszefoglaló

► Vasárnapig tart nyitva Kolozsváron a Gaudeamus Könyvvásár. A város főterén felállított sátorban 76 könyvkiadó mutatja be termékeit, köztük a Humanitas, a kolozsvári Eikon, Art és RAO. A Bukarestben tartott könyvvásár a Gaudeamus Karaván keretében kedden érkezett a kincses városba, ahonnan Temesvárra vándorol. Vladimir Epstein igazgató szerint érdemes benézni a sátorba, annál is inkább, mert ehhez fogható árengedménnyel ritkán vásárolható meg a felvonultatott több ezer kiadvány. A könyvvásár programjába a város kávéházai is bekapcsolódnak: a Klausenburg Kávézóban mutattak be több könyvet is, többek közt Ion Novăcescunak a nagy román politikusról, Ion I. C. Brătianuról írt monográfiáját. A könyvvásáron majdnem minden egyetem bemutatja termékeit, így a Babeş-Bolyai Tudományegyetem és a Műszaki Egyetem is, de ugyanakkor kaphatók a klasszikus szépirodalmi alkotások illetve azok hangoskönyv változatai is. A román nyelvű kiadványok mellett az Oxford University Press kiadó angol nyelvű könyvei is kaphatók és jelentős zenei CD kínálatot is felvonultatnak a szervezők. ◀

HIRDETÉS

Szívügye a romániai magyar sajtó?

Támogassa az új magyar szó-t!

Adományozza jövedelemadója 2%-át
a Free Press Alapítványnak!

Mint minden évben, a 2010. évi személyi jövedelemadó (decaratie de venit) bevallásakor is lehetőség van arra, hogy az adó 2 százalékát egy alapítvány javára irányítsuk. A felajánlás határideje 2011. május 16.

Ha Ön még nem döntötte el, hogy melyik civil szervezetnek ajánlja fel ezt az összeget, arra kérjük, hogy válassza a kedvenc lapját, az Új Magyar Szót támogató Free Press Alapítványt. Az Ön számára nem jelent többlet-adóterhet az állam által amúgy is bevételezett 2011-es személyi jövedelemadó (impozitul pe venit global) 2%-ának átirányítása, viszont befektethet az Új Magyar Szó országos napilap- és ezáltal a romániai magyar sajtó jövőjébe.

Amennyibe úgy dönt, hogy támogatni akarja lapunkat, a támogatott alapítvány nevét és adatait be kell írnia a 230-as számú a megyei pénzügyi hatóságoktól igényelhető formanyomtatványok megfelelő adatsorába.

Fundația Free Press România
40482 Oradea, str. Lugojului nr. 31., jud. Bihor, CUI:
10197601, cont bancar: RO66 BTRL 0050 1205 7312 24XX,
Banca Transilvania suc. Oradea.

Köszönjük!

www.maszol.ro

Talentumok hátrányban

Antal Erika

► Nyilvános filmvetítéssel zárul a marosvásárhelyi Talentum Alapítvány egy éves programsorozata, amely hátrányos helyzetű fiatalok rossz önértékelésének javítását tűzte ki célul. „A *Fiatalok lendületben* elnevezésű program tavaly május elején indult európai uniós támogatással, és a filmkészítés különböző munkafázisait végigjárva próbáltuk meg a fiatalok önértékelését fejleszteni” – mondta el lapunknak Fekete István projektkoordinátor. A program kezdetekor beszélgetéseket, csoportos foglalkozásokat,

filmnézéseket szerveztek, majd lassan elkezdtek a fiatalokat közelebből érintő problémákat beazonosítani. Kacsó Erika pszichológus, a Talentum Alapítvány munkatársa szerint a gyerekek olyan témákat választottak, amelyek azon túl, hogy érdeklik őket, azt tükrözik, hogy bármilyen nehéz helyzetben is vannak, azt élik meg, hogy létezik még annál is nehezebb. A dokumentum- és játékfilmek rendezői, operatőrei és színészei is a gyerekek voltak, akik saját történeteiket, illetve ismerőseik, rokonaik élettörténeteit, eseményeket csoportosan dolgoztak fel. Kacsó szerint

a másság kérdése volt az egyik leginkább feldolgozott téma a fiatalok filmjeiben, ezen belül a szexuális identitás, a mozgássérültek élete, a írás- és olvasászavar.

A filmek elkészítésénél Vargyas Márta rendezőszakos egyetemi hallgató, Sebesi Sándor filmes szakember, valamint az *Erdélyi Televízió* műszaki szakemberei nyújtottak segítséget. A filmeket április 30-án a nyilvánosan is bemutatják a marosvásárhelyi várban levő Yorick Stúdióban. A bemutatót követően beszélgetésre is sor kerül, ahol jelen lesznek a film készítői és az alapítvány munkatársai is. ◀

A filmkészítés folyamata jó alkalmakat nyújtott arra, hogy saját magukról is beszéljenek a fiatalok

SZOMBAT

2011. április 16.

A nap filmjei

TV2, 20.35

A Szmokinger

A taxiból sofőrré lett Jimmy Tong hamar rájön, hogy egyetlen fontos szabályt kell betartania, ha a milliós playboy, Clark Devlinnek dolgozik: Sose nyúljon Devlin becses szmokingjához. Amikor Devlin egy megrázó erejű "baleset" következtében átmeneti pihenőre kényszerül, Jimmy mégis felölti a ruhadarabot és gyorsan ráébred, hogy a nem minden napi öltöny nem csupán egy fekete övet rejt.

DUNA TV, 22.10

Happy End

A szép Val nagyreminységű francia színésznő New Yorkban, aki megígérte az anyjának, hogy sztár lesz. Mottója: csúcsra tart! Ennek némileg ellentmond, hogy egy író, Jack kertjében van a hálója, az irodája, a fürdője, és két meghallgatás között alkalmi munkákból szerez gubát. Aztán idővel Val környezete rájön, hogy képtelen ellenállni a francia lány vonzerejének.

RTL Klub, 23.15

Lángra vev

A gyönyörű és szexis Tanya az interneten keres magának partnert, amiről férje és lánya mit sem sejt. Megismerkedik a középkorú Joe-val, és pillanatok alatt szenvedélyes viszony alakul ki közöttük. Hamarosan azonban kiderül, hogy Tanya férje örülten féltékeny és rendszeresen ütlegeti a nőt. Tanya elválna Joe kedvéért, csak hogy a férjnek egészen más tervei vannak.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

15.00 Híradó

15.10 Hétfégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély!

Híradás, Telefontársasjáték, Nyelvőr, Világjárók

10.05 Tézerő

14.00 Híradás, Aranyszalagtár, Alternatívzene

16.00 Híradó

Ötörai tea: Megy a magnó, Súrított grádics, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás

8.00 Hírek, műsorism., sport

8.15 Hangoló

9.15 Cifra palota

9.55 Hírek, műsorism.

15.00 Slágerlista

16.00 Hírek, műsorism.

16.10 Láthatár

6.40 Havi agytakarítás, Zenenegyed

17.30 Sorsok az operaszínpadon

17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.20 Élő egyház (ism.)

7.50 Arcélek (ism.)

8.05 A gazda

és a kiskecske (francia mese, 1997)

9.00 Hatot egy csapásra

10.05 Cimbora

10.35 Úticél: Korea

11.05 Kaland-Zoo

a Kifutók mögött

11.35 Divathét

12.10 Carlo és vendégei

12.45 Híradó

13.05 Isten kezében

13.35 EtnoKlub

14.30 Daktari

(am. kaland sor.)

15.25 Tér-Hatás

Magazinműsor

15.50 Kisenciklopédia

16.00 20 másodperc

mámor (dok. f.)

17.05 Törzsszital

17.50 Nyelvőr

18.20 Magyarország

fényessége

19.00 Híradó

19.35 Mese

20.00 Dunaszínház Előszó

20.05 Örkény István: Tóték

(színházi felv.)

22.10 Happy End (am.-

francia-német vígj., 2003)

23.45 Dunasport

0.00 Jóravaló feleség

(am.-német-holland f. dráma, 2002)

1.40 Győztesek Világa

(ism.)

TVR 1

6.55 Románia himnusa

7.10 Az ember és az idő

(dok.f.)

8.30 A románok

hagyatéka

9.00 Disney klub

9.30 Babamágia

10.00 Hannah Montana

(am. sor.)

10.35 A gyerekek

televíziója

12.00 Pro Patria

12.30 Az én Európám

13.00 Határok nélkül

14.00 Hírek,

időjárásjelentés

14.30 Disney klub

15.00 Egyszer az életben

- szórakoztató műsor

17.00 Találkozunk

a TVR-ben (live)

18.45 TeleEnciclopedia

19.45 Sport

20.00 Hírek,

időjárásjelentés

21.00 Nosztalgikus évek

- szórakoztató műsor, 1. rész

21.50 Ovidiu Rom

kampány

22.00 Nosztalgikus évek

- szórakoztató műsor, 2. rész

23.00 Profesionisták

0.10 Titkok szigete

(dán-svéd-német fantasy, 2007)

2.00 Népi hagyatékok (ism.)

3.05 Hírek, időjárásjelentés (ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

m1

6.45 Hajnali gondolatok

6.50 Ma Reggel

10.00 Delta

10.35 Marco és Gina

10.55 A bűvös körhinta

11.20 Marci

11.30 Magyar népmesék

11.40 Derek,

a fenegyerek (sor.)

12.00 Sandokan

(rajzf. sor.)

12.30 Most a Buda!

13.01 Hírek

13.05 Sztársáv

14.00 Ázsia vadonjai

14.30 Mozdulj!

Szabadidősport magazin

15.00 A tajvani hegyek

legendái (természetf.)

15.35 Magyarország

16.05 Zegzugos

történetek

16.35 Aranymetszés

17.30 Magyarország

története

17.55 Hogy volt!?

19.35 Paradicsom kemping

(francia vígj., 3. rész, 2006)

20.30 Híradó

20.55 Sport hírek

21.05 SzerencseSzombat

22.05 Az ötödik sarok

(am.-angol dráma, 1987)

23.40 Hírek

23.45 Sport hírek

23.50 "Vannak még csodák..."

1.40 Koncertek az A38

hajón

TVR 2

6.00 Biznisz óra (ism.)

7.00 Teleshopping

8.00 Párizs építészete

8.30 Szentek

és mesterségek

9.00 Légy formába!

9.30 Autó mánia

10.00 Aeroshow

10.30 Túlélés a városi

dzsungelben (ism.)

11.00 Szabad a szembejövő

száv

12.00 IT Zon@

12.30 Ízletes Románia

13.00 Testvérség a borban

13.35 Figyelem,

énekelünk!

15.10 Booky első szerele

me (kanadai filmdráma, 2009)

16.45 Győztesek

17.00 Hírek,

időjárásjelentés

17.30 Cirque du Soleil:

Corteo

18.25 Győztesek

18.30 Román útlevel

19.30 Végig nevetünk

20.10 Csapatsszellem

(amerikai f. dráma, 2008)

22.00 Hírek

23.00 Gitárok ideje

0.00 Hotel Babylon

(angol sor.)

1.00 Csavargó halász

(ism.)

1.35 A szélhámosok elmé

jében (ism.)

2.25 Booky első szerele

me (ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

(ism.)

m2

6.50 Ma Reggel

10.00 Hogy volt!?

11.25 Fótér

- Az Alföld kapuja

12.15 Magyar elsők

12.30 Csendül a nóta

13.01 Kézfogás

13.25 Arcok a médiában

14.15 Haydn ünneplése

15.15 16. zsoldár

16.00 A csábító nyomozó

(vigjáték sor.)

17.30 Két zsaru egy pár

(olasz krimisor.)

18.20 Rocklexikon

- Kovács Kati

19.15 A Tenkes

kapitánya

(magyar ifj. kalandf. sor.)

20.05 Esti mese

20.30 Liszt Ferenc

(sor.)

21.00 Híradó este

21.25 Sport hírek

21.30 Eurovíziós

Dalfesztivál 2011

21.35 "Hiszünk

a dalban..."

22.05 Eurovíziós

Dalfesztivál 2011

22.10 Jónás,

aki a cethal gyomrában élt

(francia-magyar-olasz f., 1993)

23.40 Az ötödik sarok

(am.-angol rom. dráma, 1987)

1.10 A nyomozónő

(olasz drámasorozat)

PRO TV

5.30 Happy Hour

- szórakoztató műsor

(ism.)

6.30 Star Wars:

A klónok háborúja

(amerikai animációs sorozat)

7.00 Pro Tv hírek,

sport,

időjárásjelentés

10.00 Mi történik

doktor úr? (ism.)

10.30 Egy lépéssel

előbbre

(román sorozat)

12.00 Pro Motor

- autós magazin (ism.)

13.00 Pro Tv hírek,

sport,

időjárásjelentés

13.05 A pletykafészek

(amerikai filmsorozat)

14.00 Érted táncolok

- verseny show

Stefan Bănică

és Iulia Vântur műsora

19.00 Pro Tv hírek,

sport, időjárásjelentés

20.30 Drágán add

az életet

(amerikai akciófilm, 1988)

23.30 Cyborg

- A robotnő

(amerikai akciófilm, 1989)

1.30 Drágán add

az életet

(amerikai akciófilm, 1988)

(ism.)

3.45 Mi történik doktor

VASÁRNAP

2011. április 17.

A nap filmjei

RTL Klub 17.20

Oltári vőlegény

A jóképű Jimmie Shannonnak mindössze két napja van arra, hogy feleségül vegyen valakit, különben százmillió dolláros örökségétől búcsút vehet. Szerelme, Anne egy megalázó lánykérés után szakítani akar, ezért Jimmie kénytelen korábbi barátói között keresni azt, akivel legalább tíz évig kell majd együtt élnie. Mint kiderül, az egyik jelölt rosszabb, mint a másik.

TV2, 21.05

Távkapcs

Van, aki irányítja az életét, és van, akit az élet irányít - tartja a mondás. Az egyetlen kivétel Michael Newman. Egy titokzatos feltaláló ugyanis megajándékozza az univerzális távkapcsolóval, melynek tulajdonosa előre-hátra járka a jövőt, lelassíthatja a szembejövő nőket, és ha túlságosan zajosnak tűnnek, átmenetileg kikapcsolhatja a gyerekeiket.

DUNA TV, 23.15

A király tánca

XIV. Lajos, akit Napkirálynak hívtak, imádta a zenét és legfőképpen a táncot. Udvari zenésztől, a firenzei Giambattista Lully-tól és az udvari írótól, Molière-től a király nagyszabású, sokszereplős színpadi balettműveket rendelt. A rugalmas, jó táncos hírében álló ifjú király maga akarta mindig a főszerepet játszani: táncával megjelenítette végtelen hatalmát.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
11.00 Híradás, Gyermekműsor
12.00 Híradás
12.05 Újévi üzenet, Délkör
13.00 Híradás
13.05 Szól a nóta
14.00 Virágvasárnapi összeállítás
15.00 Zenés üzenetek
16.00 Híradó
16.10 Zenés üzenetek
17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
14.00 Hírek
14.10 Nóták
14.30 Dalposta
15.30 Vidékről vidékre
16.30 Népzene
17.00 Hírek
17.03 Aranyhangok
17.25 Rádióistentisztelet római katolikus
17.55 Hírek, adászárs

DUNA TV

7.20 A csáfordi kerek erdő
7.45 Cimbora (ism.)
8.10 Hókusz-Pókusz Cirkusz
8.15 Kolumbusz Kristóf
8.45 Hol volt, hol nem volt...
9.05 Mesék a folyópartról
10.25 Harc a folyónként
11.20 A tudomány műhelyében
11.45 Dülök szolgálai
12.05 Izórzók
12.45 Híradó
13.05 Élő egyház
13.35 Élő népzene
14.05 Csellengők
14.30 Égi madár (magyar filmdráma, 1957)
16.05 Dunáról fúj a szél
16.15 Múltidéző
16.45 Illés
17.10 Kisenciklopédia
17.25 Vannak vidékek
18.00 Talpalatnyi zöld
18.30 Kirakat
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 Kikötő - Extra
20.45 Heti Hírmondó
21.30 Klubszoba
22.25 Lélek Boulevard
22.55 Dunasport
23.15 A király tánca (belga-francia-német tört. dráma, 2000)
1.05 Nyolcvan a százból (dok. f.)

TVR 1

6.15 Teleshopping
7.00 Disney Klub
7.30 A hit világa
8.20 Zarándokhelyek
8.30 A hit világa
9.30 Ahogy elő van írva
10.00 Népi hagyományok
11.00 A falu élete
11.50 Mezőgazdasági percek
12.00 A falu élete
13.00 Utolsó kiadás
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.30 Disney Klub
15.00 TVR 55
16.00 Danutz S.R.L. (live) - szórakoztató műsor 1-2. Rész
18.00 50 perc Plesuval és Liiceanuval
19.00 Jóker, Lottó 5 /40, Lottó 6/49 és Noroc sorsolás
19.40 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 Pokoli tévétorony (német akciófilm, 2007)
22.55 100%-ban garantált
23.15 Egy könyv egy hétre
0.00 Nosztalgikus évek - szórakoztató műsor (ism.)
2.00 50 perc Plesuval és Liiceanuval (ism.)
2.55 Sport (ism.)

VIASAT 3

10.35 X-Men Animated
11.25 Gigamod 11.50 Jól nézek ki! 12.50 A tizedik királyság (am.-angol-német kalandfilm) 13.55 A Nagy Ő 15.45 Columbo: Kézirat vagy halál (amerikai krimi, 1974) 17.15 Mambómánia (angol-ír rom. vígjáték, 2000) 19.05 A múzsa csókja (am. vígjáték, 1999) 21.05 Vészhelyzet (am. sorozat) 22.00 Odaát (amerikai sorozat) 23.00 Éden Hotel

m1

6.50 Ma Reggel
10.00 Engedjétek hozzám
10.05 Így szól az Úr!
10.20 Katolikus krónika
10.45 Amikor gyermek voltam
11.00 Református magazin
11.25 Református ifjúsági műsor
11.30 Az utódok reménysége
12.00 Virágvasárnapi evangélikus istentisztelet
13.01 Hírek
13.05 Telesport
13.50 Kedvenc nótáiból válogat Madarász Katalin
14.25 Fogadóóra
14.55 Kincskereső
15.25 FTC Rail Cargo Hungaria - Metz Handball (élő) KEK elődöntő, női kézilabda-mérkőzés
17.20 Janika (magyar vígj., 1949)
18.05 Hogy volt!?
19.30 Paradicsom kemping (fr. vígj., 2. rész)
20.15 Alkotmány utca
20.30 Híradó este
20.55 Sport hírek
21.05 A karvaly csendje (sor.)
22.05 Vasárnap ESTE
23.00 24 (am. sor.)
23.45 Panoráma
0.30 Hírek

TVR 2

7.00 Teleshopping
8.00 Román útlevel (ism.)
9.00 Boldogulj egyedül!
9.30 Minden pénzt megér
10.00 Hobby, szokások (ism.)
11.00 Csavargó halász
11.30 Motomágia (ism.)
12.00 UEFA Champions League Magazin
12.30 Jamie belevág (ism. sor.)
13.00 Koncert
14.00 Dobro urban (kulturális magazin)
15.10 Booky híres lesz (kanadai filmdráma, 2006)
16.45 Győztesek
17.00 Hírek, időjárásjelentés
18.00 Balkáni szokások
18.30 Kaland és természet
19.00 Top cut
19.30 Nagy lábón
19.55 Adio
20.10 A Riviéra vadászai (amerikai vígjáték, 1988)
22.00 Hírek, időjárásjelentés
23.00 AG Weinberger zenei műsora
0.00 Izletes Románia (ism.)
1.35 Dobro urban (ism.)
2.30 Csapatsszellem (amerikai filmdráma, 2008) (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek 9.10 ProMotor 10.00 Sport.ro Hírek 10.30 Ploiesti-i harcosok 11.00 Külön kiadás 12.00 Kutya Bajnokok Ligája, Showtime 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Éljenek a fiúk! 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Mitica ligája (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Fávágók 20.00 Gigászok harca 21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 Mitica ligája (live)

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Mesék
11.00 Balett ABC Henriettel
11.10 Pillér
12.00 Virágvasárnapi evangélikus istentisztelet
13.01 Engedjétek hozzám
13.05 "Így szól az Úr!"
13.15 Katolikus krónika
13.40 Amikor gyermek voltam
13.50 Református magazin
14.20 Református ifjúsági műsor
14.25 Az utódok reménysége
14.55 Magyar tiszteletdíj
15.30 Kultúrkontroll
16.00 Elit gimmi (olasz drámasorozat)
16.50 Széchenyi meggyilkoltatása (magyar f., 1971)
18.40 Az aranyrózsa barlangja (olasz fant. kalandf.)
20.15 Esti mese
20.30 Telesport
21.00 Híradó este
21.25 Sport hírek
21.35 Rocklexikon
22.30 Janika (magyar vígj., 1949)
23.50 Vízbe fojtott bűnök - Jindabyne (auszt. filmdráma, 2006)

PRO TV

6.30 Star Wars: A klónok háborúja (anim. sor.)
7.00 Pro Tv hírek, sport, időjárás
10.00 20 év után - talk show
11.00 Fater, a nagy cserkész (amerikai vígjáték, 1994)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 Aprop Tv - szórakoztató műsor
14.00 Aranyajtó (amerikai vígjáték, 2009)
16.00 A hajszá (am. akcióthriller, 1994)
18.00 Románia szeretlek! - kulturális magazin
19.00 Hétvégi Pro Tv hírek, időjárásjelentés
20.45 Land of Jokes - szórakoztató műsor
21.45 Román komédia társaság - szórakoztató műsor
22.45 Egyedül a sötétben (kan.-német-am. akcióf., 2005)
1.40 Aprop Tv (ism.)
2.00 Fater, a nagy cserkész (amerikai vígjáték, 1994) (ism.)
3.30 Végső állomás 3. (ism.)

ACASĂ

8.30 Őrült szerelem (sorozat) 10.00 A libák nem mennek a mennybe (sorozat) 13.00 Lázadó szerelem (sorozat) 14.00 Csak a szerelem (sorozat) 16.30 Mesés hölgyek 17.30 Az ígért (sor.) 18.30 Bella Calamidades (spanyol-am. sorozat) 19.30 Teresa (sorozat) 20.30 Két hét múlva öröké (amerikai- ausztrál romantikus vígjáték) 22.45 Meséljünk! 23.45 Ördögi kör (sorozat)

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Éliás, a kis mentőhajó, Kisvakond, Kitty!
9.35 Forma-1 (élő)
Kínai Nagydíj - Shanghai International Circuit, Sanghaj
12.10 Jópofa kofa (am. vígj. sor.)
13.00 RTL Klub Híradó
13.15 Trendmánia Életmód- és szépségmagazin
13.50 meneTrend Utazási magazin
14.15 Magyar autósport-magazin
14.35 Forma-1 Kínai Nagydíj - Shanghai International Circuit, Sanghaj
Utána: Hatoslottó-sorsolás
17.20 Oltári vőlegény (am. rom. vígj., 1999)
Sz.: Chris O'Donnell, Renée Zellweger, Peter Ustinov, Brooke Shields
19.30 RTL Klub Híradó
20.10 ValóVilág - Párbaj (élő)
22.50 Heti hetes Vidám, aktuális talk-show
Utána. RTL-hírek
0.10 Holtak országa (dok. f.)
1.15 A mamut (am. akcióf., 2006)

ANTENA 1

5.30 A simlis és a szende (amerikai sorozat)
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
9.00 Angélique és a király (francia-olasz-NDK kalandfilm, 1966)
11.00 Tök állat (am. vígj., 2001)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
14.00 Konstantinápoly második bukása (román, vígjáték, 1994)
16.00 SuperBingo Metropolis (verseny show) (live)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
20.20 Csillagháló - szórakoztató műsor
21.45 A fenébe is - szórakoztató műsor
23.00 Birodalom (am. filmdráma, 2002)
Sz.: John Leguizamo, Peter Sarsgaard, Denise Richards, Isabella Rossellini, Delilah Cotto
1.00 Angélique és a király (francia-olasz-NDK kalandfilm, 1966) (ism.)
3.45 Birodalom (am. filmdráma) (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Ping-Pong: Az ököl színe lép (am.-hongk. akció-vígjáték) 12.40 Kőagy őrnagy (amerikai vígjáték) 14.30 A halál 50 órája (amerikai háborús filmdráma) 17.20 Airport (amerikai filmdráma) 20.05 Nyomás utána! (olasz-amerikai akció-vígjáték) 22.10 Ballistic: Robbanásig feltöltve (amerikai-német akciófilm) 23.50 Keresztes lovagok (olasz kalandfilm, 2. rész)

TV2

6.45 Reggeli gondolatok
7.15 Látlelet a Földről
7.45 Tv2 matiné
Benne: Csudalények, Őslények országa, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó
11.20 Született képek (am. rajzfilm sor., 2001)
12.05 Nagy Vagy!
12.50 Stahl konyhája
13.20 Kalandjártat
13.50 Borkultusz
14.20 Sliders (am. sor.)
16.10 Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.)
17.00 Bűbájós boszorkák (am. sor.)
17.50 Állj, vagy ló a mamám! (am. akció-vígj., 1992)
19.30 Tények
20.00 Napló
21.05 Távkapcs (am. vígj., 2006)
23.10 Frizbi - Hajdú Péterrel
Közben: Kenőrsorsolás
0.10 Knight Rider (amerikai sorozat)
0.50 A Keresztapa 3 (amerikai gengszterf., 1991)
3.55 EZO.TV Jósok, látók, médiumok!
4.25 Napló (ism.)
Mérlegen a valóság

PRIMA TV

7.00 Egy kapcsolat szabályai (amerikai sorozat)
8.00 Összekutyulva (amerikai családi vígjáték, 2006) (ism.)
9.30 Ház, építés, design - szórakoztató műsor
10.30 Levintza bemutatja
11.00 Tanulj, álmodj, szeress! (life style magazin)
12.30 Testvérek (amerikai sorozat)
13.00 Miss vidéki lány - reality show (ism.)
15.00 Idősek és nyugtalanok - reality show (ism.)
15.30 Kötelkedők Krónikája
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
20.30 A cseresznye a tortán - reality show
20.30 Anyacsere - reality show
22.00 Titkos szerelmek (román telenovella)
23.30 Gyilkos számok (amerikai krimi sorozat)
0.30 Édes fiam, Jack (angol életrajzi dráma, 2007)
2.30 A csábítás titkai (erotikus film)

KANAL D

9.00 Buzduganul cu trei peceți (román film)
11.00 Nem ér a nevem (sorozat) 11.30 Reaper - Démonirtók (sor.) 12.30 Hírek 13.30 Célponthoz 15.15 Titkos szerelem (sorozat) 16.45 Ha ügyes vagy pénzt nyerhetsz 17.45 Ez Románia!
18.45 A nap híre 19.00 Hírek 19.45 D-Paparazzi 20.30 Szemek az árnyékból 22.00 New Jack City (am. film) 0.00 Holtak szigete (thriller)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Iskolapélda (ism.)
9.30 Európai híradó (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
Mondatválasztat
11.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra
Belpolitikai összefoglaló
12.05 Civil kaszinó
Hűsbavagó kérdések, civil válaszok
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásában
16.00 Híradó
Friss napi információk
16.30 Befutó (ism.)
Az utánpótlás magazinja
17.05 Garázs (ism.)
Ahonnan az autózás indul
17.30 GyógyHír
Egészségügyi magazin
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Értékmérés más-ként (ism.)
23.05 Vetítő
0.05 Kontraszt (ism.)

DISCOVERY

7.00 Hogyan csinálják?
8.00 Túlélőpár-baj - Egymástól távol
9.00 A túlélés törvényei
10.00 Amcsi motorok - Davis szerelemmotorja
11.00 Ötödik sebesség
12.00 Chop Shop - A londoni műhely - Super Surfer
13.00 Autókereskedők - Bond Bug
14.00 Discovery Atlasz
16.00 Állítóltag...
- Kutyagyűgy (ism.)
17.00 A túlélés törvényei
18.00 Édesvízi szörnyek - Amazonas-i dinók
19.00 Piszkos munkák Peter Schmeichel - Dánia
20.00 Mit nekem egy monstrum!
21.00 Halálos fogás - Káin és Ábel
22.00 A tenger gladiátorai
23.00 Stan Lee bemutatja: szupermenek a valóságban
0.00 Rács mögött külföldön
1.00 Katona dolog - Búvárok
2.00 Chris Ryan bemutatja: Rendőrségi elit alakulatok
3.00 Halálos fogás - Káin és Ábel

ETV

7.00 Híradó ism. 8.30 Hitélet ism. 9.00 Híradó ism. 9.30 Többsemközt ism. 10.00 Híradó ism. 10.30 Népzene 16.00 Piac-tér ism. 16.30 Többsemközt ism. 17.00 Hitélet ism. 17.30 Erdélyi Kávéház, ism. 18.00 Piac-tér ism. 18.30 Híradó 19.00 Kultúrcsepp ism. 19.30 Híradó 20.00 Többsemközt ism. 21.00 Piac-tér ism. 21.30 Híradó 22.00 Erdélyi Kávéház 22.30 Híradó

HÉTFŐ
2011. április 18.

A nap filmjei

TV2, 13.30
Lángoló Föld

Tom McConnell az ARROW olajvállalat újonnan kinevezett igazgatója. A férfi abban a hitben áll a cég élére, hogy tisztelegéses üzletemberként fog eljárni a vállalat ügyeiben, ám fokozatosan fény derül a sötét titkokra. Kiderül, hogy az INU-IT nevű környezetvédő csoport a vállalat tevékenységét okolja a Föld nagymértékű klímaváltozásért.

DUNA TV, 22.00
Vörös föld

Egy falu határában egy bányász dísznöje vörös földet tár és kiderül, hogy jó minőségű bauxitot rejt a föld. A bányászt először kinevetik, majd el akarják hallgattatni, mert a tervezett bányanyitást sérti az idegenforgalmi lobbierőket. Végül a geológusok kisajátítják az ötletet, de a bányász csak elenségeket szerez. A falu lakói őt okolják a kilakoltatásért és neveltséges pénzjutalommal szúrják ki a szemét.

Prima Tv, 0.30
Szerelmi mámor

Sue, a csinos harmincas nő boldog kapcsolatban él. Legálábbis a látszat ezt mutatja. Szerető társa ellenére azonban mintha keresné az alkalmat, hogy kétes szerelmi kalandokba bocsátkozzon, melyben többnyire a vesztes áldozat szerepébe kerül. Úgy tűnik, nem akar tanulni a rossz példákából. Sikerül hamarosan férjét is eltaszítania magától.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók
12.00 Híradás
12.10 Művelődési hírek
12.35 Kispad - sportműsor
13.05 Zenés üzenetek
14.00 Délutáni váltás
Zenedoboz, Kalendárium
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Figyelő, Törvénytár
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, sport
8.10 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapok igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zene, zene, zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

6.30 Gazdakör
7.00 Reggel a Dunán
10.00 Család-barát
11.00 Divathét (ism.)
11.30 Daktari (amerikai kaland sor.)
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.20 Kirakat (ism.)
15.45 Nyelvőröz (ism.)
16.15 Ezerarcú Balaton
16.25 Az állatok nyelve
16.55 Idegenek az üveg-házban
17.30 Heuréka! Megtaláltam!
18.00 25. szélességi fok Délre (francia sorozat)
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 Térkép Integrációs magazin
20.40 Kikötő - Friss
21.00 Híradó
21.05 Esti sport
21.10 Váltó
21.20 Közbeszéd
22.00 Vörös föld (magyar f. dráma, 1982)
23.45 Sportaréna
0.30 Drót (amerikai sor.)
1.25 Nagy János Trió (koncertf.)
2.05 Kikötő - Friss (ism.)
2.15 Közbeszéd (ism.)
2.45 Sportaréna (ism.)
3.30 A szellem órája
4.30 Megyejáró

TVR 1

6.55 Románia himnusa
7.00 Reggeli híradó
9.00 Esther királynő (brazil sorozat)
10.00 Danutz SRL (ism.)
12.00 TVR 55
12.40 A királyi ház titkai (dél-koreai sorozat)
14.00 Hírek
14.45 Curier TV
15.15 Teleshopping
15.30 Krónika - magyar nyelvű műsor
17.00 A megfelelő pár
18.00 Hírek, időjárásjelentés
18.25 A királyi ház titkai (dél-koreai sorozat)
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.00 UNITER Gála (live), első rész
22.00 UNITER Gála (live), második rész
23.00 UNITER Gála (live), harmadik rész
0.00 Éjszakai beszélgetések (ism.)
1.00 La vie en rose (life-style magazin) (ism.)
2.00 Népi hagyaték (ism.)
2.50 Curier TV (ism.)
3.15 Sport (ism.)
3.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)

VIASAT 3

10.05 A narancsvidek (am. sorozat) 11.00 A mûzsa csókja (am. vígj.)
12.55 Amerika csillagai
14.55 A médium (ism.)
16.50 Gyilkos számok (sorozat) 17.45 Dawson és a haverok (vígj. sorozat)
18.35 A dadus (sorozat)
19.10 Gordon Ramsay
20.05 Christine kalandjai (sorozat) 20.30 Két pasi (sor.) 21.25 Gyilkos számok (sor.) 22.25 Éden Hotel 23.25 Szex és New York (sorozat)

m1

6.20 Hajnali gondolatok
6.23 Kárpát Expressz
6.50 Ma Reggel
10.00 Vasárnap ESTE (ism.)
10.55 Parlamenti Napló
12.00 Nappali
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Átjáró
13.30 Roma Magazin
15.00 Domovina
15.30 Mindentudás Egyeteme
16.30 Tudni illik, hogy mi illik...
16.55 Szomszédok (magyar sor.)
17.30 Híradó
17.41 Körzeti híradó
17.55 Teadélután
18.25 India - Álmodj utján (braz.-ind. sor.)
19.15 A királyi ház titkai (dél-kor. sor.)
20.20 Alkotmány utca
20.30 Híradó este
20.55 Sport hírek
21.05 Kékkény Bűnügyi magazin
22.05 Az Este
22.40 Bízál bennem (olasz sor.)
0.15 Házimozi
1.10 Hírek
1.15 Sport hírek
1.25 Prizma
1.40 Telesport
- Motorsport (ism.)

TVR 2

5.00 Hírek (ism.)
6.00 Hobby, szokások (ism.)
7.00 Teleshopping
8.10 DP 2 tonomat - szórakoztató műsor
10.00 Bűvölet (olasz sorozat)
11.00 Vallomások (ism.)
12.00 Hírek, időjárásjelentés
12.30 Biznisz óra (ism.)
13.30 Jamie konyhája
14.00 Miért ABC
14.35 Együtt Európába
15.30 Boldogulj egyedül!
16.00 Bűvölet (olasz sorozat)
17.00 Hírek
17.30 Vallomások
18.30 Elegem van! (amerikai vígjátéksorozat)
18.55 Adio
19.00 Biznisz óra
20.00 Qian király (kínai kaland sor.)
21.00 Késhegyen - informatív műsor
22.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 Aeroshow
23.35 Starhunter (kanadai sci-fi sor.)
0.35 Qian király (kínai kaland sor.) (ism.)
1.30 Lehet, hogy nem tudtad (ism.)
1.35 Vallomások (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
10.00 Pontos sportidő (live) 12.00 Sport.ro Hírek (live) 13.00 Sport.ro Hírek 13.10 American Gladiators 14.10 Pontos sportidő (live) 15.10 Külön kiadás 16.00 Sport.ro Hírek 16.30 Pontos sportidő (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.05 Információk (live) 21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 Gigászok harca 23.00 Wrestling SMACK

m2

6.20 Hajnali gondolatok
6.23 Kárpát Expressz
6.50 Ma Reggel
Közéleti műsor
10.00 A hangszerkészítés mesterei (dok. sor.)
10.25 Afrika - Sossussvlei, Sperrgebiet
10.40 Slovenski Utrinki
11.05 Körzeti magazin - Miskolc
12.00 Közvetítés a parlament üléséről
19.00 Magyar évszázadok
19.20 Sherlock Holmes, a mesterkopó (olasz-japán rajzfilm sor.)
19.45 Mindig zöldebb (auszt. filmsor.)
20.30 A rejtélyes XX. század
21.00 Híradó este
21.25 Sport hírek
21.30 Eurovíziós Dalfesztivál 2011
21.35 Mindentudás Egyeteme
22.25 Eurovíziós Dalfesztivál 2011
22.30 A Silla királyság ékköve (dél-kor. sor.)
23.35 Záróra
1.10 India - Álmodj utján (brazil-indiai kaland sor.)
1.10 A királyi ház titkai (sor.)

PRO TV

7.00 Pro Tv hírek, Könyvbemutató, Mi történik doktor úr?
11.00 A hajsza (amerikai akcióthriller, 1994) (ism.)
12.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sorozat) (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.45 Románia szeretlek (ism.)
14.45 Román Komédia Társaság (ism.)
15.45 A Názáreti Jézus (olasz-angol filmdráma, 1977)
17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 A Loch Ness-i szörny visszatér (kanadai horror, 2008)
22.15 Az örökség (román vígjáték sorozat)
23.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
0.00 A rejtély (amerikai-kanadai thriller-sorozat)
1.00 Mi történik doktor úr? (ism.)

ACASĂ

8.30 Otthoni receptek
10.00 Csak a szerelem (román sorozat) 12.45 Mésés hölgyek (sorozat)
14.15 Clase 406 (sorozat)
15.30 Esmeralda (sorozat) 16.30 Igaz történetek 17.30 Az igéret (török sorozat) 18.30 Bella Calamidades (sorozat) 19.30 Teresa (sorozat) 20.30 Szerelmek és tisztesség (sorozat) 21.30 Eliza nyomában (sorozat) 22.30 Éjszakai történetek 23.30 Ördögi kör (sorozat)

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Fókusz Plusz Magazin (ism.)
7.25 Fókusz Reggel
Közszolgálati magazin
7.55 Reggeli magazinműsor
10.05 Te vagy az életem (arg. sor.)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.20 Asztro Show
14.30 Fél kettő
15.15 A szerelem rabjai (arg. sor.)
16.15 NokedValó (élő) Talk-show
17.15 Mindörökké szerelem (mex. sor.)
18.20 Ezel - Bosszú mindhalál (török sor.)
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 Valóvilág - Összefoglaló (élő)
21.10 Fókusz Közszolgálati magazin
21.45 Barátok közt (magyar sorozat)
22.25 Dr. Csont (amerikai krimisorozat)
23.20 Showder Klub Vidám show-műsor Utána: RTL-hírek
0.35 Poker After Dark 2009
1.35 Gyilkos elmék (am.-kan. krimisor.)
2.30 Reflektor - Sztármagazin

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, Időjárásjelentés
8.00 Reggeli matiné - Razvan és Dani műsora
10.00 Sajtószemle Mircea Badeavval
11.00 Szindbád kalandjai (kanadai kaland sorozat) (ism.)
12.00 Xena (amerikai kaland sorozat)
13.00 Híradó, Sport, Időjárásjelentés
14.00 Egy rémrendes család (amerikai vígjáték sorozat)
14.30 Csillagháló
16.00 Híradó, Sport
17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorge műsora
19.00 Híradó, Sport
20.20 Mutassalak be a szüleimnek!
22.00 Vad nárcisz (román telenovella)
23.00 Híradó, Sport, Időjárásjelentés
23.45 Bűnös show - Dan Capatos szórakoztató műsora
1.00 Különleges ügyosztály (Esküdt ellenségek: Meggyalázott áldozatok) (amerikai krimisorozat)
2.00 Az Androméda törzs (amerikai sci-fi, 2008)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 A halál 50 órája (amerikai háborús filmdráma) 14.00 Airport (am. filmdráma) 16.45 A Mid-somer gyilkosságok (angol krimisorozat) 18.40 Tűzpróba (kan. akciófilm) 20.30 Armageddon 3 - Földindulás (amerikai-kanadai akciófilm) 22.10 Hegylakó 3. - A mágus (kanadai-francia-angol kalandfilm) 0.00 Világok harca - Az invázió (amerikai sci-fi akciófilm)

TV2 TV 2

7.00 Magellán (ism.)
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.00 Mokka habbal
10.30 Stahl konyhája
10.55 Babapercek
11.00 Teleshop
12.30 Seherezáde (ism.)
13.30 Lángoló Föld (angol-kan. katasztrófa f., 2008) 2/1. rész
15.15 EZO.TV
16.20 Rex felügyelő (osztrák-német krimisor.)
17.20 Edina és Joshi
17.25 Marina (mex.-am. sor.)
18.25 Update Konyha (főzőshow)
18.30 Seherezáde (török drámasorozat)
19.30 Tények Hírműsor
20.20 Aktív
21.10 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.20 NCIS (am. krimisor.)
23.20 NCIS: Los Angeles (amerikai krimisor.)
Közben: Kenósorsolás
0.15 Aktív
0.20 Elit egység (kan. sor.)
1.20 Tények Este
1.55 EZO.TV
2.25 A gyilkos én vagyok (francia thriller, 2004)
4.10 Sliders (am. sor.)

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán
7.00 Édes fiam, Jack (angol életrajzi dráma, 2007) (ism.)
9.00 Teleshopping
9.30 Jugaru tréfái
10.00 Clejani-i szerelem (ism.)
11.15 Ismerkedj, álmodj, szeress! (ism.)
12.30 Teleshopping
13.00 Timon és Pumba (am. rajzf.)
13.30 Teleshopping
14.00 Szívek találkozása (indiai sor.)
15.00 Gyilkos számok (amerikai sor.)
16.00 A cseresznye a tortán
17.00 Lököttek (román sorozat)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 Titkos szerelmek (telenovella)
20.30 Miss Vidéki lány - reality show
22.15 Lököttek (román sor.)
23.00 Mondenii - szórakoztató műsor
23.30 Elveszett kincsek kalandorai (angol kaland sor.)
0.30 Szerelmi mámor (amerikai film, 2008)
2.30 Hírek (ism.)

KANAL D

7.30 Reggeli kávé 10.00 Menyet anyának 5 - reality show 12.30 Kanal-D Hírek 13.15 Légy az enyém 15.00 Teleshopping 15.15 Titkos szerelem (török sorozat) 16.45 Célpontonban 18.45 A nap híre 19.00 Kanal-D Hírek 20.00 Menyet anyának 5 20.30 Szerelmek és büntetés (török film) 22.30 Szemek az árnyékban - reality show 0.00 Édes, drága titkaink (amerikai sorozat)

HÍR TV

7.00 Befutó (ism.)
Az utánpótlás magazinja
7.30 Soroló (ism.)
A vidék magazinja
8.00 Híradó
9.05 Kontraszt (ism.)
10.05 Napról napra (ism.)
10.30 BBC Hard Talk (ism.)
11.00 Híradó
11.30 Európai híradó (ism.)
12.05 Ősök tere (ism.)
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
15.05 Civil kaszinó (ism.)
16.00 Híradó (ism.)
Friss napi információk
16.30 BBC Click (ism.)
A BBC informatikai magazinja
17.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban
20.00 Híradó
Friss napi információk
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzárta
Vitaműsor újságírókkal
23.00 Híradó
23.30 Pálya
0.05 Rájátszás

DISCOVERY

7.00 Ötödik sebesség
8.00 Autókereskedők - Alfa Romeo Spider Veloce
9.00 Halalás fogás - Dicső napok
10.00 Piszkos munkák - A szénbányász
11.00 Sztéptitók - Falak, keretek, csatlakozások
12.00 Amcsi motorok - Gladiátor Garageworks motor
13.00 Autókereskedők 14.00 Állítólág... - Menekülés a víz alá
15.00 Piszkos munkák - A pataápoló
16.00 Hogyan készült?
17.00 Amcsi motorok
18.00 A túlélés törvényei
- Izland
20.00 Állítólág... - Autós menekülés
21.00 Sztéptitók
21.30 Hogyan készült?
22.30 Stan Lee bemutatja: szupermenek a valóságban
23.30 Csendes szörnyetegek
0.30 Autókereskedők - BMW 840
1.30 Ross Kemp - Gengszterbandák nyomában
2.30 Sztéptitók
3.00 Állítólág... - Autós menekülés

ETV

9.00 Kultúrcepp, ismétlés 16.00 Délutáni Híradó 16.15 Kultúrcepp 16.35 Kárpát Expressz 17.00 Átjáró 17.30 Délutáni Híradó 17.40 Izeltő 14.45 Kalendárium 17.50 Egészséges percek 17.55 Könyvajánló 18.00 Reggeli terefe 18.30 Híradó 19.00 Piacter 19.30 Híradó 20.00 Moldoványi Judit: Ki viszi levelem 21.00 Piacter ism. 21.30 Híradó 22.00 Átjáró 22.30 Híradó

Április 15., péntek

Az év 15. hete és 104. napja, hátravan 261 nap

Ma **Anasztázia** és **Tas** napja van.

Az Anasztázia női név az Anastazius, azaz Anasztáz férfinév női párja.

A Tas régi magyar, török eredetű személynév, a jelentése kő.

Holnap a **Csongor** és **Bernadett** nevűek ünnepe. Vasárnap a **Rudolf** és **Izidóra** nevűeket köszöntjük.

Évforduló

Ápr. 15-én:

- 1940 – A Szlovák Köztársaságban törvényt hoznak a zsidó tulajdon „árjásításáról”, és ezzel megkezdődik az ún. „arizálás”, melynek célja a szlovákiai zsidóság gazdasági tönkretétele.
- 1955 – Megnyílik az első McDonald's étterem Des Plaines városában, Illinois államban.

Ápr. 16-án:

- 1865 – A Pesti Naplóban (név nélkül) megjelenik Deák Ferenc híres „húsvéti cikke”, amely fordulópontot jelent a kiegyezéshez vezető úton.

Ápr. 17-én:

- 1492 – Kolumbusz megbízást kap a spanyol királytól fűszerek szállítására Ázsiából.
- 1605 – A szerencsi országgyűlés Bocskai Ist-

vánt Magyarország és Erdély fejedelmévé választja.

Vicc

Az orvos az egyik betegét teszteli a pszichiátriai osztályon.

– Mi lenne, ha levágnám a bal fülét? – kérdezi fürkészően az orvos a páciensről.

– Nem hallanék jól. És nem is látnék jól.

– Hogyhogy nem látna jól? – Mert leesne a szemüveg a fejemről.

Recept

Báránygerinc sütve

Hozzávalók: 1,2 kg báránygerinc, 1 citrom, 6 dkg vöröshagyma, 4 gerezd fokhagyma, 3 g rozmaryn, 0,3 dl olaj, 1 csokor petrezselyemzöld, 1 csokor zellerzöld, só.

Elkészítés: A rozmaryngot elkeverjük a felaprított petrezselyemmel és zellerzölddel. A gerincet sózzuk, olajjal átkenjük, majd a fűszeres keverékkel bedörzsöljük, és egy napra hűtőbe tesszük. Kikent tűzálló tálba tesszük a gerincet, a fokhagymát összetörjük, a hús mellé tesszük, és megsütjük. Sűrűn locsoljuk. Amikor kész, a húst leszedjük a csonttól, majd felszeleteljük és visszategyük a gerincbe. A saját levéllel meglocsolva és burgonyapürével tálaljuk.

A hatos lottó nyerőszámai:

23, 45, 2, 30, 37, 13.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Most derülátó, legalábbis az érzelmeik terén. Szerelmi álmai valóra válnak. Használja ki a bolygók kedvező vibrációit. Irányítsa úgy az életét, ahogyan szeretné.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Jelentős bevételre van kilátása, mégis dolgozzon továbbra is a sikerért. Amit akar, mindent el tud érni. Fontos, hogy elhatározza, s megvalósítsa célját.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Lassú, de tartós változásra készüljön fel. Terveit ne ossza meg másokkal, nehogy félreértés alakuljon ki. A barátságánál most jobban foglalkoztatja a szerelem.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Fokozott lelki érzékenység, romantikus hangulat jellemzi napját. Ma kerülje a konfliktushelyzeteket, mert a szokásosnál érzékenyebb.

OROSZLÁN (VII. 23.–VII. 23.)

Meglehetősen költséges tervek szöveget, főleg a lakásfelújítás témakörében. A kivitelezőkkel szemben nem árt az óvatosság, mert könnyen becaphatják.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

A munkában, az anyagiakban vagy a szerelemben könnyen válhat az önbecsapás áldozatává. Ne azt nézze, mit mondanak az emberek, hanem azt, hogy mit tesznek.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Nem lehet előre tudni, hogy milyen változások vannak készül-ben a munkahelyén. Legjobb, ha a véleményét most megtartja magának. Képességei kimagaslók, de ez még nem jelenti azt, hogy nincs miért aggódnia.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Meglehetősen szétszórt, ezért a nagy odafigyelést igénylő munkákat halassza a jövő hétre. Ne törődjön azokkal, akik megszólják emiatt.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Ajándék ez a mai nap az ön számára. Élvezze az életet. Használja ki a rég megálmódott tervek végrehajtásában szellemi és testi energiáinak ritka összhangját.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Értékes barátságot köt valakivel, akinek ugyanaz az érdeklődési köre, mint az öné. Semmiképpen se utasítsa vissza, ha új ismerőse egy összefüggésre hívja.

VIZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Karrierje és pénzügyei a bolygók kedvező befolyása alatt állnak. Rendkívüli sikeres profitok mutatkoznak. Legyen nyitott minden irányban, jó fogadtatásra számíthat.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Jó tervei vannak, de nem tud mindent megvalósítani a többiek nem törődése miatt. Az egészsége megőrzése érdekében pihenjen, lazítson eleget.

Ma

A következő napok időjárása

Szombat: 14°C, 15°C (Bukarest)

Vasárnap: 15°C, 14°C (Bukarest)

Jelleg

esőre, záporokra számíthatunk

Délutáni hőmérséklet

Holnap hajnali hőmérséklet

Arad	esőre, záporokra számíthatunk	13°C	2°C
Brassó	borongós, esős idő	6°C	-2°C
Bukarest	esőre, záporokra számíthatunk	13°C	4°C
Csikszereda	esőre, záporokra számíthatunk	6°C	-2°C
Kolozsvár	borongós, esős idő	11°C	2°C
Marosvásárhely	esőre, záporokra számíthatunk	11°C	2°C
Nagyvárad	esőre, záporokra számíthatunk	13°C	2°C
Szatmárnémeti	esőre, záporokra számíthatunk	13°C	3°C
Temesvár	esőre, záporokra számíthatunk	15°C	2°C

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Gyakran lesz erősen felhős az ég, de délnyugaton délután már többnyire napos időre számíthatunk. Sokfelé valószínű eső, zápor. Az északi szél általában mérsékelt marad, csak a hegyekben lehetnek erős szellőkések.

Szkepszis

Horváth István

***	NORVÉG ZENEKAR	A-VE PÁRJA	SZUNDIKÁLO	OSZTRÁK-AMERIKAI SZÍNESZ (MAX)	***	A MÉLYBE HAJÍT	EDUÁRD BECÉZVE	TARTOZÁST MEGAD	VARROGÁTO
LEHULLÓTT, SZARAZ LOMB					LEPUF-FANT				
					DOLGOT MÉRLEGEL				
AKVÁRIUMBA SZÓRJÁK									
AZ EGYIK VITAMIN		VÖLGYHID							
		MAURICE RAVEL MŰVE							
***	RÉSZEKRE SZEDŐ						LÁNYUNK FÉRJE		
	TENGERI ÁLLAT						FELSŐ RUHADARAB		
TORINO FOLYOJA			HÓBORT, KEDVTELES						IGAZGATÓ (TRÉFÁSAN)
			FRANCIA DIVATCÉG						
TEST EGYIK RÉSZE						KFT ANGOLUL			
						TÁRSA (RÓV.)			
PAPÍRRA JEGYZETEL						BIZTOS (BIZ.)			
						PÁROS BANYA!			
HIVATALI KELLEK									
KISEBB KATONAI AKCIÓN								FÉLIDŐ KÖZEPE!	

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:

013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő: Salamon Márton László

Vezető szerkesztő: Cseke Péter Tamás

Vezető publicista: Ágoston Hugó

Főmunkatársak: Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők: Moldován Árpád Zsolt (Aktuális) Bogdán Tibor (Hátér) Baló Levente (Kultúra) Szakács Zsuzsanna (Gazdaság) Turós-Jakab László (Sport) Farkas István (Média) Orosz Anna (Életmód) Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószervező: Osváth Annamária

Tudósítók: Antal Erika – 0740-106684 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárad), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő: Tofán Levente

Grafikus: Horváth István

Tördelészerkesztők: Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser: Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak: Baricz István – 0788-488739 Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos: Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:

1 hónapra	15 lej,
3 hónapra	38 lej,
6 hónapra	75 lej,
12 hónapra	148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közzölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
Alapította az RMDSZ

Apróhirdetés

Parajdon – családi okok miatt – eladó 13 személyes vendégház, teljes berendezéssel együtt, nyárra már magyarországiak által foglalt helyekkel. Panorámás, csendes, de központi helyen. Sóbánya, sósfürdő, sípálya a közelben. Idén elkészül a fedett wellnessfürdő is, tehát jó befektetés. Családi háznak is alkalmas. Megnézhető: ápr. 16-19-ig, előzetes megbeszélés alapján. Telefon: +36 205 198 453, 0751 380 891.

95 FM SICULUS Rádió

95,1 fm Paprika Rádió
Fülön csíp.

94.0 FM PROFÍ Rádió
A ZENE ARAD BELŐLE

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ FM 95,6
www.radiocluj.ro

Raúl legyőzte az Intert

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

▶ A papírformának megfelelően szerdán a Real Madrid és a Schalke 04 jutott a legjobb négy közé a labdarúgó-Bajnokok Ligájában: a negyeddöntő visszavágóin előbbi a Tottenham Hotspur otthonában is győzni tudott (1-0), míg utóbbi hazai környezetben 2-1-re nyert a címvédő Internazionale ellen.

A kilencszeres BEK/BL-győztes királyi gárda négygólós előnnyel utazott Londonba, ahol a White Hart Lane stadionban is nyerni tudott. Gól nélküli első félidő után az 50. percben minden eldőlt, Cristiano Ronaldo 25 méterről lőtt, a labda középre tartott, de Gomes kapus csúnyán mellényúlt, és így az év egyik emlékezetes potyagólját hozta össze, 0-1. Az angolok végül egyenlítőni sem tudtak, s a Real 5-0-s összesítéssel jutott az elődöntőbe, ahol az ősi rivális, az FC Bar-

A németek spanyol csatárszerejével, Raúllal (fehér mezben) nem bírtak az olasz háttvédek

celona lesz az ellenfele. A két spanyol szupercsapat a hétvégén a bajnokságban, majd jövő héten a Király kupadöntőben is találkozhat, mielőtt eldöntik, melyikük játsz-

hat a Wembley-ben esedékes BL-fináléban.

A Schalke az első, idegenbeli mérkőzésen 5-2-es győzelmet aratott, a gelsenkircheni visszavágón pedig a 71.

BL-gólját jegyző Raúl találattal vezettetést a félidő végén, és döntötte el végleg, hogy – ahogyan a BL történetében még soha – ezúttal sem lesz címvédés.

Innen a továbbjutáshoz már ötöt kellett volna rúgnia az olasz bajnoknak, s a remény meg is csillant, hiszen a 49. percben Thiago Motta pöckölt három Schalke-védő gyűrűjében a kapuba három méterről, 1-1. A 81. percben a németek spanyol csatárszerejére villant ismét: Raúl a kezdőkörből emelte át a labdát a háttvédek fölött a beinduló Höwedes elé, a Schalke belső védője pedig Júlio César bal lába mellé lőtte a labdát nagy erővel, 2-1. A Schalke kettős győzelemmel, 7-3-as gólaránnyal búcsúztatta a Intert. A gelsenkircheniek történetük során először jutottak négy közé a BL-ben, és az elődöntőben a Manchester United ellen játszanak.

Az elődöntő programja: április 26., kedd: Schalke 04–Manchester United. április 27., szerda: Real Madrid–FC Barcelona. május 3., kedd: FC Barcelona–Real Madrid. május 4., szerda: Manchester United–Schalke 04. ◀

Röviden

Liga-2 – 22. forduló

A labdarúgó-Liga-2 második csoportjában a hét végén a 22. forduló mérkőzéseit rendezik meg az alábbi menetrend szerint: Poli Iași–CSM Râmnicu Vâlcea (összel: 1-3), Gyulafehérvári Unirea–Aradi ACU (2-3), FC Argeș Pitești–Tordai Arieșul (0-2), ALRO Slatina–Gaz Metan CFR Craiova (3-0), Dévai Mureșul–Petrolul Ploiești (1-2), UTA–Nagyszebeni Voinița (0-0). A Lupényi Mineurul visszalépése miatt a Bihar FC szabadnapos, s a szintén visszalépett szilágysomlyóiak elleni mérkőzés 3 pontját pedig játék nélkül kapja a Dacia Mioveni.

Otthon játszik az SZKC

A lapzártánk után befejeződött Temesvári Poli–Steaua mérkőzés nyitotta a férfikézilabda-Nemzeti Liga 19. fordulójának műsorát. Ma UCM HC Krassó-Szörény–Bucovina Suceava- (20 óra, Digi Sport), Szatmárnémeti CSM–HCM Konstanca-, Nagybányai Minaur–Nagyvárad CSM- és Kolozsvári U-Transilvania–Brassói Dinamo- (17.15 óra, Digi Sport) találkozók rendeznek, szombatra pedig két mérkőzés marad: Székelyudvarhelyi KC–Pandurii Tg. Jiu és Știința Bacău–CS Municipal Bukarest (16 óra, Digi Sport).

Szávay nem indul Fezben

Szávay Ágnes sérülése miatt lemondta a részvételt a hétfőn kezdődő, 220 ezer dollár összdíjazású marokkói salakpályás tenisztornán. A világranglistán jelenleg 44. játékos kiújuló hátsérülése miatt nem tud indulni Fezben.

A Paksé a Ligakupa

Története legnagyobb sikerét érte el a Paks azzal, hogy a magyar labdarúgó-Ligakupa döntőjének szerdai visszavágóján hazai környezetben 3-0-ra nyert a címvédő Debrecen ellen, így 4-2-es összesítéssel megnyerte a sorozat 2010/11-es szezonját. A Paks 25 millió forintot kap a végső sikerért. Korábban a Fehérvár FC (2007/08 és 2008/09) és a Debreceni VSC (2009/10) hódította el a trófeát.

Nem lesz Erdei–Kostecki-meccs

Erdei Zsolt menedzsere, Christof Hawerkamp megerősítette, hogy a magyar öklívívó nem lép kötelek közé június 4-én a lengyel David Kostecki ellen. Ugyanakkor erre a napra keresnek neki ellenfelet Atlantic Cityben. Andrzej Wasilewski, a lengyel öklívívó promótere közölte, hogy elvileg minden szervezési részletet tisztáztak a felek, és már majdnem alá is írták a szerződést, de végül nem találtak szponzort Kosteckinek a lengyel piacon.

Bronzérmes a Seps BC

Kosárlabda

Turós-Jakab László

▶ Idegenben egyenlítették ki az állást az Aradi ICIM a női kosárlabda-bajnokság döntőjében: Stacey Nolan tanítványai szerdán este Szatmárnémetiben győzték le a 65-61-re a CSM-t. A házigazdák csak az első negyedre tudták megnyerni, a továbbiakban a vendégek akarata érvényesült. A győzteseknél Toma és Graham is 16 pontig jutott, míg a másik oldalon Mehmédic (21) és Teilane (15) volt a két legeredményesebb játékos. Az aradiak visszavágtak az egy nappal korábban elszenvetett, 67-62-es vereséggel.

Az egyik fél három győzelméig tartó sorozat Aradon folytatódik, vasárnap és – ha még szükséges – hétfőn is a Victoria-csarnokban csap össze a két rivális.

A kisdöntő második összecsapását Temesváron rendezték, ahol a helyi BCM Danzio ezúttal is kikapott a Seps BC-től (56-78), így a Kovászna megyeiek 2-0-s összesítéssel szerezték meg a 2010–11-es bajnoki idény bronzérmét.

Bukarestben a Rapid 53-37-re nyert a CS Teleorman Alexandria ellen, és 2-0-s összesítéssel szerezték meg az 5. helyet. A 7–8. helyekért még játszanak egyet, miután tegnap az Olimpia 87-70-re verte a SCM CSS Craiovát és kiegyenlítették az állást, 1-1. Vasárnap Craiován születik döntés.

Szerdán este meglepetések nélkül rajtolt a rájátszás a férfiak bajnokságában is. Az élcsoportban érvényesült a papírforma, bár Bukarestben és Medgyesen is a vendégek sokáig állták a sarat. Az első

eredmények: CSU Asoft Ploiești–BCM Argeș Pitești 97-80, Kolozsvári U-Mobitelco BT–Szebeni CSU Atlassib 98-75, Medgyesi Gaz Metan–Nagyvárad CSM 84-77, Steaua-Turabo–Marosvásárhelyi BC Mureș 83-75. A tegnapi visszavágók közül csak kettő fejeződött be lapzártáig: U-Mobitelco BT–CSU Atlassib 85-74, Steaua-Turabo–BC Mureș 102-97. Az egyik fél három győzelméig tartó sorozatok hétfőn folytatódnak, Pitești-en, Szebenben, Nagyváradon és Marosvásárhelyen.

Az 9–16. csoport első eredményei: CS Otopeni–Brassói CSU Cuadripol 85-57, Energia Rovinari–Politehnica Iași 86-90, Temesvári BC–Csík-szeredai Hargita Gyöngye BC 88-58, Buk. CS Municipal–SCM U Craiova 92-86. A tegnapi visszavágók közül is csak kettő ért véget lapzártáig: CS Otopeni–Brassó 78-63, CS Municipal–Craiova 111-92. A sorozatok harmadik mérkőzéseinek Brassó, Iași, Csík-szereda és Craiova ad otthont hétfőn. ◀

Lendületben a Seps BC

Az élre került a Temesvár

Labdarúgás

T. J. L.

▶ Két-két hazai siker, illetve döntetlen született a labdarúgó-Liga-1 26. fordulójának szerdai játéknapján, amelynek végén megváltozott az éllovas. A Steaua Maiconnak a 23. percben szerzett góljával 1-0-ra verte az élvonal táblázatán sokáig vezető Oțelul, és ezzel a galaciak lecsúsztak a második helyre. Egyelőre csak gyengébb gólarányuk miatt vannak a temesváriak mögött, akik az utolsó pillanatokban mentettek pontot a vendég „pandúrokkal” szemben. Magera a 25. percben szerzett veze-

tést a Bega mentieknek, de a Târgu Jiu-i alakulat szűk kilenc perc alatt fordított, miután Vranjes (39.) és Lemnaru (48.) is megszerezte Pantilimon hálóját. Ezúttal is Zicu mentette meg a temesváriakat, miután a 91. percben betalált, 2-2.

Délután az Astra folytatta remek sorozatát: 1-0 a Sportul Studențescel. Selymes Tiborral a kispadon a ploiești-iek kilenc mérkőzése vetlenek, és stabilan őrzik 8. helyet a tabellán. A sereghajtó Sportul Studențesc 20. vereségét Fatai, a prahovaiai házi gólszákja pecsételte meg az 55. percben.

Medgyesen a Gaz Metan nem bírt a Conceicao-

érában kemény dióvá vált Brassóval, 0-0 lett a vége.

Az élvonal galaciak elleni siker ellenére Gigi Becali nem mondott le „tisztogatási terveiről”. A Steaua tulajdonosa biztosra ígéri Nicolae Dica és a szerda esti gólszerzőt, Maicon Pereira menesztését is, viszont Marinescu neve felkerült a kedveltlistára. A tegnapi három mérkőzés közül csak kettő fejeződött be lapzártáig: Universitatea Craiova–Marosvásárhelyi FCM 2-1, Victoria Brănești–Rapid 0-0.

A mindig nagy indulatokat szító kolozsvári rangadó, a címvédő CFR 1907 és az U találkozója lapzártá után kezdődött meg a gépész utcai stadionban. ◀

Eddig hibátlan trikolórok

Jégkorong

ÚMSZ

▶ Három győzelemmel tart a román válogatott a jégkorong-divíziós II. világbajnokságon, amely Horvátország fővárosában, Zágrábban zajlik. Tom Skinner tanítványai egy Kína elleni 9-4-gyel kezdtek, góljaikat Mihály Ede, Becze Tihamér, Antal Zsombor, Bíró Ottó (2), Virág Csanád, Molnár Zsolt, Góga Attila és Papp Szabolcs szerezte.

Izland ellen már izgalmasabban alakult a mérkőzés, hiszen a „halászok” 2-0-ra vezettek a második negyed elején. A továbbiakban már csak román gólok estek, Molnár Zsolt, Papp Szabolcs, Bíró Ottó és Moldován Ervin biztosította a 4-2-es sikert.

Készülődnek a magyarok

A magyar jégkorong-válogatott büntetők után 3-2-re kikapott az ukrán csapatától divízió I-es világbajnokság előtt álló csapatok szerda esti, dunaujvárosi felkészülési mérkőzésén. A vesztesek góljait Vas és Benk ütötte, a büntetőpárbaj az ötödik párbajban dőlt el. A vasárnap rajtolt vb-n a magyarok sorrendben a hollandokkal, a dél-koreaiakkal, a spanyolokkal és az olaszokkal csapnak össze.

A vb magyar mérkőzései:

április 17., vasárnap 19:30: Magyarország–Hollandia
április 18., hétfő 19:30: Magyarország–Koreai Köztársaság
április 22., péntek 19:30: Magyarország–Spanyolország
április 23., szombat 19:30: Magyarország–Olaszország

A román–ír párharc előbbiek elsöprő sikerével zárult, 22-0. Becze Tihamér harmat ütött, míg Roberto Gliga, Papp Szabolcs, Kósa Endre, Nagy István, Molnár Zsolt és Góga Attila is duplázott. Bíró Ottó, Adorján József, Jevgenyij Piszarenko, Virág

Csanád, Péter Levente, Bálint Zsolt és Molnár Ervin egy-egy góllal járult hozzá a győzelemhez.

Ma Bulgária, szombaton pedig a házigazda Horvátország az ellenfél, utóbbi a körmérkőzés döntőjének számít. ◀

A vonó szatmári mágusa

Fátyol Rudolf szerint a zene az egyedüli olyan közös nyelv, amelyet mindenki nemcsak megért, de szeret is

Ha van olyan, köztiszteletben álló ember Szatmárnémetiben, akit nemzetiségtől, anyanyelvtől, társadalmi rangtól vagy akár politikai nézettől függetlenül mindenki előre megsüvegel, akkor beszélgetőtársunk az. Ám, mint az alábbiakban kiderül, hegedűjével nemcsak a szatmáriaknak szerez sok-sok zenei élményt, de túlzás nélkül a fél világnak, hiszen összeszámolni is alig tudja, hány országban és városban koncertezett. A világ zenei „nagyhatalmaival” való kapcsolatát jól példázza, hogy beszélgetésünk napján Németországba készült, miközben egy japán karmester érkezését várta. Azt is megtudhatjuk az interjú során: miért tölti meg a közönség évek óta a szatmári filharmonikusok hangversenytermét.

Sike Lajos

► Külön jelentősége kell legyen annak, hogy éppen egy Bartók-könyv van az íróasztalán – még akkor is, ha tudjuk, hogy Bartók művei már hosszabb ideje rendszeresen szerepelnek előadói műsorában!

– Már az elég indok volna, hogy ezekben a napokban emlékezzünk Bartók születésének százharmincadik évfordulójára, s ilyenkor nem árt felfrissíteni a vele kapcsolatos ismereteinket. Nálam most többről van szó, mert készülök az I. és II. rapszódia előadására, és elődokumentálodom, hisz ez nagy feladat bárki számára. Hátteranyagot olvasgatok. Elsősorban az adott kor állapota, hangulata, érzésvilága érdekel. Szegő Júlia könyvéből ezeket is meg lehet ismerni. Egy kicsit a két rapszódia előadásával is igazolni szeretném, hogy kiérdemeltem a három éve kapott Bartók-díjat. Egyébként rám is igaz a mondás, hogy az alma nem esik messze a fájától, mert kiváló elődöm, tanítómesterem és egyben nagybátyám, Ruha István is nagyon szerette és gyakran játszotta Bartókot. Emlékezetem szerint a II. hegedűversenyt, az I. rapszódiát és a hat román táncot állandóan műsorán tartotta.

► Akkor tényleg igaz, amit mondanak: Fátyol Rudolf Ruha István köpenyéből bújt elő?

– Ha ezt mondják, én ennek csak örülök. Abban a környezetben, amelyben Nagykárolyban felnőttem, ahogy mondani szokás, az anyatejjel szívtam magamba a muzsikát. Mindkét családhoz úgy hozzátartozott a zene,

mint a mindennapi kenyér. Több felmenőm muzsikusként, de leghíresebb köztük Fátyol Károly gordonkaművész, akinek dízsírja van a károlyi temetőben, s aki Kossuth Lajos tábort muzsikusa volt. Ezt a tényt a Magyar Nemzeti Múzeumban őrzött litográfia is megerősíti, amelyről sikerült másolatot szereznem. Hogy nem akármilyen zenész volt, bizonyítja: utcát is elneveztek róla Budapesten! Úgy neveltek, hogy ha sokat gyakorolok, akkor nagybátyám, Ruha István nyomdokaiba léphetek! Mondanom se kell, már világra eszmélésemkor felnéztem rá, és minden vágyam az volt, hogy én is olyan híres muzsikusként legyek, mint ő. Foglalkozni azonban már csak azt követően tudott jobban velem, hogy a zeneiskola okán Szatmárnémetibe költöztünk. Ahányszor csak itt koncerteztem, felkereste családját és meghallgatott. Mondott pár szót, ha kellett, kiigazított, de leggyakoribb tanácsa az volt: „Gyakorolni, gyakorolni!” Ekkor már tudatosult bennem, hogy az ő nyomdokain haladok. Olyannyira, hogy amikor Krilek Éva tanárnő nyolcadikban megkérdezte, mi akarok lenni, gondolkodás nélkül rávágtam, hogy hegedűművész. S ő ezt a világ legtermészetesebb dolgának vette. Volt a zeneiskolában egy kiváló tanárom, Nagy Lajos, aki technikailag nagyon jól felkészített, ami azért igen fontos, mert minden hangszer tanulásban az alap a technikai tudás, ami semmi mással nem helyettesíthető. Mikor aztán felkerültem Kolozsvárra, a konzervatóriumba, Ruha István idejéhez mérten külön figyelt

rám – mindemellett, hogy ő maga is tanított ott. Ha elutazott valahová hosszabb időre, külön feladatot adott, amit én nagyon komolyan vettem.

► Olyannyira komolyan, hogy a konzervatórium elvégzése után gyorsan ívelt felfelé a pályája. Amihez nyilvánvalóan az első nagyobb nemzetközi siker is hozzájárult!

– 1986-ban az amerikai San Diegóban megnyertem az USIU-díjat, ami az ottani egyetem nagydíjának számít. Húszezer dollár járt vele, ez akkor elég nagy pénznek számított. A szabályzat úgy rendelkezett, hogy ennek az összegnek a feléért nyugaton maradok, és részt veszek egy kétéves mesterkursuson. Igen ám, de az itthoni kommunista hatalom ezt nem engedélyezte, én meg nem akartam emigrálni, túl sok minden kötött szülőföldemhez. Egyáltalán nem bántam meg, hogy hazajöttem és tovább dolgoztam Ruha Istvánnal. Még abban az évben a szatmárnémeti filharmonianál meghirdettek egy szólóhegedűsi állást, amit sikerült elnyernem.

► Aztán négy év múlva, 1990-ben már a filharmonia igazgatója. Ez aztán a karrier!

– Számomra a muzsika, a művészet mindennek előtt áll, nem futottam az állások után, a helyzet hozta úgy. Felkértek, hogy vállaljam el, s jóformán nem tehettem mást. De ennek is előzménye van: 1987-ben az olaszországi Sondrióban, igen erős mezőnyben, egy öröme hegedűművésszel díjnyertes lettem, majd két év

Fotó: Szatmárnémeti Filharmonia

múlva Svájcban értem el sikereket. Itt találkoztam Gilbert Vargával, az 56-os magyar muzsikusokból Németországban alakult és működő, híres Hungarica szimfonikus zenekar igazgatójával, aki felajánlotta az első koncertmesteri állást. Ám a bukaresti koncertiroda, az ARIA nem adta meg a hozzájárulást, márpedig szakmai okok miatt ez kellett volna. Németországban koncerteztem, amikor 90 tavaszán felhívtak Szatmárnémetiből, hogy vállaljam el a filharmonia vezetését! Anyanyira szíven talált a felkérés, hogy nem tudtam nemet mondani. Lám, a szülőföld hazahív, mert nagy szükség van rám, s nekem otthon a helyem!

► Az akkor kezdődött német kapcsolat mára annyira szorosra vált, hogy tudomásunk szerint az utóbbi években már külön évadot tartanak Németországban.

– Valamivel később, 1992 őszén Csiky Boldizsár, a marosvásárhelyi filharmonia akkori igazgatója felhívott telefonon, hogy az ismert német karmester, Franz Lamprecht, aki velük már együtt dolgozik, szeretne egy második kapcsolatot is, ő

adományozott filharmonianknak, felújította a színpadi kellékeket és még több mindent, ami munkánkat, alkotó tevékenységünket segíti. Elismerésként Franz Lamprecht 1996-tól első karmesterünk lett, 2000-től pedig intézményünk zenei igazgatója. Az, ahogy mondani szoktuk, már csak hab a tortán, hogy 2004-ben mindkettőnk Szatmárnémeti díszpolgárává választottak.

– Történt mindez akkor, amikor ön az itthoni feladatok ellátása mellett három földrész legalább kétféle országában koncertezett, s közben Debrecennel is igen szoros kapcsolatot épített ki. Tanít még az ottani konzervatóriumban?

– Hogyne! 1993-tól tanított hegedűt és kamarazenét, 2008-tól a debreceni egyetem zeneművészeti karának docense vagyok. A kapcsolat itt is kölcsönös, Duffek Mihály zongoraművész, a kar dékánja gyakran fellép Szatmárnémetiben. Arról nem is szólva, hogy Spanyolországtól Izraelig több országban koncerteztem vele.

► S ez még mindig messze nem a teljes keresztmetszete az ön zeneművészeti tevékenységének. Mesterkurzusokat is szokott tartani, ami azért a legjobbak közül sem mindenkinek adatik meg. A helyi lapok szerint legutóbb márciusban, Bécsben tartott ilyent. Ha jól értesültünk, volt ott egy rendkívüli élménye is. Megosztaná velünk?

– Szívesen. Az ottani zeneakadémia, a Music Academy adott otthont a kurzusnak. Számos zenei tehetség eljött, köztük többen a távol-keleti országokból származnak.

Folytatása a 14. oldalon

Fátyol Rudolf (1957, Nagykároly)

Hegedűművész. Első mestere nagybátyja, Ruha István volt. A kolozsvári Gheorghe Dima Zeneakadémia elvégzése után (1984) Szatmárnémetibe került, ahol 1985-ben a helyi filharmonia szólóhegedűse, 1990-től igazgatója, 2000-től pedig főigazgatója. 2003-ban Mozart hegedűversenyeiből és szonátáiból doktorált. Több hazai és nemzetközi díj, elismerés kitüntette: 1985-ben USIU-díj (San Diego, Amerikai Egyesült Államok), 2002-ben Szent-Györgyi Albert-díj (Sárnémeti), 2004-ben Szatmárnémeti díszpolgára, 2007-ben a Hegedű Mágusa (a bukaresti zenekritikusok díja), 2008-ban Bartók-díj (Magyarország), 2009-ben Identitas-díj (Cartea Elitelor, Románia). Tanít a Debreceni Egyetem zeneművészeti karán, mesterkurzusokat tart több országban.

Mozivászon

Kudarcos csodatudás

Farkas István

Eljátszadozott ön már azzal a gondolattal, hogy mi lenne, ha egy különleges beavatkozás vagy valamiféle csoda folytán pár perc alatt el tudna olvasni egy terjedelmes könyvet, rendkívül rövid idő alatt tanulna nyelveket, napról napra nőne az IQ-ja és soha semmit nem felejtene el, a tudatalattijában elraktározott dolgok pedig örökös készenléti állapotban rendelkezésre állnának? Hasonló történetet olvashatunk Daniel Keyes *Virágot Algeronnak* című regényében, Charlie Gordonról, a hatéves gyermek értelmi szintjén álló 32 éves férfiről, akinek igencsak fáj, hogy nem érti a körülötte zajló eseményeket. Önként aláveti magát egy bonyolult orvosi beavatkozásnak, és 70-es IQ-ját, memorizáló képességeit szinte emberfelettié növeli. Ilyenszerű történettel találkozunk Alan Glynn *The Dark Fields* (magyar fordításban: *Csúcschatás*) című, 2001-es regényében is. Főhőse Eddie Spinola, a középszerű szövegíró, aki alkotói válsá-

ga kellős közepén elfogadja a drogárus ex-sógor által felkínált átlátszó pirulát, amely a maximumig pörgeti fel az agyműködést. A regényből idénre *Limitless* (*Csúcschatás*) címmel készített filmet Neil Burger, a 2006-os *A mágus* rendezője.

A mozgóképes alkotás alapsztorija Glynn könyvét idézi (amelyet a film premierje alkalmából közel egytucat nyelvre fordítottak le). Főhősünk ezúttal is a csóró író, aki itt Eddie Morra névre hallgat. A *Matrix* hőseivel ellentétben azonban nem választhat a kék és piros kapszula közül – neki ugyanis csak egyetlenegy átlátszó bogyót, úgynevezett NZT-t kínál fel ex-sógora, mondván: az segít a dolgok mögé látni. A „designer drog” kategóriájába tartozó szer másodpercek alatt felpörgeti az író, aki agyát százszázalékos kapacitással használja, előjönnek rejtett képességei, kitér előtte a tér, és pár óra alatt megírja azt a könyvet, amellyel már évek óta nyögvenyelősen bajlódik. A csodadroggal – amellyel, hogy nem tesztel-

A Csúcschatás – a címmel ellentétben – nem a film egészére, legfeljebb a színészek játékára jellemző, ez menti valamennyire az alkotást

ték – csupán egyetlen gondvan: rendkívüli hatása nem tart örökké, ezért hősünk újabb adagot szeretne. Közben alvilági leszámolások áldozata lesz a drogdíler ex-sógor, de a főszereplő megtalálja a pirulát, és elkezdődhet a világ meghódítása: címlapfotó a *Wall Street Journal*ban, dollármilliós nyereség a tőzsdén, menő

kégl, visszahódított barát, egyszerűen mindent uralma alá hajthat, hiszen maximális sebességre kapcsolt mentális képességeivel azt éri el, amit csak akar. Zúgírónk tökéletes ellentéteként jelenik meg a filmben a Robert De Niro által alakított Carl Van Loon, aki az NZT nélkül is birtokában van a tudásnak, aki rendre

egyensúlyba állítja a két szereplő közötti feszültséget.

A film rendezője, sajnos, nincs ilyen jó helyzetben, és vélhetően NZT-t sem használt alkotása elkészítésekor, ugyanis részben kiaknázatlanul hagyja a rendkívüli alapötletet, mi több (a regénnyel ellentétben) happy endes véget kanyarít – ami visszamenőleg is megsem-

misíti a film drámaiságát. Emellett a szerelmi, illetve az összeesküvés-elméletes mellékszálakat sem nevezhetnénk egyedi ötletnek, és a mellékszálak főcselekménybe való beillesztése sem sikeredett megfelelően – az alkotást csupán a remek színészek mentik valamennyire. Mindezekről eltekintve azonban sikeresen közvetíti a könyvektől eltávolodott, de ennek ellenére tudásra, helyesebben hatalomra szomjazó ifjabb generáció számára azt az üzenetet, hogy a nem igazságos módon (lopva) megszerzett tudás hatalmas veszélyt rejt magában. Eddie Morra nem embertársain akar segíteni mulandó hatalmával, hanem saját életét egyengeti – így szinte természetes, hogy irigyei tudására (értsd: csodapiruláira) törnek. A főszereplő kemikáliáknak köszönhető intellektuális „pünkösdi királysága” végül pozitív végkicsengéssel zárul, de úgy néz ki, hogy ez a fajta csodagyógyszer nem hat az erkölcsi érzékre. Vajon a következő filmnek ez lesz az alapötlete?

A vonó szatmári mágusa

Folytatás a 13. oldalról

– Ott volt a világlapokban már többször bemutatott dél-koreai csodagyerek, a 14 éves Chansik Park, aki már hétéves korától Bécsben él, és ott tanulja a zenét. Hát ilyen rendkívüli tehetséggel még magam sem találkoztam. Egyenesen lenyűgöző! Ismeretségünknek köszönhetően a szatmári közönség már most áprilisban hallhatja varázslatos muzsikáját, mivel a vendégünk lesz.

► **2003-ban, mint akkor hírhűl adtuk, a hazai előadóművészek közül elsőként megszerezte a doktori címet. Már elnézés: miért volt szüksége rá egy annyi-féle hazai és külföldi díjjal kitüntetett művészeknek, mint ön?**

– Az élet kényszere hozta így. Manapság egyetemen tanítani csak tudományos cím birtokában lehet. Mozart hegedűversenyait és szonátáit választottam dolgozatomból. Talán nem érdektelen elmondanom, hogy az ötlet pár évvel előbb, egy Mozart-koncertsorozat után született meg bennem, még hozzá Bukarestben. Remus Manoleanu zongoraművész, öt koncert keretében, Mozart mind a huszonhárom szonátáját eljátszottuk az Atheneumban. Nagy hatással volt rám, úgy éreztem, igen közel kerültem Mozart-hoz, és sokat tudok róla. Terényi Ede zeneszerző, professzor is jónak tartotta a témát, így belevágtam. A

doktori dolgozatom védésén Ruha István is jelen volt, akkor még élt.

► **Akik gyakrabban elhaladnak a szatmári filharmonia előtt, a plakátokon évente többször is olvashatják: ifjú előadóművészek hangversenye vagy gálája. Közismert, hogy ön nagyon figyel a fiatal zeneművészekre, fellépési lehetőséget biztosít számukra, a legtehetségebbeket külön is támogatja!**

– Ezt kötelességemnek érzem. Jól emlékszem, nekem is milyen jól jöttek az ilyen fellépések. Annak idején egész sor ilyen gálán vettem részt, Szatmárnémetitől Bukarestig, Aradtól Ploiești-ig. Ezek sokat segítettek, hogy megismerjen mind a közönség, mind pedig a szakemberek. Miért ne adjuk meg ezt a lehetőséget másoknak is? Nem tudnék hirtelen pontos számot adni, de a mi gáláinkon eddig mintegy 120-150 fiatal tehetség lépett fel, évente három-négy ilyen gálát tartunk. Ezen mutathatják meg a nagyobb nyilvánosság előtt tehetségüket azok az ifjú előadóművészek is, akik a Ruha István hegedűművész-versenyen jól szerepelnek. Mert el ne felejtsem, az ősszel most is megrendezzük ezt a vetélkedőt. Rendszerint három-évenként szoktuk.

► **Több mindenről kellene még beszélnünk, de két téma semmiképpen sem maradhat el. Az egyik a gyermekkoncertek, a másik a**

szabadtéri és templomi hangversenyek. Valahol ennek a tudatos zenénepszerűsítő és közönségformáló tevékenységnek is köszönhető, hogy Szatmárnémetiben az utóbbi években rendszeresen telt ház előtt koncerteznek, amit nem sok filharmonia vezetője mondhat el.

– Eddig Szatmárnémetiben és Nagykárolyban tartottunk ilyen gyermek- és ifjúsági koncerteket, újabban Tasnád is kéri. A legkisebbeknek is szívesen játszunk, s mind nagyobb rá az igény. Újabban Prokofjev *Péter és a farkas* című mesejátékát adjuk elő számukra, magyar szöveggel. A templomi hangversenyekre meg külön büszke vagyok, mert ez saját kezdeményezésem. Pár éve, amikor bevezettük, magam sem gondoltam volna, hogy siker lesz. Eddig legalább harminc templomban koncerteztünk, vallási hovatartozástól függetlenül, a római katolikus székesegyháztól a református Láncestemplomig, a Várdomb utcai zsinagógától az avasfelsőfalusi ortodox templomig. Egyértelmű tapasztalatom, hogy azok, akik a templomban hallgatnak bennünket, könnyebben eljönnek a filharmonia felé. Becslésünk szerint mintegy 20-25 százalékuk a továbbiakban rendszeresen jár hangversenyre. Tavaly volt az első nagyobb szabadtéri hangversenyünk, a nagy siker üzenetként idén rádupláztunk. Igen fontos nekünk, hogy figyeljünk a közönség jelzéseire!

Lászlóffy Csaba

Eszmélés félálomból

Az erdő felől jön, vagy hunyt szemhéjam alól, annyi pokoljárás után könnyű csillagpatákkal, lopakodva. Tehetség kell ehhez is: a dobhártyát hasogató, szinte átszakító durva zajokból kihallani az *én* szakadozó hálóján átsuhanó-áttűnő, belső ritmust, morajt. Mint kibomlott hajad, sötétárnyékú tónusokkal, hosszan kísér egy delejes dallam; halk melankóliával bátyázza körül az el nem múlt veszélyben mind gyakrabban meggyújtott lármafákat. (Ma már tudom, mit ér a szalmaláng). Nem lázadozom – mintha nagy hirtelen elmetszették volna „büszkeségem nyakát” –, képletesen *megbicsaklik a tollhegyem*: a reklámokra kacsintgató „remekműveket” gyártók többé nincsenek a begyemben (tolakodó vigyorukat bántásnak vettem; jobban ingerelt, mint a halál). A kezem ügyében heverő elnyűtt fedelű könyv elég-e vajon a legutolsó virrasztást fedező megnyugváshoz?

2009. augusztus

Magány megválthatatlanul

(triptichon)

A klasszicisták folyama hallgatag (ellep mint az álom) kifogni bár egy halat itt – még hogy „osztozni a zsákmányon!” – fehér hasuk s a hullabűz olykor ellepi délutánom.

*

Ha megtűri a táptalaj

csonkok növényi idegvégződés a pára suhanása észrevétlen spirálokban közlekedő közérzet s a békebuborékok kancsal égben

történelem előtti csatazaj mint tűrhetetlen káini vihar.

*

Nyakravalód egy madzag melytől öszvérösztrönnel rángsz előre-hátra fölhevült arccsontodat könnyebb lesz beilleszteni az elmúlásba mint holmi széllebbélt bélsárs baromságbűzben bagzott új világba.

2010. június

Minden baj betetőzése

Orbán Viktor ultimátuma a magyarokhoz

Mink András
NÉPSZABADSÁG

Orbán Viktor alaptörvénytervezete a Magyar Köztársaság polgáraihoz intézett ultimátum. Az új alaptörvénnyel olyan politikai berendezkedés kiépítésére készülnek, amely kizárólag akkor működtethető, ha ők működtetik. Amellett ellenzékben is képesek megbénítani a kormányzást és folyamatos politikai és alkotmányos válságba taszítani az országot, amíg a megtévesztett választók jobb belátásra nem térnek, és vissza nem szavazzák őket a hatalomba. Az elmúlt száz évtized tapasztalatai alapján kétségünk sem lehet afelől, hogy ezt meg is tennék. Ezt a célt szolgálja az alkotmánybíró-sági kontroll kiiktatása, a parlament feloszlatásának ravasz trükkje az általuk kinevezetett Költségvetési Tanács vezetőjében, a független ellenőrző intézmények feltöltése pártberekkel több ciklusra.

Az alkotmánytervezet tehát a demokratikus legitimitáció alapelveit teszi zárójelbe. Az alkotmánybíró-ság majd akkor kaphatja vissza hatásköreit, ha az államadósság a GDP 50 százaléka alá csökken. Az alkotmányosság felülvizsgálatáig pedig egyébként is a közelebről meg nem határozott „történelmi alkotmány” és a majd csak ősszel meghozandó kétharmados („sarkalatos”) törvények együttes értelmezésével végezhető el. Az előbbi tényleges tartalma merő homály és történelmi misztika, az utóbbiak tartalmáról ma még csak sejteink lehetnek, bár illúzióink aligha.

Az alaptörvény ebben a formában lényegében határozatlan időre alkotmányos szűkségállapotot vezetne be Magyarországon. (...)

A Fidesz a magyar jobboldal rosszabbik felének két évtizedes lázalmát iktatja az alaptörvénybe: egyedül mi vagyunk hivatottak az ország vezetésére, a nemzet képviselőit. Ha ez megtörténik, 2012. január 1-jétől Magyarország alkotmánya arról fog rendelkezni, hogy az állam különböző meggyőződésű és világnézetű polgárai többé nem egyenrangú felei egymásnak. Csekély vigasz, hogy a közjogi szerkezet gyáva túlbiztosítása arról tanúskodik, hogy megalkotói már a 2014-es választásokon vereségre számíthatnak.

Az elmúlt hónapok eseményei alapján nincs okunk jóhiszeműnek lenni, és azt sem hihetjük, hogy a szöveg sutasága, a preambulum izléstelensége csupán átgondolatlanlanságot, frusztrációt és zűrzavart tükrözne. Rosz-

szabb a helyzet. A javaslat ugyan hajmeresztő, de van benne rendszer.

A közjogi szerkezet anomáliáin túl három célirányos elmozdulást fedezhetünk fel a szövegben a rendszerváltás alkotmányához képest: 1. a politikai közösség kollektivistá felfogása, 2. az állam világnézeti semlegességének elvetése, 3. az alapjogi védelem és garanciák aláaknázása.

A köztársaság egyszerű technikai terminusként hátrébb sorolódik, miközben az alkotmány az etnikai és kulturális értelemben vett, ezeréves múltira és államiságra visszatekintő magyar nemzet jelöli meg az államot birtokló politikai közösségeként. A politikai közösség eme neokollektivistá fölfogása nemcsak a preambulumban jelenik meg, hanem rányomja a bélyegét az alapjogokat definiáló szakaszokra is. Az alapjogokat minden alkotmányos rend korlátozza, de a korlátozás feltételeit rendszerint az alkotmányjog kerete és fogalmi nyelve jelöli ki, amelynek vezérlő elve a polgárok szabadsága és egyéni autonómiája. Ezért: alapjogot korlátozni csak más alapjog vagy alkotmányosan elismert parancsoló közérdek (közrend, közbiztonság) védelmében, csak a szükséges, célszerű és arányos mértékben, a jog lényegi tartalmát nem csorbító módon lehetséges. Ezzel szemben ez a szöveg a szabadsággal mostohán bánik. (...) Magyarán: az alaptörvény szabad kezét ad a kétharmados többség számára számos alapjog izlés szerinti korlátozására.

Az államhatalom látványosan elköteleződik egy erkölcsi értékrend, életmodell mellett, ezért sok magyar állampolgár rosszul fogja magát érezni ebben a közegben, nehezen azonosul a közhatalom által megfogalmazott célokkal és elvárásokkal, így szuverén polgárhoz méltatlan helyzetbe kerül. A folyamat belső logikája és a Fidesz eddigi viselkedése alapján arra kell számítani, hogy az alkotmányos rend átalakítása, a magyarországi jogi környezet – a büntetőjog, a munkajog, a szociális jogok, a sztrájkjog – átszabása gőzerővel folytatódni fog. Mindennek közvetlen következményei lesznek az oktatás-, a szociális- és a kultúrpolitikában, ezek körvonalai már most is jól kivehetők. Az alkotmányozás ennek a terepét készíti elő, midőn szisztematikusan gátítja a törvényhozó hatalom mozgásterét a jogbiztonság, a szabadságjogok és az egyéni autonómia rovására. Az alkotmánybíró-ság jogköreinek kurtítása, az új médiatörvény, vagy a magán-nyugdíjpénztári vagy államosítása alkalmával már láttuk, hogy eddig sem voltak tabuk. Az alaptör-

vény elfogadása után még kevésbé lesznek.

A szabadságjogi alapú, liberális demokrata alapvetés helyébe a tekintélyelvű-nacionalista-konzervatív elkötelezettség lép. Ennek nemcsak az a következménye, hogy az államapparátusban és a köztisztviselői-köznevelési karban a mostaninál is erőteljesebbé válik a kontraszelekció, hanem az életviszonyainkat alakító közpolitikai alternatívák köréből is kizáródnak azok a javaslatok, amelyek nem kompatibilisek az új rend ideológiai arcúlatával. A döntési alternatívák beszűkülnek, a hozzáértés háttérbe szorul. A csak a kine-

Orbán Viktor – bebetonozva

vezőiktől függő, megfélemlített köztisztviselői apparátus képtelen lesz szakmai kontrollt gyakorolni, ha a politikai voluntarista ámokfutásba kezdenek.

Számolni kell egy még súlyosabb következménnyel is. A modern alkotmányos demokráciák legfőbb praktikus erénye a rugalmasság, az erőszakmentes és szabályozott hatalomváltás lehetőségének biztosítása. Midőn nagyjából egy évvel ezelőtt az elemzők azon elmélkedtek, milyen következmény lehet a Fidesz kétharmados többségének, még a szkeptikusok is azt hangsúlyozták, hogy a legfőbb kérdés az, megváltozik-e a békés, szabályozott hatalomváltás lehetősége, aminek alapfeltétele a fair választási rendszer és a szólásszabadság csorbíthatatlansága. A médiatörvény anomáliái ismertek, a választójogi törvény egyelőre maga a titok. A közhatalmi szerkezetnek az új alaptörvényben előírt túlbiztosítása végletesen megmérítheti a politikai rendszert. Ez elviselhetetlen feszültségekhez vezet, ha a jelenlegi többség elveszti a választók bizalmát. Akkor mi fog történni? Folyamatos politikai válság? Hideg polgárháború? Hogyan 2002 után is történt, noha az orbáni jobboldal akkor még a most készülőnél sokkal gyengébb intézményi, ideológiai és médiapozíciókkal rendelkezett?

Látszólag ellentmondás feszül az antiliberalis alkotmányozási láz és aközött, hogy a kormány neoliberalisnak is nevezett neokonzer-

vatív adó- és jövedelempolitikát vezetett be. Az ellentmondás látszólagos. A „neoliberalis” eltévelyedés a gazdasági és szegényellenes jövedelemátcsoportosításban ki is merül. A neokon elgondolásban ugyanis az állam nemcsak és nem is feltétlenül a GDP-arányos költségvetési újraelosztás tekintetében tételeződik kisebbnek, hanem a gazdasági tranzakciókban való részvétellel tekintetében is. Ott privatizáció van – itt államosítás. Ott az állam legfontosabb feladata a gazdaságban, hogy jogbiztonságot garantáljon a gazdasági tranzakciók államtól független résztvevői számára („éjjeliőr állam”), itt szó sincs jogbiztonságról (visszamenőleges hatályú különadók és büntetőadók). A kormány tudatosan kiiktatja a gazdaságpolitika alkotmányos kontrollját és lazítja a munkavállalói és a szociális jogok alkotmányos biztosítékait. (...) Orbán Viktor sokszor kifejtette, hogy a Nyugat lemaradásban van, a szél keletről fúj. Ideje lenne már egyszerű elhinnünk, hogy komolyan beszél.

(A Beszélő áprilisi számában megjelent tanulmány rövidített változata)

Alkotmányozás: mi látszik Brüsszelből?

Folk György
hvg.hu

Noha az Európai Parlament hétfői szakszabályozási döntése után nem került a magyar alkotmányozás témája a plenáris ülés elé, a rohamtempóban készülő szöveg számos nemzetközi szervezetet és politikai erőket éles kritikára indított. (...) Le kell szögezni, hogy sem az Európai Parlamentnek, sem bármely egyéb uniós intézménynek mindaddig nincs semmiféle jogalapja a magyar alkotmány előkészítésébe, illetve az alkotmányozás folyamatába beavatkozni, amíg a leírtak nem mennek szembe az uniós jogszabályokkal, alaptörvényekkel és mindazokkal a nemzetközi vállalásokkal, amelyeket Magyarország elfogadott. Ez – mint ahogy nemrég a magyar médiaszabályozás kálváriája kapcsán világossá vált Magyarországon – igen teret biztosít az új magyar alkotmány előkészítőnek. (...) Az alkotmányozási folyamatra, amely alig több mint egy hónap alatt jut el az első nyilvánossá vált alkotmánytervezettől a végleges szöveg megszavazásáig, igen gyorsan nemzetközi szakmai, illetve jogvédő szervezetek is negatívan reagáltak. Az Európa Tanács alkotmányozási kérdésekben tevékenykedő testülete, a Velencei Bizottság a nem-

zetközi szervezetek közül elsőként fogalmazta meg negatív véleményét a rohamtempó, az alkotmánybíró-ság hatáskörének csorbítása és a folyamat átláthatóságának hiánya miatt.

Emellett az Európa Tanács monitoring bizottsága már az év elején a médiatörvény nyomán két svéd (néppárti és szocialista) képviselő kezdeményezésére vizsgálatot indított a magyar demokrácia helyzetének vizsgálatára. A közeljövőben a Velencei Bizottság az új alkotmányra és létrejöttének körülményeire koncentrálni jelentése mellett közzéteszi az ET monitoring bizottságának Magyarországra vonatkozó „demokrácia-helyzetjelentését” is. (...) S noha az Európa Tanács ajánlásai nem kötelező érvényűek, figyelmen kívül hagyásuk újabb politikai pofonokat hozhat az Orbán-kormány-nak.

Az Európai Bizottság negatív kritikáitól kevésbé kell tartania Budapestnek – vélték a hvg.hu-nak név nélkül nyilatkozó források. Az amúgy is néppárti túlsúllyal működő Barroso-kabinet ugyanis lehetőség szerint próbál minden olyan lépést elkerülni, amellyel magára haragíthatná a tagállamokat. Ennek megfelelően a valamikori belga kormányfő, Guy Verhofstadt, az EP liberális frakciójának (ALDE) vezetőjéhez intézett válaszában José Manuel Barroso EB-elnök kijelentette, hogy az alkotmányozás teljes egészében az országok népére és intézményeire tartozik. Az EP plenáris ülése előtti felszólalásában azonban Barroso ígéretet tett rá, hogy testülete figyelemmel fogja kísérni a magyar alkotmányról szóló vita fejleményeit. A liberális vezető - aki EB-vizsgálatot szorgalmazott - úgy véli, a tervezet az EU-alapszerződés második cikkében rögzített európai alkotmányos elvvel ellentétes rendelkezéseket tartalmaz. (...)

Nem igaz viszont a Fidesz EP-delegációjának a minap közzétett nyilatkozata, amely szerint az MSZP EP-képviselői álltak azon javaslat mögött, amely az EP állampolgári jogok, bel- és igazságügyi bizottságának hétfői ülésére napirendre tűzte volna az alkotmányozás ügyét. Értesüléseink szerint az európai szocialista frakció – Martin Schulz pártelnök EP-elnöki ambíciói miatt – óvatossá az alkotmányozás folyamatának folyamatos nyomon követésével, és inkább a végleges normaszöveg ismeretében fogalmazná meg véleményét. Göncz Kinga – a Fidesz EP-frakciója szerint „sorozatos csúsztatásokkal és hazugságokkal a magyar EU-s elnökséget lejáratni igyekvő” – szocialista EP-képviselő a hvg.hu-nak elmondta: a szocialdemokrata EP-frakció

nemhogy nem volt kezdeményezője, de utolsóként csatlakozott a leszavazott szakszabályozási kezdeményezéshez. Ezzel egybevág, hogy parlamenti források szerint a liberálisok álltak elő a bizottsági napirendre tűzés ötletével, miután több képviselő is aggodalmának adott hangot a Szájer József vezetete magyar néppárti delegáció által kezdeményezett alkotmánymeghallgatás után.

A TASZ, a Magyar Helsinki Bizottság és az Eötvös Károly Közpolitikai Intézet azóta több közleményben és nyílt levélben jelezte felháborodását, amiért a kormány az alkotmánytervezet olyan fordítását juttatta el Brüsszelbe, amelyből az eredeti változat fontos részei kimaradtak. Így mindenekelőtt – ahogyan a kormány magyarázta: véletlenül – kimaradt az erős keresztény áhitattal átitatott preambulumban és az is, hogy az új alaptörvény nem ismeri el az 1989 októberében elfogadott alkotmány jogfolytonosságát. De nem világos az angol szöveg alapján az sem, hogy bevezetnének a tényleges életfogytiglani büntetést, amelyet az Európa Tanács illetékes testülete a szervezet elvárásaival összeegyeztethetetlennek tekint. Ráadásul az első angol fordítás szerint csak a Magyarországon lakóhellyel rendelkező magyar állampolgárok rendelkezhetnek választójoggal, aminek a valós tervezet szövege tételesen elmentmond.

Végül a tervezet kísérőszövegében hamisan tíz hónapja zajló konzultációról beszél a kormány, nem beszélve az olyan csúsztatásokról, mint hogy a Fidesz-KDNP már a választási kampány során egyértelművé tette alkotmányozási szándékát az esetleges kétharmad birtokában. A polgároknak kipostázott feleletválasztós kérdéssort mint széles körű „nemzeti konzultáció” mutatta be a kormány, miközben olyan alapvető kérdéseket nem tett fel benne, mint hogy szükség van-e a szavazók szerint új alkotmányra. Jól érzékelteti a Fidesz szervezte EP-meghallgatás cinizmusát, hogy egy népszavazás kiírását firtató kérdésre válaszolva az egyik magyar képviselő azt mondta: azért nem írják ki a referendumban az alkotmányról, mert az „populizmusra adhat okot”.

Az április 18-i budapesti parlamenti szavazás előtt így mindössze egy „ellenfél nélküli” mérkőzésen kell az uniós porondon megmértenie magát az alkotmány brüsszeli atyjának, Szájer Józsefnek. Az EP alkotmányügyi bizottsága ugyanis meghallgatja a frakcióvezetőt – ide a hvg.hu értesülései szerint meghívták a baloldali elfogultsággal távolról sem valószínű Solyom László ex-államfőt is, ő azonban visszautasította a lehetőséget.

Reform a válságban

Jó lakatok a kórházakon

Laurențiu Miha

România Liberă

Az egészségügyi szektor költségeinek átszabását célzó leghihetőbb intézkedés – azoknak az álkórházaknak a felszámolása, amelyekben az orvosok már rég nem gyógyítottak – olyan primitív közsiránkozással satnyult, hogy az már szegény. A közbeszédben hetek óta lavinaként zúduló ellenérvek semmivel sem járulnak hozzá egy valós vita kibontakozásához mindaddig, amíg senki nem beszél nyugodtan és józanul a fontos témáról: az illető egységek bezárásának célszerűségéről, arról, hogy milyen hatékonyan kezelik a beteget az Egészségügyi Minisztérium e költségcsökkentéseket, milyen egyszerű alternatívák maradnak a kormány döntése által közvetlenül érintett közösségek számára. Ezzel szemben a populizmus és család manipuláció veszedelmes kockáját látjuk, olyan médiamechanizmust, amely erőteljesen és kizárólag érzelmi érvekkel dolgozik. Hogyan értelmezhető másként a politikusok, orvosok és a sajtó egy részének „vegyes vállalkozása”, akik dögevők módjára közelítik meg a kérdést, és cinikusan kihasználják még emberek halálát is? Minek nevezhető az az ok-okozati összefüggés, amelyet politikusok, orvosok és újságírók állapítanak meg fő műsoridőben, miközben a legcsekélyebb kapcsolat jelei sincsenek egy állampolgár halála és egy nyomorúságos kórház bezárása között, amelynek egyetlen előnye talán az volt, hogy az orvosok zsebébe vándorló hálápénzeket valamivel kisebbek voltak, mint egy igényesebb kórházban. Jelenleg ezek a gyorsregagálású csapatok nem tesznek mást, mint hogy kicsinyes érdekből keresztbe tesznek egy nemcsak pénzügyi szempontból szükséges reformintézkedésnek, amely megnyitja az utat az orvosi ellátás minőségének emeléséhez is. Van még valami ríktó abban a ködös homályban, ami tévútra téríti a néhány helyi kórház és egészségügyi központ felszámolásáról szóló vitát: a partneri szövetség az intézkedés által érintett orvos és a páciens között, aki saját zsebéből fizeti a rendszer ama bajait, amelyek fenntartásáért ugyanaz az orvos küzd. Valóban, furcsa ez a barátság, és a nagy vesztes a páciens lesz. (...) Ha az orvosok és asszisztensek számára kényelmetlen lehet más településen gyakorolni mesterségüket, miután évekig ugyanabban a helységben dolgoztak, (...) a betegeknek miért lenne kényelmetlen, hogy a szerény lehetőségekkel rendel-

kező kórház lehúzza a rolót? Azok az emberek, akik egy irányított hisztéria hatására most szolidarizálnak a kórházigazgatókkal, az áthelyezések által érintett orvosokkal és asszisztensekkel, nem tettek fel magukban néhány elemi kérdést. (...) Hány súlyos eset oldandó meg a kis településeken működő kórházak és egészségügyi központok, és voltaképpen hányat irányítanak át amúgy is a megye nagyobb egészségügyi egységeihez? Szükség van-e egy kórházra – annak minden költséges infrastruktúrájával együtt – ahhoz, hogy járóbeteg-szolgálatban is ellátható betegségeket kezeljenek? Tulajdonképpen hány otthon is gyógyítható betegséget kezeltek a megfelelő eszközökkel nélküli, de orvosi személyzettel degeszre tömött álkórházakban, amelyek egy banális injekcióért és egy beutalóért több tíz vagy akár száz lejjel is megválták a beteget? És az utolsó kérdés: tudja-e valaki is azok közül a románok közül, akik érzélgősen viszo-

be illő illusztrációja azoknak a hiányosságoknak, amelyeket jeleztek azok, akik egészségügyi rendszerünket tanulmányozták (külföldi szakértők; vagy a 2008-as elnöki bizottság román szakemberei): a túlméretezett, de rosszul felszerelt rendszer; az erőforrások rossz felhasználása az inkább szociális, mintsem orvosi szempontokat figyelembe vevő hosszas kórházi ápolás bátorítása révén; mindez a megelőzésbe és a hatékony mentőszolgálatba történő beruházások rovására, mentőautókba, amelyek bárhová eljuthatnak és oda szállítanak a beteget, ahol kezelése biztosított. Pedig nagyjából éppen ez a reform iránya, és nem csupán a jelenlegi kormány mandátuma alatt: a súlyos sürgősségi eseteket szakosított központokba kell vinni, nem az átszervezési listán szereplők valamelyikébe, amely legtöbbször kevésbé felszerelt, mint egy korszerű mentőautó. Ebbe az irányba haladtunk, elsősorban olyan úttörők erőfeszítései révén, mint

szüksége lett volna – nem saját magát vádolta-e a sajtó előtt? Egy olyan robbanékony kérdésben, mint az egészségügy, könnyű felidegesíteni az embereket. Érthető, hogy a helyi választottak és alkalmazottak ellenzik a változást, hiszen féltik munkahelyüket, mint ahogy bármilyen intézmény bezárását elleneznek, legyen az iskola, múzeum stb. És ahogy az egész Râmnicu-Vâlcea, élén a polgármesterrel és a prefektussal, a tömegek élére áll, és felvonul Bukarestbe, ha valamelyik kormánynak van mersze levágni az Oltchimnak, ennek a fekete lyuknak a szubvencióit, amely mindannyiunkat nyomorba dönt; és sorolhatnám a hasonló példákat. Akkor mit tegyünk? Hagyjuk úgy a dolgokat, ahogy Ceaușescutól örököltük, és ki tudja, hány év múlva majd csodálkozunk, hogy rosszul megy sorunk? Hagyjuk egy egész megye egészségügyi hálózatát a 2010-ben regisztrált személyzeti struktúrával: nyolc százalék orvossal és 41 szá-

hogy ugyanis Csekének ördögi terve van arra, hogy csak a „román” kórházakat zárja be, a „magyarokat” pedig ne (hamis); hogy 1989 után nem építettünk új kórházakat, és akkor miért zárjuk be ezeket (lehet, de a lakosság megfogyatkozott; meg aztán amúgy is csak kevés és szakosított kórházakat építhettünk volna, ha nem szórtuk volna el állandóan a pénzt populista módon minden szektorba...) (...). (Fordította: K. B. A.)

EB: egyre kínosabb helyzet

Ilie Șerbănescu

JURNALUL NAȚIONAL

Romániában megvan az összes elképzelhető hiba. Azonban az Európai Bizottságnak nem volna szabad megbújnia a Románia által valóban elkövetett hibák mögött, és az ország viszonylatában jobban tenné, ha Bu-

nak nincs szüksége a közönségi szabályok által egyébként tiltott állami segílyre! Holott mintegy 200 millió eurós apróságról volt szó. És mindeközben a Bizottság megengedte, sőt bátorította a Nyugat államait, hogy meghitelezzenek – vagy akár állami tulajdonba vegyenek – magánpénzüzeteket, több százmilliárd euró értékben. Hirtelen az EB felfedte igazi arcát! (...) A kellő felhajtás helyett a bukaresti hatóságok továbbra is szerényen hallgattak. Azonban a sajtónak köszönhetően fény derült az EB kettős mércéjére. A folytonos kettős mércére, a CEC-kel történtek előtti és utáni időszakból! Az EB folyamatosan nyomást gyakorolt Romániára, hogy különválassza a villanyáram termelését a forgalmazástól, ami pusztán formális elvárás a nagy francia, olasz és német vállalatok felé, sőt lehetővé tenné ezek számára, hogy átvegyék a romániai energetikai rendszer jövedelmének részét (a forgalmazást). Az EB folyamatosan nyomást gyakorolt Romániára, hogy egy szintre hozza a belföldön kitermelt földgáz árát az import orosz gázéval, vagyis tegye lehetővé a francia, német és osztrák vállalatoknak, hogy többletnyereségre tegyenek szert, mindenféle plusztevékenység vagy beruházás nélkül. Az EB, miközben nyomást gyakorol Romániára a szabad verseny nevében, soha nem kérte gabona- vagy üzemanyag-tözsde szervezését. Miért? Egyszerű: hogy ugyanazok a nyugat-európai vállalatok a lehető legmesszebbemmel kihasználhassák monopolhelyzetüket, és hatalmas, gyors és könnyű profitot zsebeljenek be! A válságnak köszönhetően viszont az EB fátyla lehullott. Nemcsak az IMF kényekedvére hagyta Romániát, hogy az felperzseljen itt mindent, hanem elfogadta, hogy a román állam által kölcsönvett pénz ne Románia segítségére legyen, hanem azt a külföldi bankok finanszírozására költse! Ennél is súlyosabb, hogy az emiatt a szakadék szélére jutott román állam beleegyezett (hogy elegánsan fogalmazunk) Európában példátlanul durva megszorításokba, egyfajta kísérleti előjáték-ként más országok előtt. Illetve összejátszott az IMF-fel egy olyan munkaviszony-szabályozás kioroltetésében, amely rabszolgává teszi a munkavállalókat, és amelyet negatív példaként állítanak a nyugat-európa országok munkavállalói elé. Holott ezekben az államokban fel sem merül a lehetősége sem olyan kísérletnek, amely a 1800-as évek munkaviszonyait idézi, amikor is a munka még nem vívta ki – évszázados csaták révén – történelmi helyét a tőkével szemben! (Fordította: Sz. L.)

Cseke Attila – szükség parancsolta reformer

nyulnak a fölösleges kórházak bezárásához, hogy hány orvos szolidarizált az idők során a betegekkel, amikor azok az orvosi műhibák eseteinek eltussolása ellen tiltakoztak? (Fordította: K. B. A.)

Nem a kórházak, hanem a populizmus

Sorin Ioniță

Evenimentul

A hivatásos jayveszélők hisztériája, akik fittyet hányanak a tényekre, kedvük szerint durván manipulálják a valóságot, és ebből jól megélnek, nem tesz egyebet, mint elbátortalanítja a jó kormányzást, már amennyi valaha is volt tájainkon. Másképpen megmagyarázhatatlan, hogy a múlt héten két dél-romániai faluban meghalt két személy esetét – az éppenséggel az egészségügyi reformja mellett szóló tragikus példákat – a média durván visszajukra fordítva a reform következményeként állította be. Alapjában véve mindkét eset tankönyv-

Raed Arafat (akit, mint minden korszerűsítőt, kollégáinak 90 százaléka megfűrt), és ez a rendszer egyértelműen jobban működik, mint tíz vagy húsz évvel ezelőtt, noha az említett esetekben éppen az elégtelen anyagi források miatt mondott csütörtöket. Egy harmadik, a hangulatkeltés céljából nagy hűhóval képernyőkre dobott eset ugyanolyan paradoxon: egy, a falusi kórház bezárása folytán az utcán maradt tolokocsis, nincstelen öregembert a polgármesteri hivatal fogadott be ideiglenesen, ahol a tisztviselők gondozzák. A közfelháborodásnak alighanem ugyancsak a szerencsétlen Cseke miniszter nyakába kellene zúdulnia, az ördög vinné el a reformjával együtt... No de álljunk meg egy pillanatra, mit láthatunk itt? Netán nem azt, hogy igenis, egyes intézmények csak nevükben kórházak, tulajdonképpen szociális intézmények, némi orvosi személyzettel, ennél fogva öregotthonná alakításuk nagyon is indokolt? A locsogó polgármester, aki leállította az öregotthonná alakítást – amire pedig, úgy tűnik, az idős embernek éppenséggel

Jeffrey Frank – rabszolgatartó IMF

zalék nem egészségügyi alkalmazottal (karbantartó munkások, műszaki és adminisztratív személyzet, szakácsnők, őrök stb.)? Nem világos, hogy amit ez a hálózat végzett – vagyis egyfajta alapszintű ellátást és szűrést –, azt sokkal kisebb költségekkel át kellene vennie az immár létező házi orvosi hálózatnak, vagyis a vidéki központokba csoportosított házi orvosoknak, ahol legyen biztosított az állandó szolgálat? (...) Ebben az egész történetben a szaktárca nem makulátlan: egyike a leggyengébbeknek, ami a stratégiákat és azok alkalmazását illeti, amint azt a Világbank jelentései megállapítják. (...) Nem világos, miért decentralizálta korábban azokat a kórházakat, amelyeket most bezár, magára haragítva a polgármestereket, és nem járt el fordítva: öregotthonná alakította volna őket, amíg még hozzá tartoztak, és csak azután adta volna át őket a helyhatóságoknak. Mind-ezek a botlások felróhatók Cseke úrnak és elődeinek. Ámde a rendszer (és a reform) botladozásainak semmi köze az utóbbi napok retorikai abszurditásaihoz:

karest „szállkái” helyett a saját szemében keresné a gerendát. E tekintetben a választókat hosszú évekkel elkenődzték, sokszor szőnyeg alá söpörték. Egyszerűen nem vettek róla tudomást. És mivel Románia hibát hibára halmozott, az EB-nek nem is kellett titkolnia, hogy nem játszik tisztességesen Bukaresttel szemben. Nyíltan játszhatott, hiszen Bukarest volt a szolgálatos rosszcson! És mivel valóban sokszor volt vaj a fején, eszébe sem jutott, hogy szővá tegye az EB bánásmódját sok egyéb, fontos ügyben is. Tulajdonképpen Bukaresttől teljes mértékben hiányzott az önzet, ez a magyarázat arra, hogy az EB attitűdjé Romániával szemben mindeddig rejtve maradt. A bomba a válság teljében robbant, amikor a bukaresti hatóságok bátortalan próbálkozására – hogy, egyébként aprópénzzel, kiegészítsék a román állam tulajdonában lévő CEC alaptőkéjét, növelve ezzel a válság miatt csőd szélére sodródott kis- és közepes vállalatok hitelhez jutási esélyeit – az EB brutális elutasítása volt a válasz. Azt hozták fel ürügyként, hogy a bank-

A munkatörvénykönyv előírásai

Czédly József

Tekintettel arra, hogy a *Hivatalos Közlöny* március 31-i, 225. számában közzétették a Munkatörvénykönyv (Codul Muncii) megváltoztatását elrendelő 40/2011 sz. törvényt, melynek előírásai 2011. április 30-i kezdettel lépnek életbe, az alábbiakban, megszakítva az új nyugdíjtörvény ismertetését, a munkajogban hozott fontosabb változtatásokra szeretném felhívni a figyelmet.

1. Elsősorban azt a tévhitet kívánom eloszlatni, miszerint egy új munkatörvénykönyv elfogadásáról lenne szó (sajnos ennek az „álhírnek” elterjesztéséhez nagyban hozzájárult az írott és elektronikus médiában közzétett vélemények). Egy ilyen megállapítás jogilag nem felel meg a valóságnak. Ténylegesen a fent említett törvény az eddig érvényben levő Munkatörvénykönyv egyes előírásait változtatja meg, tételen az eddigi 298 cikkelyből, alig ezek egy harmadát, 99-t szövegez meg újra, illetve helyez hatályon kívül. Ennek a ténynek a fel nem ismeréséből sok félreértés fakadt, mivel egyesek úgy értelmezték, beleértve egyes szakszervezeti vezetőket is, hogy azok a rendelkezések, melyeken az újonnan hozott szabályozások nem változtatnak, elvesztik érvényességüket. Ez természetesen nem igaz, mert ismétlem, nem egy új törvényről, hanem a jelenleg érvényben levő egyes munkajogi rendelkezések megváltoztatásáról van szó. Éppen ezért a kö-

vetkezőkben az új előírásokat összehasonlítom az eddigi szabályozásokkal, és így fogom ezeket bemutatni.

2. Ezután az egyéni munkaszerződéseket kötelezően írásban kell megkötöni. Eddig lehetséges volt eltekinteni a szerződés írásbeli megkötésétől. Továbbra is a szerződés román nyelven megírt formája érvényes hivatalosan. A munkaviszony megkezdése előtt be kell iktatni a munkaadó által vezetett az „Alkalmazottak általános nyilvántartásának regiszterébe (Registru general de evidență a salariaților)” és értesíteni kell a Területi Munkafelügyelőséget. Egy példányát a szerződésnek át kell adni a munkavállalónak, a munkaszerződés alapján végzett munka számít be a munkában töltött idő hosszának megállapításába.

3. A munkaszerződésben kötelezően szereplő munkaadói kötelezettségeket két újabbal egészítették ki:

– nemcsak a betöltendő állás hivatalos elnevezése (funcția/ocupația conform Clasificării ocupațiilor din România) kell hogy szerepeljen a szerződésben, hanem a szolgálati lap is (fișa postului), melynek tartalmaznia kell a munkahellyel járó szolgálati hatásköröket;

– ugyancsak tartalmaznia kell a szerződésnek a munkaadó által megszabott minősítési kritériumokat (criterii de evaluare) is.

4. Ha a munkaadó változtatni akar a munkavállaló számára előírt kötelezettségeket, és ezt pótszerződésbe (contract adițional) kívánja foglalni, ezt az eddigi 15 nap helyett 20 nappal előbb tudomására kell hoznia az érde-

keltnek. Ez a határidő nem vonatkozik arra az esetre, ha a pótszerződést egy törvény rendelkezése nyomán kell megkötöni. Megváltoztatva az eddig érvényben levő szabályozást, ha a pótszerződést a kollektív munkaszerződésben foglaltak idézik elő, akkor a 20 napos előzetes tudomásra hozatal kötelező.

5. A törvénynek azt a rendelkezését, miszerint ha az alkalmazottat szokásos munkahelyétől eltérő munkavégzésre küldik, amiért pénzbeli vagy természetbeli többletjuttatás jár, ennek jellegét és nagyságát a jövőben fel kell tüntetni a munkaszerződésben.

6. Ismeretes, a törvény előírja, hogy egy új munkaszerződés megkötésekor mellékelni kell a munkavállaló egészséget igazoló orvo-

si bizonyítványt. Eddig megtörténhetett ennek utólagos beszerzése is. Most az új szabályozás ezt nem teszi lehetővé.

7. Munkahely változtatása esetén az új munkaadó tájékoztatást kérhet, a munkavállaló előzetes értesítése feltételével, az előző munkaadótól arra vonatkozólag, hogy az érintett személy mennyi ideig volt alkalmazottja, és milyen tevékenységet végzett. Az új szabályozás szerint nem kérhet információt arról, milyen funkciókat töltött be az illető volt munkahelyén.

8. Megváltozott a munkaszerződésben rögzített próbaidő leghosszabb időtartama. Az eddigi 30 nap helyett az új munkahelyre való besorolást legtöbb 90 napig tartó próbaidő előzheti meg. Vezető állások esetében a le-

hetséges leghosszabb próbaidő 90 napról 120 napra növekedett. Újdonság az is, hogy a próbaidő letelte után, az eddigi szabályozás szerint, az egyéni munkaszerződés érvényességének megszüntetését egy írásbeli értesítés (notificare scrisă) formájában lehetett megtenni, melynek tartalmaznia kellett az erről szóló döntés indoklását, a jövőben erre az indoklásra nem lesz szükség.

9. Érvényben maradt az a rendelkezés, miszerint a főiskolai végzettséggel rendelkezők számára a szakmában töltött első 6 hónap gyakornoki időnek (perioada de stagiu) számít. Kivéve azokat a szakmákat, pontosít az új szabályozás, melyek számára a törvény más gyakornoki időtartamot ír elő. Újdonság az is, hogy a gyakornoki idő letöltését a munkaadó kötelezően egy a területi munkafelügyelőség által látomozott okirattal kell igazolnia. Külön törvény fogja szabályozni, hogyan kell letölteni a gyakornoki időt.

10. A törvényt módosító hatályon kívül helyezi azt a rendelkezést, melynek alapján meg lehetett változtatni a próbaidő tartamát.

11. Változik annak a lehetősége, hogyan lehet eljárni abban az esetben, ha egy üres állásra több személyt kívánnak felvenni próbaidőre. Eddig legtöbb 3 személyt lehetett alkalmazni ilyen helyzetben. Most csak azt írják elő, hogy egy ilyen helyzet legtöbb 12 hónapig tarthat.

(Folytatjuk)

Koncesszió, ingyenes használat, esetleg vétel?

Deák Levente

Ebben a törvényismertetőben azokról a jogi megoldásokról lesz szó, amelyek egy jogi személyiséggel rendelkező egyesület ingatlan-szerzésénél szóba jöhetnek a hatályos hazai jogszabályok alapján. Már most, írásom elején figyelmeztetem az olvasót: nagyon sok jogszabályt fogok szóba hozni, amelyekben az eligazodás, az összefüggések megtalálása nem éppen könnyű.

Egy alkotmányos előírással kezdem fejtegetésemet, közelebből a 2003-ban módosított alkotmány 136. cikke 4. bekezdésének azzal a befejező, akkor kiegészített mondatával, amely jogi lehetőséget teremtett arra, hogy a különben elidegeníthetetlen köztulajdonból az egyedáruságoknak, a közintézményeknek kezelésre, illetve koncesszióba vagy bérbe adható javak mellett ilyeneket ingyenes használatra azoknak az intézményeknek engedjenek át, amelyek megszerzik, elnyerik a közhasznú státust. Az alkot-

mány ugyan a köztulajdon említi, amely az 1998. évi 213. törvény (az 1998. évi 448. *Hivatalos Közlönyben*) 11. szakasza szerint egyszerűen elidegeníthetetlen, elidegeníthetetlen és le nem foglalható, végrehajtás alá nem vonható (inalienabil, imprescriptibil și insesizabil), de a rendelkezés maga az állami központi és a helyi önkormányzatok köz- és magántulajdonában levő javaira vonatkozik, amelyek egy másik sarkalatos törvényünk, az 1998. évi, a koncesszióról alkotott 219. törvény 1. szakaszának a) pontja szerint koncesszióba adhatók. (Lásd az 1998. évi 459. *Hivatalos Közlönyben*) Tudni kell, hogy jelenleg az egykori állami tulajdon helyett állami központi és a helyhatósági (a megye, a municípium/város, a község) köztulajdonáról és magántulajdonáról beszélhetünk. Ezen utóbbiak, amelyeket a 213. törvény tételen nem sorol fel, elidegeníthetők, elbirtoklással megszerezhetők és a végrehajtás alá is vonhatók, természetesen a hatá-

lyos törvényes előírások betartásával, ami alatt azt is értem, hogy az eladáshoz előzetes tanácsi határozat meghozatala is szükséges, amely megelőzi a hiteles adásvételi, bármilyen más szerződés megkötését.

A következő jogszabály az egyesületek és alapítványok kerettörvénye, és pedig a 2000. évi 26. kormányrendelet (a 2000. évi 39. *Hivatalos Közlönyben*), amelyet a 2005. évi 246. törvénnyel, módosításokkal és kiegészítésekkel hagytak jóvá. (Lásd a 2005. évi 656. *Hivatalos Közlönyben*.) Az említett kormányrendelet 38/1. szakasza mondja ki azt, hogy a közhasznúság elismerése kormányhatározattal történik, amit mindazok az egyesületek és alapítványok kérhetnek/igényelhetnek, amelyek egy-egy közhasznúnak minősülő tevékenységi területen dolgoznak, vagy ugyanezt egy adott közösség érdekében teszik. A 41. szakasz egy már ismerős hangzó rendelkezést tartalmaz: az elismerten közhasznú munkát végző

egyesületek és alapítványok javakat kaphatnak a köztulajdonból. (De szerintem a központi és a helyi magántulajdonból is, ha ezek megvétele különben nem került szóba, mert a város nem kívánja ezeket eladni, vagy a jogi személy ezeket megvenni nem tudja, esetleg nem is akarja.)

Ha tehát az ingyenes használatba adás, mint jogi megoldás egy jogi személyiséget elnyert egyesület vagy alapítvány ingatlanhoz juttatásánál szóba kerül, a közhasznúság elismertetése előfeltétel, amelynek eljárási szabályait részletesen a 2000. évi 26. kormányrendelet tartalmazza. Ezekre most nem térek ki. Ha azonban ezt nem kezdeményezik, vagy ha ezt a kormány nem hagyja jóvá, még mindig megoldás lehet a koncesszióba adás és vétel, a 219. törvény szerint, vagy pedig, a helyhatóság magántulajdonából a megvétel, adásvételi szerződéssel, saját erőből vagy pályázati úton nyert pénzből. A koncessziót és az ingyenes hasz-

nálatba adást „vegýíteni” nem lehet, mert a koncesszió meghatározott, legtöbb 49 évre szólhat, és nem ingyenes, jutalékot (redevanța) kell fizetni érte a koncessziós szerződésben vállaltak szerint (lásd a 219. törvény 1. szakasza 2. bekezdésében), míg az ingyenes használatba adás határozatlan időre szól, vagy legalább is addig, amíg az egyesület/alapítvány fel nem oszlik, vagy nem számolják fel.

Az utolsó jogszabály, amelyet említék, 2007-ben született. A 239. törvényről van szó. Egyes vallásfelekezeteknek 1990. január elseje után ingyenes használatra átadott ingatlanok tulajdonba adásáról rendelkezik. Akit a részletek is érdekelnek, keresse a 2007. augusztus 1-jei 517. *Hivatalos Közlöny*t, vagy hívja le az internetről. Érdekessége, hogy az így használatra kapott ingatlanokat a kormány vagy a helyi tanácsok ingyenesen tulajdonba adhatják az illető vallásfelekezeteknek a törvényben előírt szabályok betartásával, a kérelemhez

csatolt dokumentáció alapján. Ha a jóváhagyást megkapják, ennek közlésétől számított 15 nap alatt kell megkötöni az ingyenes, tulajdonszerző jogügyletet (act de transmitare cu titlu gratuit a dreptului de proprietate), ami „szabad olvasatban” azt jelenti, hogy az adományozó önkormányzat és a vallásfelekezet mint megajándékozott törvényes képviselői, a kellő meghatalmazásokkal „felvértezve” egy közjegyzői irodában ajándékozási szerződést kötnek, amit aztán a kataszteri hivatalnál be is tábláztatnak. Maga a jogügylet bélyegilletékmentes. (3. szakasza 4. bekezdés.) De ha már ezt a külön törvényt is szóba hoztam, azt is tudni érdemes, hogy ezeket az így nyert ingatlanokat 30 évig nem lehet elidegeníteni, és eredeti rendeltetésüket sem lehet megváltoztatni, mert ha ezt nem tartják be, a jogügylet semmissé válik, az eredeti helyzet visszaállítása mellett (Ezt pedig majd perben kell kimondatni.)

Készüljünk a húsvétra!

Közeleg a húsvét, az asztalra tett hagyományos finomságok mellett érdemes a lakásunkat is ünnepi díszbe öltöztetni. Ennek legegyszerűbb módja a húsvéti tojásfa elkészítése, amely a szoba ékessége lehet. Ehhez adunk néhány ötletet.

A tojásfa a húsvéti ünnepek egyik fontos dekorációs eleme, amelynek hagyománya eredetileg Németországban és Ausztriában volt népszerű. A német bevándorlóktól vették át a hagyományt az

amerikaiak, amely azóta világszerte elterjedt. Nagyon szép és egyszerűen kivitelezhető húsvéti díszről van szó.

Hagyományosan egy rügyező kerti fa ágaira vagy egy belső térben felállított fa

ágra függesztettek dekorált tojásokat, manapság a tojásfa lehet barkaág, műfa de akár egy absztrakt asztali dísz is. Tojásfát nagyon egyszerűen lehet házilag készíteni – persze léteznek komplikáltabb verziók is, amelyek több időt igényelnek, de legalább évről évre újrahasznosíthatók. A következő tojásfák készítéséhez nem szükséges sok barkácsolás:

Tojásfa barkaágból – a húsvéti ünnepek dátumától függően, ez a legegyszerűbb tojásfa. Barkaágot már már-

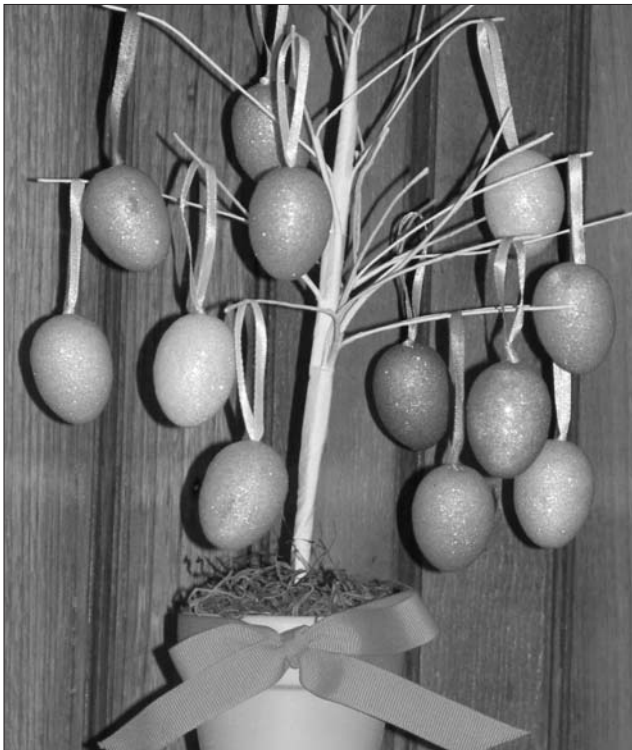
cius végén lehet a virágárusoknál vásárolni, de a természetben is található. Ha sikerül a beszerzést, akkor csupán egy vázára van szükségünk. Ebben rendezzünk el néhány (páratlan számú) ágat – ne túl szorosan – és akasszunk a rügyekre festett tojásokat.

Tojásfa faágból – tavaszi kirándulás során keressünk egy nagy, szép, formás faágot, amely egy mini fát jelképez. Ügyeljünk arra, hogy az ágat ne legyen túl szoros – ha szükséges, metsző-

ollóval az oldalakat igazítsuk meg. A faág lehet rügyező, de akár virágzó is. A faágot állítsuk egy vödörbe vagy kannába – ha lehet, szúrjuk be egy virágkompozícióhoz alkalmazott szivacsba – és támasszuk ki kavicssal, majd a tetejét díszítsük tojásokkal. Az ágak maradhatnak natúron vagy fújuk le festékkel. Akasszunk az ágakra a díszített tojásokat.

Szalagos tojásfa – ezt a tojásfát évről évre felhasználhatjuk. Gallyakból, kisebb faágakból vagy vesszőből,

kartonpapírból készült elemekből készítsünk egy csokrot. A szárát kössük át, majd óvatosan egy selyemszalaggal vonjuk be az ágakat és a keletkezett fatörzset. A fa szárát rögzítsük egy talpazatba (pl. ideális egy régi lámpa talpazata) vagy agyagból készítsünk egy egyszerű aljzatot, és nyomjuk ebbe a fát. Kartonpapírból vagy selyempapírból vágjunk ki leveleket, virágokat – ezeket ragasszuk az ágakra, majd díszítsük kekszekkel vagy húsvéti tojásokkal.

Tavaszi színterápia

Az ilyenkor szokásos tavaszi fáradtság idején nagyon vágyunk végre egy kis napfény és tartós jó idő után. Amíg a nap ki nem süt, használjuk a ruhatárunkat színterápiás célzattal, esetleg szerezzünk be néhány új, vidám színű darabot – így máris szebb színben látjuk majd a világot. Íme három olyan színösszeállítás, amitől job kedvre derülhetünk.

Ha a borongós idő ellenére is szeretnénk jól érezni magunkat a bőrünkben, válasszunk néhány rózsaszín, pink, mályvaszínű vagy halványlila kiegészítőt – garantáltan jobb színben látjuk majd a világot. A hűvösebb napokon indokolt a ballongabát – de miért is ne lehetne az is rózsaszín? Esernyővel és egy vastag kendővel biztosan elkerülhető a megfázás

is. Az ideai divat egyik nagylágere a masni, ami a kabátokon, kalapokon, cipőkön és táskákon egyaránt visszaköszön, ha a rózsaszín dominál a megjelenésünkben, akkor egyenesen kötelező elem. Ha nőies megjelenést szeretnénk, de sokat rohangálunk napközben, válasszunk egy kényelmes pink tornacipőt vagy egy szolid balerinát.

Lélegezzünk együtt a természettel, vegyük át a megújulás ritmusát, hordjunk friss élénkzöld vagy éppen mély méregzöld színeket. A zöld egyszerre nyugtat meg és tölt fel energiával, remek választás a stresszes hétköznapokra. Ugyanakkor elegáns és kifinomult: válasszunk karcúsított ballongabátot a most újra divatos platformcipővel és bőrtás-

kával. Ha viszont a stílusunk inkább bohém és laza, húzzunk lapos talpú cipőt, egyenes szabású dzsekit.

A fehér a tisztaság, a megújulás, az újrakezdés jelképe. Ha radikális változásra vágyunk a szürke téli hónapok után, öltözzünk fehérbe. A fehérrel egyszerre érhetünk el kifinomult és feltűnő hatást. A fehér elegáns, de kislányosan bájos is

lehet. A túl sok fehér viszont hidegséget, távolságtartást kelt – semmiképpen se öltözzünk tetőtől talpig fehérbe. Kombináljuk a fehér különböző árnyalatait finom púderroszszalinnel, virágmintával, babakéssel. A fehérhez jól passzolnak a csipkés, kötött, rojtos holmik – ezekkel romantikus hatást kelthetünk, valamint a lágy ívű ezüst ékszerek.

Programajánló

Költői est Kolozsváron

Karácsonyi Zsolt: *Ússz, Faust, ússz!*; Kenéz Ferenc: *Szabadnak lenni mit jelent?* – Költői est a Kolozsvári Állami Magyar Színház Új Stúdiójában 2011. április 16-án, szombaton este 20 órától. Jegyek kaphatók a színház jegypénztárában naponta 11.00-13.00 és 16.30-18.30 óra között, a jegypénztár telefonszáma: 0264-593468, illetve online, a www.bilet-master.ro honlapon.

Szegélykoncert Csíkszeredában

A Lacikáért és Mátéért szervezett szegélykoncert

után máris újabb fontos eseményre hív a Csíki Anyák Egyesülete minden érdeklődőt. Nyár előtti utolsó nagyobb szabású színpadi rendezvényre ezúttal a sepsiszentgyörgyi Folker együttest hívták meg, akik *Kecske-tánc* című gyereklemezüket mutatják be. Az esemény főszervezői Juhász Ágota és Albert-Homonnai Emőke. Helyszín: Csíkszeredai Szakszervezetek Művelődési Háza, április 15. este 19 óra.

Színház Sepsiszentgyörgyön

A M Stúdió Mozgásszínház hétvégi tavaszi minivadójának műsora a Lajtha

László Stúdióteremben: április 15-én 19 órától az Éden és az *Adagio Cantabile*, szombaton *A behajtó* című fizikai színházi előadás, vasárnap a *Rendezd magad!*

Emlékkoncert Sepsiszentgyörgyön

Pink Floyd-émlékkoncert lesz április 15-én 20 órától a Kónya Ádám Művelődési Házban. A Room of the Floyd Affection zenekar ezúttal a *The Dark Side of the Moon* című album dalait adja elő.

Kiállítás Kézdivásárhelyen

A Vigadóban április 15-én 18 órakor megnyílik a *Székelőföld 7 csodája* című kiállítás. A Székelőföld természete

ti értékeit népszerűsítő egyik legnagyobb kampány során internetes szavazással összeállított vándortárlat Kézdivásárhelyen április 21-ig látogatható.

Szilágyi-kiállítás Marosvásárhelyen

A *kövek mesélnek* címmel Szilágyi László szobrász kiállításának megnyitójára kerül sor április 17-én, vasárnap 12.15 órakor a Gecse utcai református Kistemplom Gyülekezeti Házában. A tárlat május 5-ig látogatható.

Kettős könyvbemutató Marosvásárhelyen

Az Országos Tankönyvkiadó és az EuroPrint Kiadó április 15-én, 18 órakor a Deus Providebit Házban két

új kötetet mutat be: Kiss Sándor: *A Bolyaiak vonzásában*. Weszely Tibor matematikus életpályája. Weszely Tibor: *A Bolyai-Lobacszevszkiej geometria modelljei*.

Csoma-napok Kovásznán

Április 15-én, 13 órától a Kőrösi Csoma Sándor Iskolaközpont ünnepi megemlékezése, a Pro Csoma Sándor Egyesület 2011. évi Csomadíjainak átadása, 17 órakor a városi művelődési ház zsebtermében *Rohanó idő* címmel megnyílik Korodi László és Jaskó Péter kiállítása, 18 órától a pápai Vadvirág néptáncszóport előadása, 19 órától a nagykanizsaiak műsora, 20 órától a Kőrösi Csoma Sándor Diákszínpad bemutatja Mezey Katalin A

hely és idő játéka című drámáját, 21 órától gálaműsor Csomakőrösön (20.40-kor Kovásznáról busz indul a szövetkezet elől), fellép: a szolnoki Szederice táncszóport, Csere Andrea, a Kánizsa táncgyűttes, Marton Magdolna, a pápai Vadvirág néptáncszóport.

Húsvétitojás-kiállítás Marosvásárhelyen

A Bolyai utcai unitárius templom tanácstermében húsvétitojás-kiállítás lesz, melynek megnyitójára április 17-én, vasárnap 12 órakor kerül sor az istentisztelet után. A kiállításon – amely 18-án és 19-én 11-14 óra között tekinthető meg –, különféle módszerekkel festett húsvéti tojásokat állítanak ki.

Előzzük meg a szívrohamot

A szívbetegség vezető haláloknak számít Európában. Hatvanöt éven felüliek esetében a kockázat még magasabb: a szívbetegségben meghalt betegek nyolcvan százaléka hatvanöt éven felüli. Léteznek azonban módszerek, amelyekkel jelentősen csökkenthetjük a kockázatokat.

A szívroham (miokardiális infarktus) belgyógyászati vészhelyzet, amelyben a szív vérellátásának egy része hirtelen, súlyos mértékben csökken vagy megszűnik, emiatt a szívizom (miokardium) az oxigénellátás hiányában elhal. Szívroham általában akkor alakul ki, ha a koszorúérben lévő akadály nagyon lecsökken, vagy teljesen elzárja a szív bizonyos területének vérellátását. Amennyiben a vérellátás súlyos zavara vagy megszűnése néhány percnél tovább tart, a szívizom elhal.

Okok

A koszorúér elzáródás leggyakoribb oka véralvadék. Az aterómák többnyire már előzőleg beszűkítik az artériát, és az ateróma megrepedhet vagy felszakadhat, tovább szűkítve a verőeret, és növelve a vérrög okozta elzáródás esélyét. A megrepedt ateróma nem csak az artérián keresztüli véráramlást csökkenti, hanem olyan anyagokat is felszabadít, amelyekből a vérelemek összetapadnak, és így vérrögök alakulnak ki. Egy másik ok lehet a koszorúerek spazmusa (görcs), ami megállítja a véráramlást. Ezt valamilyen gyógyszer idézheti elő, de az ok néha ismeretlen.

A helytelen táplálkozás is vezethet szívrohamhoz. A fő vádolt a nagy mennyiségű zsír és koleszterin. Az alapvető probléma a szívet oxigénnel ellátó, életfontosságú artériák megkeményedése, eltömődése. Tiszta, rugalmas artériákkal születünk, s ezeknek ilyeneknek kellene maradniuk egész életünkön át. A túlsúlyos emberek artériáit azonban koleszterin, zsír és kalcium dugítja el, egy olyan vegyület, amely fokozatosan megkeményíti és végül elzárja a szükséges oxigénutánpótlás útját. Tehát a zsírban és koleszterinben gazdag táplálék igen megemeli a vérkoleszterinszintet és szívbetegséget okoz. A koleszterinben és zsírdékban szegény étrend pedig visszazorítja a vér koleszterinszintjét és lecsökkenti a szív baj kockázatát, sőt a plakkok (lerakódások) visszafejlődését is lehetővé teszi.

Sajnos amíg artériáink nem szűkültek be igen komoly mértékig, semmi sem utal a problémára. Néha akkor kezdik érezni az anginás fájdalmakat, ha erőfeszítést kell tenniük. Sok ember esetében a szívroham a baj első jele. A szívrohamok körülbelül egyharmada viszont azonnali halált okoz.

A nem dohányzókhoz képest a dohányosoknál tízszer nagyobb a valószínűsége annak, hogy 60 éves korukra szív bajban halnak meg. Évente több mint 160 ezer szívkoszorúér-megbetegedés okozta halál függ össze a dohányzással. Ez az összes haláleset 30 százaléka. További kockázati tényezők a cukorbetegség, a felszaporított trigliceridek, a mozgásszegény életmód és a stressz.

nyezők a cukorbetegség, a felszaporított trigliceridek, a mozgásszegény életmód és a stressz.

Hogyan előzhetjük meg a szívrohamot?

Ismerjük fel a korai figyelmeztető jeleket, és azonnal forduljunk orvoshoz. A szívroham néhány jellegzetes tünete: mellkasi fájdalom, légszomj, palpitáció (szív dobogásérzés), lábduszadás, kékes bőrszín, hosszan tartó, megmagyarázhatatlan köhögés, vér felkötése, makacs kimerültség vagy rossz közérzet, eszméletvesztés.

A tünetek azonban nem mindig egyértelműek. A szívroham okozta fájdalom bizonyos esetekben olyan lehet, mint az erős gyomorgörcs, vagy akár mint az influenza. Ha a családi kórtörténetben előfordult szívroham, a baj legkorábbi jele esetén azonnal forduljunk orvoshoz.

A magas vérnyomás a szívroham egyik legna-

gyobb kockázati tényezője. Ha a magas vérnyomást közvetlenül megelőző állapotot vagy magas vérnyomást diagnosztizálnak, a vérnyomást szabályozni kell. Az orvos felírja a megfelelő gyógyszereket, de arról sem szabad megfeledkezni, hogy a vérnyomást rendszeresen ellenőrizni kell.

A rendszeres testmozgás alapvető fontosságú a szív-érrendszer általános egészségének megőrzéséhez és a szívroham megelőzéséhez. Hetente öt nap, naponta legalább 30 percnyi mérsékelt intenzitású testmozgást javasolt. Ez több rövidebb mozgással is kiváltható, például távolabb parkolunk a bolttól, és odasétálunk, vagy nem használjuk a liftet. Ezekből gyorsan összejön az ajánlott mennyiség.

Az érzelmi és lelki állapotok is tényleges hatást gyakorolhatnak a testi egészségünkre. A jó szív-érrendszeri egészség fenntartása és a szívroham megelőzése szempontjából nagyon fon-

tos, hogy minimálisra csökkentjük a stresszt, a dühöt és a depressziót.

Gyógyszeres kezelés, sebészeti beavatkozás

Azok esetében, akiknél a koleszterinszint veszélyes értéket ér el, és nem reagálnak kedvezően az étrendi változtatásokra, gyógyszeres kezelésre is szükség lehet. A gyógyszerek azonban drágák, és többségüknek komoly mellékhatásai is vannak. Még igazóbbak a sebészeti beavatkozások: bypassműtétek, forgókatéteres tisztítások, felfúvással történő tágítás. Voltak igazán látványos és elbűvölő eredmények, az idő múlásával azonban a statisztikákból nyilvánvaló lesz, hogy a műtéti beavatkozások többsége nem hosszabbítja meg az életet, de még csak nem is javít rajta. A gyógyászati kezelés a legjobb esetben is ideiglenes. Az egyetlen hosszú távú megoldás az életmód-változtatás.

Az orvos válaszol

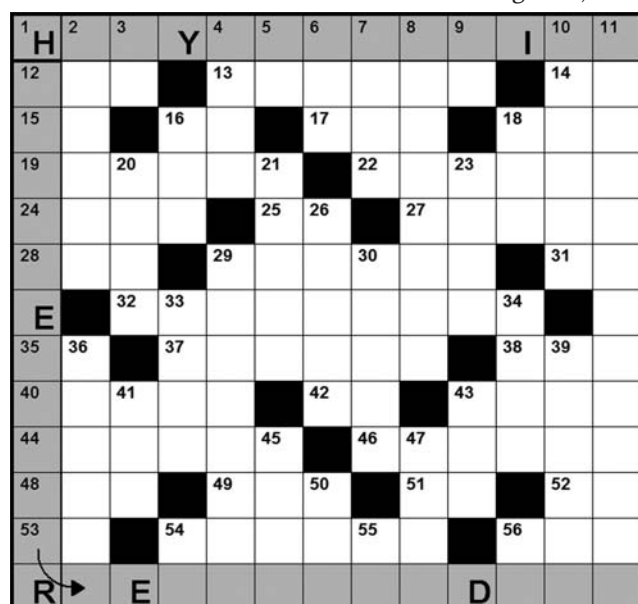
Bátyám mindössze 43 éves, és máris köszvénytől szenved. Időnként nagyon erős fájdalmak vannak. Tartok tőle, hogy előbb-utóbb nálam is támad ez a betegség. Jogosan félek?

A köszvény a fehérjéanyagcsere zavarának a következménye: a szervezet nem tudja a húgysavat kellőképpen lebontani, és olyan ízületi gyulladás lép fel, mely esetben húgysavkristályok rakódnak le elsősorban a lábbon, a nagylábujj tövében lévő ízületben. Máshol is előfordulhat, pl. bőr alatti csomók formájában, inakban, szalagokban, gyakran fülcimpában, de ezek a húgysavkristály lerakódások a szervezetet is érintik, sok esetben a vesét. Az idők során emiatt megvastagodnak az ízületek, és ezért fájdalmat okoznak. A hajlam öröklődhet. A köszvény kialakulásáért egy enzim hiánya a felelős, amelynek családi előfordulása támasztja alá, hogy örökletes megbetegedésről van szó. Leginkább a 40-50 éves férfiakat érinti, a fájdalom elsősorban a láb öregüjének a tövében lévő ízületénél jelentkezik. A köszvény másik elnevezése podagra, melynek jelentése beszédes, hiszen annyit tesz: „megkötözött lábú”. A diagnózis felállításában a jellegzetes tüneteken kívül nagy segítséget nyújt a vérszámvizsgálata, aminek az értéke 340 mg százalék, akkor önmagában is növeli a szív, érrendszeri elváltozások valószínűségét. A laboratóriumi vizsgálat előtt minimum 1, de inkább 2 napig fehérjementes diétát tartassanak. Fontos a bő folyadékbevitel, a vétagok felpoekolása, a fehérje és zsírszegény étrend.

Dr. Győri György

Építkezésen

Az építkezésen a főnök már 10 perce nézi az egyik munkást. – Te, Pisti, mit keresel? – Egy fél méter átmérőjű és kb. fél méter magas betonarabot. Erre 20 munkás kezdí el keresni. Fél órát keresgélnek, mire

Pisti megszólal:

– Na, mindegy. ... (poén a rejtvényben)

Vizszintes:

1. **A poén első része.** 12. Mistress (röv.). 13. Kármán József folyóirata. 14. Ásványdarabok! 15. Hatvanból kettő! 16. Narancshéj! 17. Fanyar gyümölcs. 18. Észak-erdélyi folyó. 19. Megnyugtató. 22. Hajmosó oldat. 24. Főiskolai, egyetemi hallgató. 25. Vadász Újság (röv.). 27. Rémműt. 28. Kábítószer-féle. 29. Megharap. 31. Astronomical unit (röv.). 32. Tiszti rang. 35. Ügyvivői Testület (röv.). 37. Bemutatót tartó. 38. Alfréd becézve. 40. Postás hozza. 42. Tábor része! 43. Vena jelzője lehet. 44. Baráti érzés megnyilvánítása. 46. Tündérróza. 48. Készlet (röv.). 49. Tetőt tesz rá. 51. Részben tiszta! 52. Bent szív! 53. Európai Unió (röv.). 54. A hegy levét kortyol-gató. 56. Ujjával taszít.

Függőleges:

2. Stella ...; Belgium egyik leghíresebb és legnépszerűbb söre. 3. Üres garázs! 4. Örökrész. 5. Lehet rajta alkudozni! 6. Vuk zsákmánya. 7. Cint tartalmaz. 8. Kívülrekedő. 9. Koronás nővény. 10. Pólós edz itt. 11. Modern tudományág. 12. **A poén második része.** 16. A -nak társa. 18. Napa párja. 20. Nagyobb doboz. 21. Helyet körülvevő. 23. ... megvénülünk (Jókai). 26. Bolondít. 29. Bakot ló. 30. Érme. 33. Éveket eltölt. 34. Könynyű, nyári lábbeli. 36. Kémiai elem, vegyjele: Te. 39. Paci sórénye. 41. Dob, hajít. 43. Ehejt. 45. Hízómarha, ökör. 47. Fontos réteg a légkörben. 50. Direktor (röv.). 54. A -be társa. 55. Végrehajtó Egység (röv.). 56. Falusi apó.

2	9	8	3	6	7	1	5	4
3	7	4	1	5	9	8	2	6
5	1	6	4	8	2	3	9	7
7	3	9	5	2	4	6	1	8
6	5	1	8	7	3	9	4	2
4	8	2	9	1	6	5	7	3
9	4	7	6	3	1	2	8	5
8	2	3	7	9	5	4	6	1
1	6	5	2	4	8	7	3	9

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

2	9	8	3	6	7	1	5	4
3	7	4	1	5	9	8	2	6
5	1	6	4	8	2	3	9	7
7	3	9	5	2	4	6	1	8
6	5	1	8	7	3	9	4	2
4	8	2	9	1	6	5	7	3
9	4	7	6	3	1	2	8	5
8	2	3	7	9	5	4	6	1
1	6	5	2	4	8	7	3	9

A macskacicó

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy király. Ennek a királynak volt három fia. Hát ezek a fiúk már mind házasodnivalók voltak.

Azt mondta az apjuk, hogy házasodjanak meg. Felöltött a levegőbe három pálcát, minden fiúnak a részére egyet, és azt mondta, kinek amerre esik a pálcája, arra kell menni nőszülni.

A nagyobbik fiúnak a grófkisasszonyok felé hullott a pálcája, a középső fiúnak a bárókisasszonyok felé, a legkisebb fiú pedig egy sűrű erdő felé hullott.

El is indultak a fiúk, de a kisebbik nagyon búsult. Azon gondolkodott, hogyan tud ő menyasszonyt kapni az erdőben.

Ahogy ment, mendegélt az erdőben, talált egy kis macskacicót. A macskacicó folyton nyávogott utána. Azt mondja a királyfi:

– Felséges királyapám azt tanácsolta, hogy errefelé jöjjenek házasodni, de én itt nem találok leányt.

Azt mondja a macskacicó:

– Ne búsulj, én elmegyek tehozád!

Addig nem tudott a királyfi hazamenni, amíg meg nem ígérte, hogy feleségül veszi a cicót.

A másik két testvére már otthon volt. Azok örültek, mert szép menyasszonyt kaptak. Az apjuk kérdezte sorra, hogy kinek milyen a menyasszonya. A legnagyobbik mondta, hogy az övé grófkisasszony, a közbelső mondta,

hogy az övé bárókisasszony, a legkisebb azt mondta, hogy majd meglátják.

Na, akkor a király azt parancsolta, hogy menjen el minden véglegény a menyasszonyához, és hozzon egy szép virágcsokrot.

A két nagyobbik fiú örömmel ment a menyasszonyához, de a kisebbik nagyon búsult.

Mikor odaérkezett az erdő szélére, a cicó már várta. Látta, hogy nagyon búsul. Azt mondja neki:

– Édes kicsi mátkám, csak azt a szomorú arcodat ne lát-nám! Mondd meg, miért búsulsz?

– Hogyne búsulnék, mikor felséges királyapám azt parancsolta, hogy mindenik véglegény vigyen a menyasszonyától egy virágcsokrot. Hát én a macskacicótól hogy vigyek?

– Ne búsulj, csak feküdj le és aludj – mondta a cicó.

Akkor megkapart egy nagy odvas fát, és sok kis macskacicó jött elő. Egyik cicó ezüstvirágot hozott, a másik aranyvirágot, a harmadik gyémántvirágot, s a menyasszony összeillesztgette mind egy csokorba.

A másik két királyfi már otthon volt, a kicsi később ért haza. A király azt mondta, hogy nagyon szép a csokor, mindeniké nagyon szép, de a legkisebbé a legszebb.

Kérdezték, hogy mondja meg már, ki a menyasszonya, de csak azt felelte, hogy majd meglátják.

Telt-múlt az idő, egy hét múlva újra azt parancsolta a király, hogy menjen mindenik a menyasszonyához, és hozzon egy kendőt.

Elmentek a királyfiak, a két nagyobbik nagy örömmel, de a kisebbik csak nagyon búsult. Mikor odaért az erdő szélére, a cicó már várta. Azt mondja:

– Édes kicsi mátkám, csak azt a szomorú arcodat ne lát-nám! Mondd meg, miért búsulsz?

– Hogyne búsulnék, mikor most kendőt kell vigyem a menyasszonyomtól. Hát a cicó nem tud szőni.

– Ne búsulj, csak feküdj le és aludj.

Megint megkaparta az odvas fát, előjöttek a kis cicók.

Egyik aranszálat, a másik ezüstszálat, a harmadik gyémantszálat hozott. A menyasszony megszötte.

Amikor hazaértek, a király megnézte a kendőt. A két nagyobbik fiúnak azt mondta, hogy hát szép, szép a kendő, amit hoztak, de a legkisebbnek azt mondta, hogy ez nagyon szép.

cót haza? Még eddig minden megvolt, ami szükséges, de most már nincs mit tenni, csak be kell mutatni.

A macskacicó ott várta az erdőszélen.

Megint azt mondja neki:

– Édes kicsi mátkám, csak azt a szomorú arcodat ne lát-nám! Mondd, miért búsulsz?

– Hogyne búsulnék, mikor

nyörű szép királyi palotában ébredt fel, és egy nagyon szép királykisasszony volt mellette. Azt se tudta, hogy mit csináljon! Nagyon meg volt ijedve. De a királykisasszony azt mondta neki, hogy ne búsuljon, mert ő az, akit macskacicó képében megkért, de ő el volt átkozva, hogy addig mindig macskacicó legyen, amíg valaki meg nem kéri macskacicó képében.

– Macskacicó voltam, most te megkértél, és visszaváltottam királykisasszonynak.

Voltak ott a királyi palotában inasok; kocsisok, szobalányok, gyönyörű szép hintó, lovak. Beült a királyfi a királykisasszonnyal a hintóba, tizenkét ló húzta. Így mentek hazafelé.

Mikor hazaértek, már odahaza állott a lakodalom a legjavában. Mikor észrevették az örök, hogy jönnek, a királynak hírt adtak, hogy jön más országból a király vendégségbe.

Mikor odaértek, akkor látta a király, hogy az az ő fia és a menyasszonya. Nagyon csodálkoztak, hogy soha nem mondta meg, hogy az ő menyasszonya kicsoda. De ez a menyasszony volt a legeszegebb.

Megtartották a lakodalmat. Incidától Boncidáig ért a vége. Itt a mese vége!

*Icinke-picinke
Népmesék óvodásoknak
(Válogatta és szerkesztette:
Kovács Ágnes)*

Tizenkét hónap a természetben

A réten csapatostul járnak a seregélyek, hullámzó röptüket sokáig meg lehet figyelni. Úgy viselkednek, mint őrszel, csoportosan járnak-kelnek, közösen bogarásznak, és együtt húznak a nádásban, éjszakázni. Az őszi behúzások nagyon látványosak, ilyenkor mindig ellátogatok azokra a helyekre, ahol az éjszakákat töltik.

A seregély már gyermekkoromban a kedvenc madaraim közé tartozott. Szerettem volna tartani is egyet, mert az a hír járta, hogy meg lehet tani-

tani beszélni. Végül akkor került hozzánk egy seregélycsalád, amikor a fiam már akkor volt, mint én, amikor vágytam a madárra. Egész pontosan négy betollasodott fiókának lettünk a pótszülei. Egy fát vágtak ki a Kós Károly utcai orvosi rendelő előtti téren, amikor észrevették, hogy egyik vastag ágában fiókák lapulnak. Megmenteni már csak úgy lehetett, hogy értesítették és elhoztuk a seregélyeket. Szorgalmasan etettük, szépen fejlődtek. Közben eszembe jutott a gyermekkori

vágyam, és az is, hogy akkoriban nem sikerült seregélyt „szereznem”. Így utólag látom a hasznát, éveken át figyelemmel kísértem mindenütt a madarakat, ahol csak eljártam, megfigyeltem szokásukat, és ezáltal számos seregélyes emlék gyűlt össze.

Nehéz közülük egyet kiragadni, viszont egyik azért is emlékezetes, mert iskoláskoromban egy vers olvasásakor egy kedves emlékkép tárult elém. Hatolykán voltam a rokonoknál, az egyik utcában egy ház előtt terebélyes eper-

fa állt. Arra jártak a seregélyek éjszakázni. Egyik este épp a fa alatt haladtunk el, sötét volt, de felnéztem a fára, a seregélyek után kémlelve. A madarakat nem láttam habár tudtam, hogy ott vannak, de láttam denevért és egy kuvik is akkor szólalt meg. A kutya ugatni kezdett, a konyha nyitott ajtajában megjelent a szomszéd, vonásai nem voltak kivehetők a benti lámpafény miatt, de kiszólt: Jó estét! A verset Arany János írta, és olvassátok el végig kedves gyerekek.

Családi kőr

Este van, este van: kiki nyugalomba!

Fekétén bólingat az eperfa lombja.

Zúg az éji bogár, nekimegy a fálnak,

Nagyot koppan akkor, azután elhallgat.

Míntha lába kelne valamennyi rögnek,

Lomha földi békák szanaszét görögnek,

Cspong a denevér az ereszt sodorván,

Rikoltoz a bagoly csonka, régi tornyán.

*Kelemen László, Rara Avis
Madártani Egyesület*

Színes hal gyurmából

Szerezd be minél több színes gyurmát és kombináld a színeket és a formákat kedved szerint. Mi mutatunk egy példát, de ebből a könnyen kezelhető anyagból bármit megformázhatsz, elkészíthetsz. Megszáritva kiűnő dekoráció vagy játék lesz belőle.

Szükséges eszközök: színes gyurma, kés, színes tem-

pera, ecset.

Elkészítés: sárga színű gyurmából lapíts ki egy kb. 1 cm vastag palacsintát, majd egy késsel vágd ki a hal formáját. Kályhán vagy bármilyen hőforrásnál szárítsd ki. Mikor megszáradt, el kezdheted festeni. Fessél a halnak szemet és pikkelyeket. Jó szórakozást.

Hétféle mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette

Seregély